

BREZICE - Izmed 3 kandidatov bodo jutri na razširjeni seji občinske konference SZDL izvolili 2 člana republiške konference Socialistične zveze.

NOVO MESTO - V sredo so predstavniki obrtnega montažnega podjetja inštalater zagotovili, da bodo v gimnaziji, ki letos slavi 225-letnico, do 10. oktobra uredili centralno kurjavo.

KOČEVJE - V torek popoldne je bil pripravljani sestanek za ustanovitev taborniške organizacije, ki ga je organizirala Zveza mladine.

METLIKA - Končno je metliška občina dobila svojo kulturno skupnost. Ustanovljena je bila 27. septembra, njen predsednik pa je Toni Gašperič.

NOVO MESTO - Na torkovem posvetu so predstavniki gospodarskih organizacij, sindikatov in služb za zaposlovanje iz Dolenjske, razpravljali o možnostih za zaposlitev 1500 naših zdomcev.

TEŽKA VODA - Strajnarjev konj je v ponedeljek skočil na avtomobil, s katerim se je Ivan Molek iz Trnovca peljal v Novo mesto. Med srečanjem z avtomobilom se je konj splašal in postal na zadnje noge.

NOVO MESTO - V torek je okrogno sodišče obsodilo na 2 leti in šest mesecev strogega zapora Jožeta Brajdiča Nena, ki je v maju in juniju letos v družbi z mladoletnikoma zagrešil štiri tatvine: vdral je v hiše v Rodinah, na Stari gori pri Mirni in Veliki Loki.

TREBNJE - Božo Kovač, član izvršnega odbora republiške konference SZDL, bo danes popoldne (1. oktobra) ob 15. uri vodil razgovor o spremembah slovenske ustave.

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

Kdo je dovolil gradbincem, ki obnavljajo slaščičarno na novo-mestkem Glavnem trgu, da so si prisvojili in zagradili tako velik del parkirnega prostora, ko ga sploh ne potrebujejo? (Foto: M. Vesel)

„Poglejte jih, hruške so odlične – pridelek obilen!“ pravijo obiralci na posestvu Agrokombinata Krško v Leskovcu. Na dan natrgajo po dva, tri ali celo pet vagonov prvovrstnih hrušk sorte kleržo, ki jih gospodinjice nadvse cenijo za vlaganje. Nasad v Leskovcu je star 15 let in samo te sorte bodo nabrali 45 vagonov. (Foto: J. Teppey)

Pozdrav armadi in ljudstvu

ki bosta na skupnem manevru oboroženih sil in prebivalstva počastila jubilejno 30. obletnico vstaje jugoslovanskih narodov in preizkusila uspešnost naših načrtov o splošni ljudski obrambi

S številnimi proslavami po vsej državi se letos spominjamo začetka revolucije v zgodovinskem letu 1941. V jubilejnem letu pa bomo prihodnje dni preizkusili in dokazali, kako smo pripravljeni in sposobni braniti državo in z njo vse, kar smo ustvarili in za kar je v NOB padlo tolikšno število ljudi. Sebi in svetu hočemo pokazati, da smo čvrsto pripravljeni braniti naš socialistični samoupravni sistem pred zunanji sovražniki in pred vsemi, ki bi skušali ovirati naše mirno ustvarjalno delo.

V zadnjih letih se je obrambna sposobnost socialistične Jugoslavije močno povečala. Jugoslovanska armada je postala moderno in sodobno opremljena; po novih ustavnih dopolnilih je „JLA skupna oborožena sila vseh narodov in narodnosti SFRJ, vseh delovnih ljudi in občanov“. Hkrati z JLA smo razvili tudi vse sile za splošno ljudsko obrambo. Taka obramba je najširša oblika organiziranega ljudskega odpora, oboje – JLA in partizanske enote – pa se zajemno dopolnjuje.

Prvi veliki skupni preizkus vseh različnosti in podobnosti, strategije in taktike, pa seveda tudi organizacije in povečevanja se bo v kratkem začel na obsežnih jesenskih vojaških vajah. Na kombiniranih manevrih

enoj JLA, partizanskih čet ter vseh drugih služb in organizacij splošnega ljudskega odpora bomo:

– v okviru jubilejne 30-letnice začetka vstaje naših narodov pokazali moč in pripravljenost vse družbe za obrambo domovine;

– pregledali osnovna izhodišča splošnega ljudskega odpora v državi v približno takih pogojih, v kakršnih bi se država znašla, če bi nas napadli tujci;

– na podlagi pridobljenih izkušenj in s pomočjo manevra dogradili ter izpopolnili načrte o splošnem ljudskem odporu.

Na teh vojaških vajah bodo sodelovali tudi prebivalci občin Črnomelj in Metlika; z organiziranimi akcijami odborov za splošni ljudski odpor se bodo vključili v manevr in preizkusili, kakšne so bile dosežane priprave za obrambo. Skupaj z njimi pozdravljamo borce, oficirje in re-

nerale JLA, ki bodo prišli na del našega ozemlja, vsem udeležencem manevra pa želimo kar največ uspešnega in koristnega dela!

Krepitev obrambnih sil je jamstvo naše svobode!

GRMSKA ZIMSKA ŠOLA LETOS NAPOL PRAZNA?

Neizkoriščeni kmetijski dinarji

Dolenjsko kmetijstvo zaostaja, denar za šolanje pa ostaja neizkoriščen – Zakaj tako majhno zanimanje za zimsko kmetijsko šolo na Grmu?

Polje, kdo bo tebe delal? Kdo bo moderneje, času primerno znal gospodariti na kmetiji, ta vprašanja se ponujajo kar sama po sebi, če vemo za položaj kmetijskega izobraževanja, ki zna postaviti „na kočko“ vsa optimistična predvidevanja o razvoju našega kmetijstva.

Jesen je tu! Povsod po Dolenjskem in v Beli krajini je nastopil čas pospravljanja poljščin. Medtem ko je krompir dobro obrodil in je že v kletih, je te dni na vrsti ličkanje in pospravljanje koruze, obenem pa še trgatve. Delavniki traja od vida do vida, ker pa je premalo delovne sile, pri lažjih opravilih pomagajo tudi otroci. Naš posnetek je s Težke vode pri Novem mestu. (Foto: Ria Bačar)

500 let mesta Kočevje

Najpomembnejše (jutrišnje in sobotne) prireditve te dni

Jutri, 1. oktobra ob 16. uri, bo tradicionalni „Tek v počastitev zasedanja Kočevskega zborna“ po ulicah Kočevja, ki bo tokrat posvečen 500-letnici mesta. Mladinci bodo tekli na 1500 m dolgi progi, pionirji na 1000 m, mladinke pa štafeto 4 x 300 m (skupno 1200 m). Zmagovalci tekov bodo prejeli pokale v trajno last, najboljši prvi trije v vsaki skupini pa kolajne (zlato, srebrno, bronasto) in diplome. Zmagovalna ekipa mladincev bo dobila še prehodni pokal občinske skupščine.

Okoli 19. ure se bo začel pri spomeniku ognjemet, ob 20. uri pa v šekovem domu dramska predstava

Celjskega gledališča „Veronika Deseniška“.

V soboto, 2. oktobra, bo ob 10. uri v Šekovem domu svečana seja občinske skupščine. Na dnevnem redu bo med drugim: govor predsednika občinske skupščine Mira Heglerja, svečani govor dr. Metoda Mikuža, sprejem odloka o podelitvi domicila VDV brigadi, sprejem sklepa o pobratenju občin Dolina in Kočevje, razvite prapora občinske organizacije ZZB, podelitev nagrad sklada Jožeta Šiška, podelitev priznanj OF in kulturni program.

Ob 11. uri pa bo pri spomeniku svečano podeljena VDV brigadi domicilna listina. J. P.

TEDEN BOJA PROTI TUBERKULOZI

Zajezitev tuberkuloze

Nekoč: zanesljiva smrt zaradi jetike, danes: le še izjema! Strah zaradi pljučnega raka narašča

Od 27. septembra do 3. oktobra imamo letos v Jugoslaviji teden boja proti tuberkulozi, v Sloveniji pa bomo hkrati proslavljali tudi 50. obletnico bolnišnice „Golnik“. Ob tej priložnosti navajamo iz gradiva, ki ga je s tem v zvezi poslal republiški odbor Rdečega križa Slovenije, nekaj najbolj zanimivih in vedno važnih obvestil, števil ter drugih podatkov, do kod smo doslej prišli v boju proti tej nevarni bolezni.

Primarij dr. Ivan Amon med drugim poroča, da smo v zadnjih 25 letih boja proti tuberkulozi dosegli v naši državi, predvsem pa še v naši ožji domovini, v Sloveniji, izredno lepe in zavirljive uspehe. Lahko že trdimo, da smo na pragu, ko bo ta nekoč množična socialna bolezen skoraj izkoreninjena. Še pred 10 leti pa je bila tuberkuloza tudi pri nas velik medicinski problem.

Uspeh za tako učinkovit boj je treba pripisati mnogim dejavnikom.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Danes, jutri - in

prihodnje dni bodo PISMO-NOSE obiskali vse naše naročnike v Sloveniji s položnicami za plačilo naročnine za letošnje drugo polletje. Prosimo, pripravite jim po 25 din.

da ne bodo čakali ali izgubljali časa s prepričevanjem! Zamudnikom smo prišli zaostanek iz prvega polletja. – Naročnike izven Slovenije prosimo, da takoj pošljejo naročnino s položnico, ki so jo te dni dobili hkrati z našim opominom.

VSE NAROČNIKE prosimo, da naročnino takoj plačajo. Zamudnikom, ki naročnine ne bodo poravnali, bomo morali dostavo domačega časnika ustaviti. Da ne bo jeze in ponovnih, nepotrebnih stroškov, poravnajte zapadlo naročnino že ob prvem obisku vašega pismo-NOŠE! Spomnite se, prosimo, da vam od 1. julija dalje pošiljamo naš list na upanje, ker verjamemo v vašo poštenost.

UPRAVA LISTA

V naslednjih dneh pričakujemo sprva precej oblačno z manjšimi padavinami, nato izboljšanje. Slane ne bo.

Trije pomembni pogoji

Učinkovitejša kmetijska pospeševalna služba —
Prilaganje pologov ob najemanju posojil —
Trdno razmerje cen

Na posvetovanju v Murski Soboti o kmetijstvu je član republiškega izvršnega sveta inž. Milovan Zidar povedal, naj bi v prihodnjih petih letih vložili v kmetijsko proizvodnjo okoli 500 milijonov din. Banke bodo pripravile svoj delež, saj je Ljubljanska banka že obljubila 200 milijonov din. Zato bi bilo treba pospešiti preusmerjanje in urejanje kmetij, saj je za zasebno kmetijstvo predvideno približno polovica teh naložb.

Uresničitev takega petletnega programa pa bo močno odvisna od treh pomembnih pogojev: sposobnosti kmetijske pospeševalne službe, sredstev kmetov za pologe ob zaprositvi posojil in cen kmetijskih pridelkov in živine.

Za preusmerjanje in urejanje kmetij je potrebna obširna dokumentacija. Priprave za posamezno kmetijo trajajo približno leto dni. Kmetje in kmetijske organizacije se pritožujejo, da v bankah ležijo neizkoriščena sredstva, ker ni moči v krajšem času dobiti programov, ki jih je treba priložiti k prošnji za posojilo.

Kolektivni kmetijskih in veterinarskih zavodov so polno zaposleni, pa ne morejo pravočasno izpolniti vseh naročil. Strokovnjaki pri kmetijskih organizacijah pa jim premalo pomagajo. Nekaj bi treba storiti. Ali zaposliti več ljudi na zavodih ali pri kmetijskih organizacijah in jih pogodbeno vezati, da bodo delali za pospeševanje kmetijstva.

Kadar kmet zaprosi posojilo

v banki, mora položiti okrog 30% zaprosene vsote. Poleg tega mora še okrog 20% položiti kmetijska organizacija. Ali bodo imeli toliko sredstev, da bodo kmetje lahko zaprosili in dobili vsako leto okrog 50 milijonov din posojil? To je pet milijard starih dinarjev, sami pa bi morali zbrati polovico tega, in sicer vsako leto znova, kajti noben kmet ne bo zaprosil posojila za ureditev kmetije le na eno leto: Pologi pa ostanejo v banki, dokler posojila niso odplačana.

Toliko lastnega denarja kmetje verjetno ne bodo imeli. Ali bodo posojilodajalci lahko omilili ta pogoj tako, da bodo kmetje lahko dobili vsa sredstva, ki jih bodo banke namenile za kmetijstvo?

Ko bo to urejeno, ostane še vprašanje, ali bodo kmetje ma-

V Zahodno Evropo je prispela na obisk ugledna osebnost z Daljnega vzhoda, ki je doslej na stari celini še nismo imeli priložnosti videti: to je japonski cesar Hirohito. Japonski cesar bo obiskal sedem držav — prva je bila na vrsti Danska. To je prvič v 2631. letih, da prihaja japonski monarh na obisk v inozemstvo. Med kratkim postankom na Aljaski, je japonskega cesarja in njegovo soprogo pozdravil tudi ameriški predsednik Nixon s soprogo — na sliki. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Leonid Brežnjevi je v tem trenutku gostitelj indijske predsednice Indire Ghandi, naš predsednik pa je na surčinskem letališču pričakal velikega vojvodo Jeana Luksemburškega in veliko vojvodinjo — življenje je spet pokazalo svojo dinamiko. Tisto, kar je bilo včeraj v središču pozornosti danes ni več in jutrišnji dogodki bodo zasenčili današnje. Toda, čeprav je to res, ostaja dejstvo, da bo obisk sovjetskega šefa za obe državi še lep čas ostal v otipljivem spominu. Ostala bo tudi izjava, ostalo bo skupno sporočilo, ostal bo govor uglednega gosta v zemunski tovarni. Kaj je moč povedati o obisku, ki je po svetu vzbudil nedeljeno zanimanje? Sodeč po razpoloženju na obeh straneh, ga ocenjujeta tako Moskva kot Beograd kot uspešno srečanje med partnerjema, ki sta že dalj časa ugotavljala, da v njihovih odnosih ni vse v najlepšem redu, pa nista iz teh ali onih razlogov uspela premostiti razlik in zblizdati stališč. Toda če rečemo, da ocenjujeta obe strani obisk kot uspešen, s tem nikakor nečemo trditi, da so sedaj stvari na taki ravni, da bi bili nadaljnji napori za še boljše sodelovanje nepotrebni. Verjetno bi bili veliko bližje resnici, če bi trdili, da sta obe strani med nedvomno izčrpno in iskreno izmenjavo mnenj uspeli dokaj natančno označiti svoja stališča, kar je napoved v mednarodnih odnosih tudi pomembna stvar. Sedaj precej natančno vemo, v čem se strinjamo in v čem ne in tudi to, kaj sodimo o nekaterih rečeh, ki zanimata obe strani, čeprav ima sicer vsaka svoje mnenje o tem. Letošnje poletje je minilo v znamenju ne povsem čistih računov; kot stvari sedaj stojijo, so odnosi bistveno jasnejši. Brežnjevi sam je čutil potrebo, da je v govoru v zemunski tovarni izjavil, da so bile govornice, kako kani Sovjetska zveza napasti Jugoslavijo, iz trte izvite izmišljotine. Tisti, ki malce bolj pozorno spremljajo dogajanja tudi na jugoslovanski notranjepolitični sceni, vedo, da bi bila taka izjava zelo dobrodošla že pred nekaj meseci. To je samo drobec, ki ilustrira, kako zelo pomembni so stiki take vrste tudi tedaj, kadar gre za prijateljski in neuradni obisk, označbo, ki sicer nima ravno najbolj natančne razlage v diplomatskem jeziku. Za nas je zelo pomembno, da smo v Beogradu potrdili osnove, na katerih bo temeljilo naše bodoče sodelovanje s Sovjetsko zvezo — to pa so beogradska deklaracija iz leta 1955 in moskovska izjava iz leta 1956. Obe zelo natančno ugotavljata naše pozicije v odnosu na prvo deželo socializma in skupno sporočilo ter izjava z letnico 1971 oboje samo še poglobljata. Gostje so spoznali našo neomajano voljo, da

usmerjamo naš razvoj na svoj način, a znano je, da je ta veljal dolgo časa za nekaj nezaslišano pregrešnega v nekaterih socialističnih državah. Izjava, ki sta jo podpisala Tito in Brežnjevi, vsebuje vrsto povsem praktičnih napotkov za urejanje razmer na področju komunikacij, tehnološkega sodelovanja itd. Nedvomno bo treba v tem smislu storiti še marsikaj, da bi načelne dogovore uresnili v

Beogradsko sporočilo

praksi — to bo stvar ustreznih strokovnih služb in organov, ki bodo v medsebojnih kontaktih skušali doseči najboljše rešitve za obe strani. Predsednik Tito je bil povabljen v Moskvo in povabilo je bilo z zadovoljstvom sprejeto, datum obiska pa bodo — tako kot je v diplomatski praksi v navadi — določili kasneje.

V Veliki Britaniji pa je medtem izbruhnila velika afeta: vlada Edwarda Heatha je zahtevala od sovjetske vlade, naj umakne več kot 100 diplomatskih in trgovinskih predstavnikov pod obtožbo, da so se ukvarjali z vojnimi dejavnostjo. To je največji množični izgon diplomatov v sodobni zgodovini, dogodek brez primere. Sovjeti so kajpak zločno reagirali, toda London vztraja pri svojih trditvah. Podatke o vojniskih dejavnosti sovjetskih predstavnikov je dal na voljo Britancem neki prebegli član sovjetske tajne službe. Sovjetska „kolonija“ v Londonu je štela nič manj kot 550 oseb in je bila daleč najštevilnejša v vsem zahodnem svetu. Odnosi med obema silama so se kajpak pričeli nekoliko ohladiti, zlasti če, ko so Britanci objavili vsebino dveh pisem, ki jih je njihov zunanji minister naslovil svojemu sovjetskemu kolegu — pa ta nanje sploh ni odgovoril. London je že dolgo časa opozarjal Moskvo, da utegne priti do ne ljubih dogodkov, če ne bo omejiteljno dejavnosti svojih ljudi v Veliki Britaniji — pa je bilo, kot trdijo, vse zaman. Povsem normalno je, da diplomatska predstavništva na tujem skušajo zbrati med drugim tudi informacije, ki lahko koristijo matični državi. To počno vsi in povsod. Toda če ta dejavnost prekorači dopustne okvire ali pa pride vsa stvar v javnost, je škandal neizogiben. Kaže, da se je nekaj takega zgodilo sedaj v Londonu. Prestiž Sovjetske zveze je omajan, ostaja pa še nejasno, kako mislijo reagirati — ali bodo tudi oni zahtevali, naj Britanci zmanjšajo svojo kolonijo v Moskvi?

— Srečko, pa si res nabiral samo užitne gobe? Saj veš, kako me črna obleka postara ...

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

V teh dneh spet dobiva poseben poudarek eno temeljnih vprašanj, ki se mora z njimi ukvarjati družba, ko ureja ekonomske odnose (pa ne samo te) našega vsakodnevne življenja: v mislih imamo celotno problematiko našega STANOVANJSKEGA GOSPODARSTVA, ki se kar ne more izviti iz dosedanjih oblik zapletenega gordijskega vozla — pa čeprav to gospodarsko področje naravnost terja ustrežnejšo ureditev, oprto na našo ekonomsko stvarnost. V minulih dneh (prejšnjem sredju) so o odprtih vprašanjih stanovanjske politike in stanovanjskega gospodarstva izčrpno razpravljali na posvetovanju Skupnosti slovenskih občin, ta četrtlet bodo svoje mnenje o nekaterih predlaganih rešitvah v zvezi s stanovanjskim gospodarstvom izrekli delegati občin na svojem zasiedanju v republiški skupščini — že v kratkem pa lahko pričakujemo, da bo tudi skupščina sprejela določene ukrepe, bodisi v obliki predlagane resolucije ali pa tudi že v obliki nekaterih novih republiških zakonov.

Osnutek resolucije (sprejela naj bi jo republiška skupščina) o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva na Slovenskem — kajti tudi to vprašanje bomo poslej reševali na nacionalni ravni, v republiških okvirih — navaja kot eno vodilnih misli, da moramo bodocí razvoj našega stanovanjskega gospodarstva nujno usmeriti za daljše obdobje, pri čemer se moramo tudi na tem področju sočasno prilagajati celotnemu družbeno-ekonomskemu razvoju. V to nas po eni strani navaja splošna in neodložljiva družbena zahteva, da se ustvarijo takšni pogoji, da bodo delovni ljudje lahko HITREJE REŠEVALI svoje stanovanjske vprašanje, hkrati pa nam to narekuje sedanja samostojna ODGOVORNOST REPUBLIKE tudi za gospodarsko in socialno politiko na stanovanjskem področju.

Stališča, ki se zanje zavzemajo (in so navedena v omenjeni resoluciji), so predvsem v tem, da mora nadaljnji razvoj stanovanjskega gospodarstva uveljaviti stanovanje kot DOLGOROČNO DOBRINO z vsemi njenimi ekonomskimi in socialnimi značilnostmi — razen tega pa omenimo še načelo, da si mo-

ramo prizadevati, da bomo ustvarili enake pogoje in položaj za občane, ne glede na to, ali si pridobivajo stanovanje v last ali pa v najem. Najpomembnejši element za razvoj ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu predstavlja kajpak stanarina; iz mnenj na omenjenem posvetovanju v okviru Skupnosti slovenskih občin lahko povzamemo, da lahko že z začetkom prihodnjega leta pričakujemo nove oziroma ustrezno VIŠJE STANARINE (ki naj bi se povisale poprečno za 15–20%). Občani naj bi več kot doslej prispevali za reševanje stanovanjskega vprašanja — nujno pa bo tudi treba omejiti oziroma vsaj zaveziti sedanje divjanje cen v stanovanjski graditvi.

Predsedstvo republiškega sveta zveze sindikatov je prejšnji torek na svoji razširjeni

Vprašanja stanovanjskega gospodarstva

seji obsežno razpravljalo o naših najbolj perečih vprašanjih, pri čemer se je predvsem posvetilo oceni gospodarskega položaja — pa je kajpak nujno spet odprlo osrednje vprašanje, to je PROBLEM NAŠE NELIKVIDNOSTI. Predsedstvo sindikatov je v svoji oceni poudarilo nujnost ureditve tega problema našega gospodarstva — saj npr. na Slovenskem gospodarska nelikvidnost iz meseca v mesec spravlja v negotovost približno 66.000 delavcev, katerih gospodarske organizacije ne vedo, kje in kako naj dobijo denar za izplačila osebnih dohodkov.

Nelikvidnost ostaja slej ko prej še vedno ključni problem vsega jugoslovanskega gospodarstva. Sedaj se pojavljajo s svojo zahtevno po določenih olajšavah (začasno oprostitve plačevanja prispevkov od OD) tudi NAŠI PREGOVORNIKI, ki navajajo zvezni gospodarski zbornici, da zaradi nelikvidnosti — v katero so zašli po krivdi dolžnikov, ne pa po lastni — ne bodo mogli izplačevati red-

nih osebnih dohodkov svojim delavcem. Večina premogovnikov namreč ne more izterjati denarja od svojih dolžnikov za že davno dobavljeni premog: terjatve „Titovih rudnikov“ znašajo sedaj že 190 milijonov dinarjev, srednjebosanskih rudnikov 80 milijonov, velenjskega rudnika 40 milijonov itd. Največji dolžniki premogovnikov so železniško-transportna podjetja v Beogradu, Zagrebu in Sarajevu, pa tovarne celuloze in papirja ter več termoelektarn.

Cena koruze se je po dolgih mesecih nenehnega naraščanja vendarle umirila in po najnovejših podatkih je koruze na našem tržišču sedaj dovolj. To so ugotovili ta ponedeljek na seji izvršnega odbora kmetijskega poslovnega združenja, ko so razpravljali o ORGANIZIRANI NABAVI KORUZE za krmo. Sedaj je umetno sušeno koruzo iz Novega Sada mogoče kupiti že po 1,15 din — vendar je kmetijsko poslovno združenje še vedno trdno odločeno vztrajati pri svoji zahtevi, češ da cene koruze ne bi smele biti višje kot 10–15% nad zagotovljenimi. Poslovno združenje kmetijev se je zavzelo tudi za dolgoročno politiko preskrbe s krmili; menili so, da je treba čimprej sprejeti tudi zakon o republiških rezervah in si zagotoviti potrebno republiško rezervno (500.000 ton) krmnih žit. Hkrati so ponovno opozorili banke, naj zagotove potrebna sredstva za nakup koruze.

V Ljubljani je bil te dni IV. kongres španskih borcev Jugoslavije, na katerem se je zbralo okrog 270 še preživelih naših španskih borcev hkrati z delegati iz desetih drugih dežel. Kongresa se je poleg naših najvišjih političnih in družbenih predstavnikov udeležila tudi predsednica KP Španije in voditeljica španskega revolucionarnega boja Dolores Ibarurri — La Pasionaria. Naše španske borce je ob njihovem kongresu predsednik Tito odklical z REDOM NARODNEGA HEROJA. Veljko Vlahović je v pozdravnih besedah ob tem poudaril, da to odklikovanje ni samo priznanje preživelim borcem, ampak da je priznanje vsem 1400 Jugoslovonom, ki so padli v revolucionarnem boju španskega ljudstva pred 35 leti

„Na Bizelskem je grozdje sladko, da slajše ne more biti.“ Trgatevi šentlovenke gre h koncu. Po prvem oktobru bodo začeli brati pozne sorte. Kmetijska zadruga bo to jesen odkupila 125 vagonov vina, v svojih nasadih pa ga bo pridelala 27 vagonov. (Foto: J. Teppey)

Rinžo je dala krajevna skupnost Kočevje letos od poletja dalje čistiti skoraj vsak teden. Kositi je bilo treba vodno rastlinje in odvažati ostalo umazanijo, ki je plavala po njej. Na sliki: še zadnje čiščenje pred občinskim praznikom. (Foto: J. Prime)

„Tristo zelenih, kako so cene narasle!“ tarnajo vinogradniki, ki te dni sklepajo kupčije za kadi in sode, kajti trgatve je pred durmi. „Je iz dobrega lesa? Bo dovolj trdna? Ne bo puščala?“ Preden kupec seže globoko v žep, se hoče prepričati, če je blago dobro. Posnetek je z metliškega sejma. (Foto: Ria Bačar)

Vredno je zapisati...

Spretni trgovci se prilagajajo današnjim tržnim zakonitostim, bi zapisali o takih pojavih, kakršnim smo pričeli te dni v zahodnih časopisih. Potem ko se je podražil sladkor, so namreč gostinci – kot da bi se zmenili – dvignili cene večini tistih artiklov, ki jih strežejo s sladkorjem. Tako se je recimo črna kava, naj bo ekspres ali „turška“, podražila največkrat za deset par, ponekod tudi za 20.

Resnično: cene smejo svobodno oblikovati in torej po tej plati gostincem, ki si na ta način režejo svoj večji kos kruha, ne gre ničesar očitati.

Toda moralno vsekakor niso upravičeni, da bi kavo podražili za 10 ali 20 par zaradi tega, ker jo postržejo z eno ali dvema vrečkama sladkorja. Sladkor, kolikor ga namreč dajo k eni kavi, gotovo ni vreden pet par, kvečjemu manj. Ljudje pa so že tako navajeni na okrogle cene – pri katerih so vedno prikrajšani: tako geslo postaja danes vse bolj očitno. To je prav gotovo le droben kamenček v verigi cen, ki jih navaden kupec nikoli ne more razumeti. Za človeka je vsekakor še bolj zapleteno vprašanje, kako morejo biti sadni sokovi neprenehoma dražji od vina, ne glede na to, kakšne letine so. Zato pa ni več tako zapleteno, ko ugotovljamo, da se alkoholizem širi in da je vse več mladih alkoholikov. Odgovor pa se ponuja na dlani: ceneje je spiti dva decilitra vina kot en sok!

Zadolženost se povečuje

Čeprav so obveznosti gospodarstva do družbe manjše, jih je treba še zmanjšati – Letos gospodarstvo bolj zadolženo kot lani

Letos je bilo sprejetih v želji po stabilizaciji gospodarstva veliko raznih ukrepov. Med njimi je bilo precej takšnih, ki naj bi spremenili dosedanjo delitev družbenega proizvoda in dohodka delovnih organizacij ter pripomogli k povečanju reproduktivne sposobnosti gospodarstva. Sprejetih je bilo tudi več ukrepov, ki naj bi vplivali na povečanje likvidnosti: izvedena je bila konverzija nekaterih kratkoročnih kreditov v dolgoročne, zmanjšani so bili reeskontni limiti, omejeni so bili pogoji za kratkoročne kredite, ki jih odobravajo poslovne banke itd. Med ukrepe, ki naj bi povečali akumulativnost gospodarstva lahko štejemo

ukinitve nekaterih prispevkov iz osebnega dohodka, zmanjšanje stopnje prometnih davkov pa tudi omejitev osebnih dohodkov.

Na primeru novomeške občine si lahko ogledamo, kako so letos sprejeti ukrepi vplivali na gospodarstvo v prvem polletju. Če začetno pri delitvi družbenega proizvoda med delovne organizacije in družbene skupnosti, lahko ugotovimo, da bistvenega napredka tu ni. V odstotkih je bilo lani to razmerje 69,5:30,5, letos pa je 70,3:29,7, torej se je razmerje povečalo v dobro delovnih organizacij za 0,8 odst. V primerjavi z lanskim letom je ostalo delovnih organizacijam letos za 38,5 odst. več, delež družbene skupnosti pa se je v enaki primerjavi povečal za 33,4. Delovnim organizacijam je ostalo letos v tej delitvi za blizu 68 milijonov din več kot lani.

Hkrati z naštetimi pa se je poslovni sklad (osnovna in obratna sredstva) delovnih organizacij povečal letos za 23,6 odst., medtem ko so se dolgoročni in kratkoročni krediti povečali v enakem razdobju kar za 31,4 odst. To pomeni, da se je gospodarska rast bolj napajala v zadolžitvah, kot pa v lastni ustvarjalnosti. Poslovni sklad je namreč predstavljal lani 77,4 odst. vseh kreditov, ki jih je uporabljalo gospodarstvo, letos pa predstavlja le še 72,0 odst. teh kreditov. Hkrati s tem se je zmanjšalo tudi obračanje sredstev: obratna sredstva smo lani v celotnem dohodku obrnili 1,5-krat, letos pa le še 1,4-krat.

Zadolževanje je postalo v zadnjem desetletju v gospodarstvu nepogrešljivi sestavni del napredka, bilo je zelo vabljivo in je postalo navada. Vprašanje pa je, kako in kaj bomo

lahko obračali v prihodnje ob veliki kreditni zadolženosti našega gospodarstva, če bo prišlo do resnejših omejitev kreditov, ki se nam že lep čas objubljujejo.

M. JAKOPEC

PRIKLUČITEV SE LETOS?

Usodo gradu Mokrice in njegove turistične prihodnosti bo, kot kaže, le razvozla tovarna zdravil iz Novega mesta. Pred dnevi so obiskali predsednika občinske skupščine v Brezicah direktor novomeške Krke, direktor Šolskega centra za gostinstvo iz Novega mesta, direktor Gostinskega podjetja grad Mokrice in predstavnik občinske skupščine Novo mesto. Seznanili so ga z načrti, po katerih bi v sklopu tovarne delovala direkcija za zdravstveni in splošni turizem. Ta bi vključevala razen novomeškega gostinskega centra še Dolenjske Toplice, Šmarješke Toplice, Stari grad in Mokrice, če se bo kolektiv odločil za priključitev.

POVEZATI UVOZ IN IZVOZ

Svet za nekovine pri Gospodarski zbornici Slovenije je te dni sprejel sanacijski program rudnika Globoko in priporočil zbornici, naj organizira pogovor z vsemi uvozniki keramičnih ploščic. Tako bi italijanske dobavitelje lahko delno vezali na odkup globoške keramične gline, kar bi rudniku odprlo pot na tujia tržišča.

S. K.

NA PRVI SEJI SVETA DOLENJSKIH OBČIN

Ne prezgodaj, prepozno je

Štiri dolenjske občine uradno, ena pa neuradno podpirajo predlog, naj bi bila delavec in kmet v bolezni deležna enakih pravic, pri tem pa prvič od kmeta ne bi zahtevali dodatnih prispevkov

Svet dolenjskih občin za Črnomelj, Metliko, Novo mesto in Trebnje je 24. septembra zasedal v Črnomlju. Prisotni so bili še predstavniki občine Krško, republiški in zvezni poslanec socialno-zdravstvenega zbora dr. Albin Pečaver in Milan Loštrk, zastopniki kmetov in predstavniki komunalnega zavoda za socialno zavarovanje.

Razprava je tekla o možnostih za izenačitev zdravstvenih pravic kmečko zavarovanih oseb z delavci in seveda o stroških, ki jih tak predlog potegne za seboj. V tem primeru bi morali združiti tudi oba sklada pri skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov ter pokriti razliko v znesku 6.579.810 dinarjev.

Vse občinske delegacije so podujale, da je taka akcija v pomoč kmetu nujna, obenem pa tudi izjavljale, da kmetu ni mogoče obesiti na plečeh novih bremen, temveč bo treba razliko pokriti iz drugih virov. Po obravnavi 4 možnih načinov financiranja so sprejeli stališče, naj bi gospodarske organizacije prevzele nase

za 0,60 odst. povišano stopnjo prispevka iz osebnega dohodka, ostalo razliko pa bodo dale občinske skupščine po ključu, v katerem je glavno merilo število prebivalstva.

Ko je o tem razpravljala predstavnik kmetov Mikulaš s Krasinca, je lepo povedal:

„Kmetje z velikim zanimanjem pričakujejo, če bo prišlo do tega ve-

»Dolenjski list« v vsako družino

likega koraka. Izjemen dogodek bo, če bo tokrat gospodarstvo pomagalo kmetu, saj se je dolgo let dogajalo obratno. Dolenjskemu območju, ki se je prvo v Sloveniji lotilo take človekoljubne akcije, očitajo, da je stvar preuranjena. Mi trdimo, da je

Gost je bog

Ne bodite presenečeni: po tem načelu se ravnamo samo tam, kjer so že doumeli, kaj turizem zares lahko prinese napredku kraja. Pri nas, žal, še nismo tako daleč. Načelnik oddelka za gospodarske in družbene dejavnosti Marjan Simić je pred dobrim letom dejal: „Ne smemo si dovoliti, da bi s slabimi storitvami odganjali goste in s tem delali medvedjo uslugo sami sebi. Samo kvaliteta nam lahko pomaga, da bomo v turizmu ujeli tiste, ki so zdaj že za korak ali dva pred nami!“

V besedah se sicer to prav lepo sliši, v dejanjih pa naši gostinci vedno znova dokazujejo, da napredku turizma še niso dorasli. Poglejmo si samo dva primera – oba dogodka sta se zgodila v nedeljo, 26. septembra. Ob dveh zjutraj v bifeju na Otočcu natakarica ni mogla postreči gostom s toplimi jedmi – niti s pajslem ne. „Plina je zmanjkalo!“ je hladnokrvno povedala in dodala, da z elektriko ne sme kuriti, ker je tak ukaz. Za lačne so ostali samo sendviči!

V nedeljo popoldne okrog 15.30 pa so pri Prinovcu v Smarjskih Toplicah imeli le vaniljeve torte, nobenih drugih. Ko je natakarica prinesla na mizo, je bil na eni kos zelinate solate, obe pa sta bili očitno stari in po okusu prav nič podobni tortam. Gostje pri sosednji mizi so vedeli povedati, da tudi v hotelu torte niso boljše, natakarici pa je bilo nerodno, tort pa ni računala, ampak jih je odnesla nazaj, čeprav so bile že načete.

Turist pa pri nas še ni bog...

Turistični barometer

V Čateških Toplicah so te dni spet natočili vodo v olimpijski bazen, ki so ga obdali s plastično ograjo, tako da se bo v njem mogoče kopati tudi pozimi. Bazen so prebarvali, zimsko kopanje pa bo veljalo letos 7 dinarjev. Kot je znano, je ta bazen za moskovskim in budimpeštanskim tretji v Evropi, kjer se je mogoče kopati na prostem tudi ob hudem mrazu.

Prav zaradi te prednosti bodo Čateške Toplice tudi pozimi dobro obiskane: v zimski sezoni bodo skoraj zanesljivo imele največ prenočitev. Trenutno imajo zasedena oba hotela, prostor pa je mogoče dobiti v bungalovih.

Medtem ko je bilo poleti potrebno kar za vse dolenjske hotelle rezervirati prenočišča, se je zdaj sezona že toliko iztekla, da je mogoče dobiti posteljo povsod – brez posebnih težav.

R. BAČER

Kmetijski nasveti

Kadar hirajo pujski

Za velik del pujskov, ki poginejo ali slabše priraščajo, je krivo pomanjkanje železa, te bistvene sestavine krvnega barvila in barvila mišičevja. Nanj želimo opozoriti zlasti zdaj pred zimo, ko bo nevarnost vse večja.

Seznamimo se najprej z zanimivimi ugotovitvami nemškega inštituta za prehrano domačih živali. Znano je, da vsebuje mleko svinje premalo železa, pujski pa se rodijo brez večjih zalog te snovi in zagotovo zbolijo, če na kak način ne dobijo več železa. V inštitutu so ugotovili, da potrebuje pujski do 7 tisočink grama železa na dan, z litrom materinega mleka pa ga dobi le eno tisočinko.

Znanstveno so tudi raziskali, kako je zival prizadeta, če ni dovolj oskrbljena z železovimi spojinami. Predvsem se zmanjša vitalnost, življenjska moč. Pujski počasneje zijo, postajajo bledekavi, često jih muči driska. To lahko preprečimo le z dodajanjem železa, za kar je poznano več načinov.

Čeprav za svinje priporočajo pravilno krmiljenje v času brejosti, vendar s tem ni mogoče preprečiti pomanjkanja železa pri pujskih. Pomagati je treba pujskom samim. Najbolj naravna rešitev je – urediti primerno tekališče s travo. To je izvedljivo v kmečki reji, težje pa v famski. Toda tudi v kmečki reji ni mogoče v zimskem času, ko je treba za železo poskrbeti na drug način.

Pozimi je najbolj preprosto pokladati svežo ilovico ali kose travne ruše pujskom v hlev. Najbolj zanesljivo je cepljenje z železovimi solmi, seveda pa je ta način tudi neprimerno dražji. Razen cepiva je brez recepta mogoče kupiti tudi posebne pripravke, anemin in MI-A-P.

Z aneminom mažemo seske svinjam prve dni po kotitvi. To naredimo večkrat na dan, predno začno pujski sesati. MI-A-P, ki je v obliki paste, pa dajemo pujskom na jezik. Ko začnemo krmiti s tovarniškimi mešanici, ki vsebujejo tudi železo, z dodajanjem teh pripravkov seveda prenehamo. Omenimo naj še, da izmed domačih krmil največ železa vsebuje oves, ki ga priporočajo tudi zaradi tega.

Inž. M. L.

Sejmišča

BREŽICE

Na sobotnem sejmu v Brezicah je bilo naprodaj 493 mlajših in 19 starejših prašičev. Prodali so jih 328; za mlajše so zahtevali od kupcev do 11 din za kg žive teže, za starejše pa do 8 din za kg.

NOVO MESTO

Na ponedeljkovem sejmu je bilo v Novem mestu naprodaj 424 prašičev do 12 tednov in 26 starejših. Vsega skupaj so jih prodali 309. Kupci so zahtevali za mlajše prašičke 150 do 200 dinarjev, za starejše 210 do 330. Cene so ostale od prejšnjega tedna nespremenjene, kupci pa so bili tudi iz sosednjih občin.

Zajezitev tuberkuloze

(Nadaljevanje s 1. strani)

Med njimi je na prvem mestu vse to, kar lahko opišemo s izrazom „aktivni družbeni posegi“, ki so se ves ta čas kazali v naši zdravstveni in socialni zakonodaji. Samo socialistična družba je lahko žrtvovala toliko materialna sredstva za preprečevanje in zatiranje tuberkuloze, tega največjega zdravstvenega in socialnega zla!

Ne bi smeli pozabiti, piše primarij dr. Amon, da je v Sloveniji v prvih letih po osvoboditvi umrlo zaradi tuberkuloze več kot 100 ljudi na 100.000 prebivalcev! Po podatkih primarija dr. Ivana Cestnika je:

— po prvi svetovni vojni umrlo v stari Jugoslaviji vsako leto 30 tuberkuloznih bolnikov na 10.000 prebivalcev,

— pred drugo svetovno vojno po 20 oseb,

— leta 1952 (7 let po zadnji vojni) še 16 oseb,

— leta 1958 pa že samo 6 oseb na 10.000 prebivalcev.

Medtem ko je bila tuberkuloza po vojni med vzroki splošne umrljivosti na enem prvih mest, je bila 15 let pozneje (leta 1960) na 6. mestu. Še pred 90 leti, ko so odkrili povzročitelja tuberkuloze, je bilo umiranje zaradi tuberkuloze pravilo, danes pa je samo še izjema.

V Sloveniji je umrljivost zaradi jetike še hitreje padala. V desetletju 1950-1960 je padla splošna umrljivost za 21 odst., umrljivost zaradi jetike pa kar za 68 odst. V tem času je umrljivost zaradi pljučnega raka preselila število smrtnih primerov pri jetiki. Strah pred jetiko je popustil, povečal pa se je strah pred pljučnim rakom. Še nekaj podatkov o umrljivosti pri tuberkulozi ali jetiki:

leta 1959 je umrlo v Sloveniji 327 tuberkuloznih bolnikov, kar pomeni 2 osebi na 10.000 prebivalcev, deset let pozneje, leta 1969, pa je umrlo samo še polovico toliko jetičnih bolnikov: 161. To pomeni manj kot 1 osebo na 10.000 prebivalcev naše republike.

Boljše merilo za razširjenost tuberkuloze kakor podatki o umrljivosti zaradi nje nam dajejo po izjavi primarija dr. Cestnika podatki o obolevnosti za jetiko. Vsa na novo odkrit primeri aktivne tuberkuloze pomeni novo žarišče, ki ga je treba izločiti z uspešnim zdravljenjem. Dolgoletno zasledovanje podatkov, koliko primerov novih bolnikov za jetiko odkrijemo vsako leto, nam da skoraj točno podobo o gibanju te bolezni.

To število ne pada tako naglo kot število umrlih, vendar pa njegova krivulja sicer počasi, toda stalno pada! Tako je v Sloveniji v zadnjem desetletju padla tako imenovana incidenca za več kot 50 odst. Medtem ko so leta 1959 odkrili v Sloveniji 3.815 novih primerov jetike, kar znaša 2 promila, pa je bilo leta 1969 odkritih samo še 1700 takih bolnikov oz. 1 promile. Pri tem je zlasti zanimivo, da so leta 1969 odkrili precej več novih netuberkuloznih primerov (2.960) kot tuberkuloznih. Tega leta so vedeli v Sloveniji za 5.361 registriranih primerov oseb z aktivno jetiko (3 promile prebivalstva), netuberkuloznih pljučnih bolnikov pa je bilo v tem letu skoraj trikrat več ali 14.158 oseb.

Zasluga za take uspehe gre seveda skoraj 50-letnemu načrtnemu boju proti jetiki v Sloveniji. To je hkrati 50-letnica zdravilišča Golnik, pa tudi trenutek, da se znova spominimo izredno velikega pomena, ki ga imata Rdeči križ in široko zdravstveno prosvetljevanje ljudstva v boju proti jetiki. Zasluge in uspehi so hkrati plod dela zdravnikov, kot so bili dr. Savič, dr. Neubauer, dr. Furlan in številni drugi strokovnjaki, na našem področju pa primarij dr. Ivo Smrečnik s sodelavci, ki je v pokrajini po osvoboditvi uvedel načrtno zdravljenje in iztreljanje jetike, te nevarne bolezni med dolenskim in spodnjeposavskim prebivalstvom. Tudi v širši dolenski so bili doseženi v tem boju znatni in zgodovinsko pomembni uspehi. S pomočjo besežiranja, fluorografije, novih zdravil, novega pljučnega oddelka bolnišnice v Novem mestu ter dolgoletnega zvestega dela zdravstvenih delavcev v vseh občinah smo dosegli na tem področju izredno velike in razveseljivo uspehe.

Naj sklenemo pregled o sedanjem stanju tuberkuloze v Sloveniji z besedami primarija dr. Cestnika:

„V boju proti tej množični bolezni smo dosegli v zadnjih 25 letih zavidljive uspehe. Kljub temu pa lahko govorimo le o zajezitvi, in ne o splošni eliminaciji (odstranitvi, izključitvi) tuberkuloze v naši republiki. Naša nadaljnja, dosegljiva in stvarna naloga je: iztreljiti to še vedno množično obolenje, za kar so potrebni skupni naporji vseh prizadetih činiteljev!“

627.100 din za kmete borce NOV

V Uradnem listu SRS je 22. septembra izšel odlok izvršnega sveta skupščine SRS o razdelitvi namenskih dopolnilnih sredstev občinam za priznavalnino kmetov borcev NOV. Po tem odloku bo republika letos razdelila slovenskim občinam 2.251.300 dinarjev za priznavalnino

NAČRT ZA OPERACIJO »REŠITEV KRKE«

Bomo pili Krko pri Mačkovcu?

Pripravljene štiri inačice za čištilne naprave — Veliki stroški zahtevajo sodelovanje vseh prizadetih: dražja kanalščina — Pridobivanje metana in učinkovitega gnojila za kmetijstvo — Program do leta 1975

Inž. Slobodan Novaković, svetovalec za urbanizem in komunalne zadeve novomeške občinske skupščine, vodi priprave za gradnjo čistilnih naprav na območju Novega mesta. Ker je zadeva za „umirajočo Krko“ zlasti po letošnjih protestih obvodnih občin, „prikupki tiska“ in ogorčenju ob reki živečih ljudi pereča in grozeča, še posebno za novomeško gospodarstvo, so se odgovorni lotili naloge strokovno in temeljito. Ko je inž. Novaković ogroval pretekli teden zbrani svet za urbanizem za prednosti III. a variante, si predsednik sveta Marko Ivanetič ni mogel kaj, da ga ne bi zvito vprašal:

„Tovariš inženir, bi se bili pripravili s svojo družino koptu v Krki, ki pod iztokom glavne čištilne naprave?“

Novaković se je ozrl po zbranih: „Ne samo to! Dovolite, da vam odkrijem majhno skrivnost: prav tam, na bregu Krke, sem zaprosil občino za izdajo lokacijskega dovoljenja za svojo bodočo hišo...“

To naj bi bil dovolj tehten dokaz, da strokovnjak, kakršen je inž. Novaković, ne dvomi o učinkovitosti predvidenega novomeškega kanalizacijskega in čištilnega sistema. Izmed obdelanih štirih inačic naj bi obveljala popravljena III. varianta, tako imenovana „varianeta III. a“, za katero bi bilo treba ob postopni izgradnji in ob rednem vzdrževanju do leta 1975 odšteti dobrih 11 milijonov novih dinarjev.

Seveda pa tega zneska ne bo mogoče zbrati samo iz posojil Dolenske in Ljubljanske banke ter prispevkov delovnih organizacij. Svoj delež bodo morali žrtvovati tudi občani v povišanih davcih za kanalščino. Ta naj bi bila v bodoče enaka prispevku za vodarino, se pravi dvakrat večja kot do zdaj ali za 100 odst. dražja. Načrt nove novomeške kanalizacije predvideva gradnjo glavne čištilne naprave v Ločni pod tovarno zdravil in speljavo bukalne cevi (kolektorja) od Bršlina vzdolž Krke vse do Ločne. Temu sistemu naj bi se v bodoče prilagodilo tudi vse urbanistično načrtovanje mesta.

Usledile v glavni čištilni napravi naj bi v prvi vrsti služile za proizvodnjo plina metana za potrebe tovarne zdravil, kmalu bi bilo treba navaditi kmetovalce na uporabo ostankov za učinkovito gnojenje (štirikrat večji hektarski donos!), sicer pa bo komunalce zaradi tega lahko še glava bolela, ker bo težko najti primerno odlagalnico za preostale Krki nevarne snovi, ko bo usedalniki v čištilni napravi zvrhan.

svoje čištilne naprave. To naj bi zagotovilo brezhibno delovanje njenih čistilnikov. Kaj takega bi morali tudi pri nas predpisati, so menili člani sveta za urbanizem! Skratka, tovarne bi smele spuščati v Krko samo čisto vodo, ker vsaka druga primes, čeprav morda s predpisom dopuščena, lahko uniči reko bolj, kot bi bilo pričakovati. Svet za urbanizem pri občinski skupščini Novo mesto je smatral, da je predlagani načrt kanalizacije in čištilnih naprav za Novo mesto primeren.

M. MOŠKON

K PRAVDI: CVIČEK ALI MARVIN

»Nepošteno in škodljivo«

Malkovec: naše vino je in ostane — cviček

Prve vriske trgačev je že slišati v malkovskih gorcih. Ta teden so začeli obirati bele sorte, po prvem oktobru pa bodo brente začeli polniti tudi z rdečimi. Sončno poletje je naredilo svoje: grozdje bo letos dozorelo pol meseca prej kot lansko leto, ko so obirali še celo 28. oktobra, česar niti starejši ljudje ne pomnijo. Malkovec, kjer pridelujejo znano malkovsko vino, smo obiskali, da bi slišali glas vinogradnikov, kaj pravijo k pravdi o marvinu.

„Najprej vam rečem eno: mi bomo pridelali in pridelovali cviček, ta naš cviček, za katerega že vseskozi živimo in delamo,“ je povedal Ivan Pungercar, vodja malkovske kleti, doma z Malkovca. „Kot vinogradniku se mi zdijo poskusi z novim imenom, za katerim tiči komercialni interes, milo rečeno, nepošten. Nobenega dvoma ne more biti, da vse to samo škodi dolenskem vinogradništvu, ki je s svojim vinom doseglo ime in sloves. Namesto da bi si prizadevali dati cvičku še večjo veljavo, begamo ljudi z novotarijo, za katero vemo, kakšno je njeno ozadje. Ne morem razumeti, kako je mogel s tem začeti prav Jože Likar, ki

je bil cenjen kot poznavalec cvička in ki je v preteklosti naredil precej za napredek dolenskega vinogradništva. Ne vem, zakaj molčijo drugi strokovnjaki?“

Tako je menil Ivan Pungercar, isto so govorili drugi vinogradniki. Želijo, da 30 vagonov vina, kolikor ga da malkovski „kotel“, bregovi Bojnika in okolica Telč, ostane — cviček.

M. L.

Marvin — fantazija!

Inž. Miran Veselič, profesor na ljubljanski biotehniški fakulteti, je na nedavni javni tribuni, ki jo je sklicala sekcija kmetijskih novinarjev, dejal naslednje: „Oznaka Marvin ni v skladu z zakonom o označevanju vin. Marvin je fantazijsko ime (kot „Rimljan“ ali „En starček“), zato zraven ne bi smel imeti označbe geografskega porekla — dolenski cviček. Tako velja tudi drugod po svetu, kjer poznamo vina z marko (znamko) in vina z geografskim poreklom (provenienco).“

Jože Tisnikar: POGREBNA VASI (1970)

RAZVESELJIVA NOVOST

Zdrava belina, varna svežina

Marijorska tovarna Zlatorog zalaga jugoslovansko tržišče z novim mixelom. To je nov detergent, čigar snovi ne ogrožajo zdravja. Sestavine novega mixela z aktivno močjo so temeljito preizkušene in med korenitim premagovanjem umazanije se tudi samo razkroje. Prvič pri nas lahko mirno sežemo po zares sodobnem sredstvu, tako za strojno kot tudi za ročno pranje. Z njim vzorno skrbimo za izjemno prijetno čistočo perila in obenem z občutkom odgovornosti varujemo vodo in s tem naravo sploh.

V Jugoslaviji sicer še nimamo zakonskih, kakršen je primer v Zahodni Nemčiji že 7 let, v sosednji Italiji pa

še od nedavna prepoveduje uporabljati škodljive detergente, v marijorskem Zlatorogu pa so po prečtanem in dolgotrajnih pripravah že odločno ukrepli: med redkimi v Evropi so opustili zastarele dosežke. Dognanja strokovnjakov svetovnega slovesa so sodelavci Zlatorogovega raziskovalnega inštituta skrbno preučili in pripravili takšno pralno sredstvo, ki ustreza tudi strogim zahtevam vodnega gospodarstva industrijsko razvitih dežel. Novi mixel, razgradljiv in torej neškodljiv, je pri nas že prvi iz tako imenovane druge generacije detergentov. Z njo bo marijorski Zlatorog pomagal omejevati zastrupljanje odpadnih voda.

SLOVENIJA — DRŽAVA DELAVSKEGA RAZREDA

Slovenska država: izraz suverenosti slovenskega naroda ter oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in delovnih ljudi

V naši republiki se je že začela javna razprava o osnutku ustavnih dopolnil (amandmajev) XXV do XLVII, ki bo trajala do 15. oktobra 1971. — Na prvem mestu v besedilu tega osnutka je dopolnilo XXV, v katerem sta opredeljeni državnost in samoupravni položaj naše republike, uresničevanje skupnih interesov občanov in delovnih ljudi na posameznih področjih družbenega življenja, odnos republike do federacije ter temeljno samoupravljanje, ki je osnova in izhodišče za določbe v vseh nadaljnjih dopolnilih, v katerih se tudi neposredno opredeljuje oziroma uresničuje.

Ni naključje, da imamo to ustavno dopolnilo tak pomen in mesto v osnutku. Opredelitev in načela, ki jih to dopolnilo vsebuje so namreč sad socialističnega samoupravnega razvoja naše republike v okviru SFRJ v tridesetih letih izgrajevanja slovenske države oziroma slovenske državnosti, od začetkov narodno-osvobodilnega boja in socialistične revolucije leta 1941 pa do današnjih dni.

Začetki izgrajevanja slovenske državnosti segajo torej v obdobje, ko se je naš narod začel boriti za svoj narodni obstoj ter svobodo ter za spremembo izkoriščevalskih družbenih odnosov v napredne enoklasne socialistične odnose.

Leta 1941 je bila neposredno po okupaciji Jugoslavije v drugi svetovni vojni ustanovljena Oslobojena fronta slovenskega naroda. Na „Zboru odposlancev slovenskega naroda“ v Kočevju je bilo 1. do 3. oktobra 1943 odločeno, da Vrhovni plenium OF kot SNOO opravlja vrhovno zakonodajno in izvršno oblast slovenskega naroda v okviru Jugoslavije in splošnih odločitev AVNOJ s pravico, da ustanavlja vse potrebne organe ljudske oblasti. V obdobju 1941-1943 smo Slovenci postavili temelje svoji državnosti in prvič v svoji zgodovini dobili svojo ljudsko oblast, svojo vojsko in svoj narodni parlament.

Na svojem prvem zasedanju 19. do 20. februarja 1944 postane SNOO po obliki in vsebini ljudska skupščina: spremeni tudi ime v Slovenski narodnoosvobodilni svet s kratko SNOOS; njegovi člani so dobili imuniteto; ustanovljena sta zakonodajni odbor in verifikacijska komisija, medtem ko je zakonodajna dejavnost zaupana predsedstvu SNOS.

Predsedstvo SNOS je imenovalo prvo slovensko vladno v Ajdovščini 5. maja 1945. — Na svojem II. zasedanju v Ljubljani je SNOS 9. septembra 1946 izdal zakone, ki so bili potrebni za sklic in delovanje ustavodajne skupščine Slovenije, nato pa se je razpustil.

ČETRTSTOLETJA POVOJNEGA IZGRAJEVANJA SLOVENSKE DRŽAVNOSTI

Ustavodajna skupščina Slovenije je sprejela ustavo Ljudske republike Slovenije 16. januarja 1947. S tem se je začelo povojno obdobje v izgrajevanju slovenske državnosti, ki je trajalo do današnjih dni, ko sprejemamo v kakovostno spremenjenih okoliščinah dopolnila k sedanjim slovenski ustavi in kasneje tudi novo slovensko ustavo.

Ko smo sprejeli sedanja zvezna dopolnila, je prišlo do kakovostno novega položaja. Slovenija in slovenski narod sta skupaj z drugimi jugoslovanskimi narodi in narodnostmi dobila možnost, da v okviru federacije kot samoupravne skupnosti delovnih ljudi in občanov nadalje izpolnjujeta funkcijo državnosti in suverenosti s tem, da ima federacija samo tiste pravice in dolžnosti, ki so v skupnem interesu narodov, narodnosti, delovnih ljudi in občanov sporazumno določene v zvezni ustavi.

To načelo je tudi zapisano v 2. točki osnutka XXV. ustavnega dopolnila k republiški ustavi. Omenjeno načelo pomeni tudi temelj za doslednejše uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti ter suverenosti socialističnih republik in avtonomnih pokrajin v Jugoslaviji ter za zagotovitev njihove večje odgovornosti tako za lastni gospodarski in družbeni razvoj. To v določenem smislu izraža prvi odstavek 2. točke osnutka XXV. amandmaja k republiški ustavi, ko opredeljuje, kaj in v katerih področjih družbenega življenja v SRS delovni ljudje in občani zagotavljajo in uresničujejo. Pri tem je treba posebej opozoriti na pomen uresničevanja skupnih interesov v temeljnih organizacijah združenega dela in vseh oblik njihovih združevanja, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti in občin ter s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem. Ti dve obliki izražata veliko pridobitev v našem izgrajevanju državnosti. Gre za samoupravno odločanje delovnih ljudi v vseh celicah naše družbe, tako gospodarskih kot tudi družbenih. Seveda pa tega ne moremo ločiti od dejavnosti družbenopolitičnih organizacij, ZK, SZDL, ZM, ZZB NOV in drugih organizacij in društev, ki so tisti povezovalni idejno-politični čimilitelj napredne socialistične demokratične usmeritve, brez katerega ne bi bilo mogoče kre-

piti samoupravnih odnosov delovnih ljudi in občanov.

Okrepljeni položaj delovnega človeka in občana kot samoupravljalca v naši družbi narekuje, da se tak položaj tudi ustavno-pravno opredeli in zagotovi s tem, da se pove, da so samoupravni položaj oziroma odnosi in pravice delovnega človeka in občana v organizacijah združenega dela, interesnih in krajevnih skupnostih, samoupravni položaj občana v občini in republiki, svobodno samoupravno združevanje, dejavnost in ustvajalnost delovnih ljudi in občanov, uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti ter temeljne svobodine in pravice človeka in občana, ki so določene z ustavo, temelj, meja in smer uresničevanja pravic družbenopolitičnih skupnosti pri opravljanju funkcij oblasti.

To načelo izražata tako XX. zvezno ustavno dopolnilo kot tudi osnutek XXV. dopolnila k republiški ustavi in se kot rdeča nit vleče skozi vse amandmaje.

REPUBLIKA: DRŽAVA, KI TEMELJI NA SUVERENOSTI NARODA

V zvezni ustavi iz leta 1963 je v uvodnem delu v temeljnih načelih določeno, da „delovni ljudje in narodi Jugoslavije uresničujejo svoje suverene pravice v federaciji, kadar je to v skupnem interesu s to ustavo določeno, v vseh drugih odnosih pa v socialističnih republikah.“

To ustavno opredelitev je nadomestilo načelo v XX. zveznem ustavnem dopolnilu, da „delovni ljudje, narodi in narodnosti uresničujejo svoje suverene pravice v socialističnih republikah in v socialističnih avtonomnih pokrajinah v skladu z njihovimi ustavnimi pravicami, v socialistični federativni republiki Jugoslaviji pa, kadar je to v skupnem interesu določeno z ustavo SFRJ.“

V tem načelu je torej izražena bistveno drugačna opredelitev suverenosti delovnih ljudi in narodov, ki živijo v Jugoslaviji. Uresničevanje suverenih pravic se tako s federacije prenaša v republiko oziroma avtonomno pokrajino. Suverene pravice se prvenstveno uresničujejo v socialističnih republikah in avtonomnih pokrajinah, v federaciji pa le drugotno, izvedeno, pa še pri tem le v povsem določenih zadevah, ki jih republike in avtonomni pokrajini v skupnem interesu s medsebojnim sporazumom določijo z zvezno ustavo.

V tem smislu je v XX. zveznem ustavnem dopolnilu republika jasneje opredeljena kot država, ki temelji na suverenosti naroda in na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Vsekakor bi bilo napačno, če bi v tej opredelitvi bil poudarjen običajen državni element republike, kajti ustava jasno izraža načelo, da republika ni samo država, ampak tudi socialistična demokratična skupnost delovnih ljudi in občanov ter enakopravnih narodov in narodnosti.

Še posebej je treba opozoriti, da se pri opredeljevanju republike pojavijo bistvena vsebina in sestavni del njenega značaja tudi vloge delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v uresničevanju njene državnosti.

Opredelitev socialistične republike Slovenije v osnutku XXV. amandmaja se od ustreznih zveznih ustave opredelitve razlikuje v toliko, da pri državi konkretno navaja kot enega izmed temeljev slovenske državnosti suverenost slovenskega naroda. Glede na posebnost naše republike opredeljuje kot sestavni povezujoči čimilitelj socialistične samoupravne demokratične skupnosti tudi italijansko in madžarsko narodnost. To je tudi razumljivo, saj gre za narodnosti, ki že stoletja živita na našem narodnem ozemlju in ki tudi predstavljata moč za sožitje in dobrososedske odnose z njunima matičnima narodoma v sosednjih državah.

Takšna opredelitev naše republike, kot je podana v osnutku XXV. dopolnila, dejansko pomeni le nadaljevanje zgodovinskega poslanstva delavskega razreda in vseh delovnih ljudi Slovenije, kot je to že napisano v uvodnih dveh stavkih sedanje republiške ustave. Ta opredelitev države poudarja v sedanjem trenutku zgodovinske preločnosti slovenskega naroda, ki bo izražena tudi v novi republiški ustavi, njen sestavni neločljivi del: slovenska socialistična republika kot država je nujno in neločljivo povezana z uveljavljanjem samoupravljanja.

VASILIJ POLIC

"TEKSTILANA" tovarna sukna, Kočevje,

razpisuje prosto delovno mesto

OBRATOVOĐJA

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še sledeče pogoje:

zahtevana strokovna izobrazba najmanj tekstilni tehnik z večletnimi delovnimi izkušnjami na vodilnem delovnem mestu v volnarski stroki.

Prijave z ustreznimi dokazili sprejema kadrovska služba podjetja do 15. 10. 1971.

TRGOVSKO PODJETJE

SEVNICA

ima v svoji specializirani prodajalni konfekcije nasproti Lisce na zalogi tople podložene moške in otroške bunde po izredno ugodni ceni.

Za jesen vam nudimo tudi kvalitetne ženske in moške balonske in volnene plašče v klasičnem in modnem kroju. Za ženske močnejših postav priporočamo plašče iz 100-odstotne volne v temno sivi barvi.

Ob proslavi občinskega praznika bo 2. oktobra v Kočevju podeljen domičil I. brigadi VDV (Vojska državne varnosti). Ta brigada je bila ustanovljena z odlokom predsedstva SNOS 1. marca 1944. Njena naloga je bila, da s svojimi enotami, ki so se v pretežni meri razvile iz nekdanjih grup in enot VOS, kontrolira osvobodeno ozemlje in varuje slovensko ljudsko oblast. Poleg tega so enote brigade sodelovale tudi v bojih s sovražnikom, ki je vpadal na osvobodeno ozemlje. Posebna naloga brigade je bila pomagati organom uprave državne varnosti pri izpolnjevanju nalog v boju zoper notranje sovražnike in okupatorjeve sodelavce. Brigada je imela ob ustanovitvi pet bataljonov, ki so operirali in izvrševali svoje naloge na območju

PRIZNANJE BORCEM VOJSKE DRŽAVNE VARNOSTI

I. brigada VDV: domicil v Kočevju

Za Novim mesto podeljuje »drugi dom« borcem I. brigade VDV tudi občina Kočevje — V boju zoper notranje sovražnike in sodelavce okupatorja ter varovanja mlade oblasti je zmagala VDV

Dolenjske, Bele krajine, Primorske in Notranjske. Sredi decembra 1944 se je brigada preimenovala v I. brigado II. divizije KNOJ, vendar je med prebivalstvom še naprej zadržala prejšnje ime — VDV.

V januarju 1945 so enote I. brigade VDV imele hude boje z domobranci v Suki krajini, nato pa je vsa brigada zasedla položaje okrog Kočevja z nalogo, da zavaruje pred sovražnikom dohode v Belo krajino in Poljansko dolino, kjer so se ta čas nahajali najvišji organi slovenske ljudske oblasti, glavnega štaba, letališče, razne šole, baze, skladišča itd.

Obrambna linija je potekala nekako na črti Stari trg ob Kolpi — Mozelj — Koprivnik. Vsak bataljon je imel nalogo nadzirati in varovati določeno območje. Borbene patrolje so napadale sovražnikove enote, ki so stlele iz Kočevja, kjer je bila močna sovražnikova postojanka. Posebno hude boje je bila brigada v marcu in aprilu, ko so na to območje prišle številne enote četniške vojske.

Brigada je uspešno izpolnila vse dane naloge. V znak ... za

njene zasluge iz borb v okolici Kočevja bo postala domičilna enota občine Kočevje po tem, ko je v lanskem letu že prejela domičil v občini Novo mesto. Ob tej priliki bo tudi zbor brigade in tovarško srečanje njenih nekdanjih borcev in starešin.

Odbor I. brigade VDV vabi vse nekdanje pripadnike te brigade, da se udeležijo slavnosti ob občinskem prazniku občine Kočevje in podelitve brigadnega domičila. Pridejo naj vsi, tudi tisti, ki zaradi pomanjkanja naslovov niso prejeli posebnega vabila.

Zbor brigade bo 2. oktobra 1971 ob 10. uri v bližini avtobusne postaje v Kočevju.

Na svidenje!
Odbor I. brigade VDV

Frenkovich 50 let

Danes, 1. oktobra, je dopolnil 50 let življenja naš Frenk, naš Franc Zidar, dolgoletni sodelavec, delu in svojemu prepričanju predan mož, predvsem pa dober človek v pravem pomenu besede.

banke v Trebnjem, hkrati pa še predsednik krajevnega ljudskega odbora. Zaradi uspehov, ki jih je pokazal v družbeno-političnem delovanju, so ga izbrali za sekretarja občinskega komiteja ZK. Kasneje je nekaj časa služboval v Novem mestu kot sekretar komunalne banke. 1963. je postal načelnik oddelka za gospodarstvo pri OBS Trebnje, 1967 pa se je zaposlil kot vodja finančne službe v podjetju „Trimo“, kjer vestno dela še sedaj.

Frenk je eden tistih borcev iz naše revolucije, ki je ostal aktiven vsa leta po vojni. V njem cenimo vsi, ki ga poznamo, njegovo privrženost ideji, za katero se je boril s puško in za katero se še dandanes zavzema pri svojem delu in pri opravljanju javnih funkcij. Predvsem pa cenimo vstoto izrednih osebnih vrlin: poštenost, skromnost, doslednost, human odnos do drugih ljudi, zaradi česar je Frenk postal prava vez med nami. Zato mu iskreno nazdravimo ob lepem življenjskem jubileju!

NJEGOVI SODELAVCI

OBVEŠČAMO

REJCE KONJ,

da bodo na sejnicah v Novem mestu odkupovali tudi konje. Nakupovalci so o tem obveščeni!

Veterinarska postaja
Novo mesto

Rodil se je v Veliki Loki, kjer se je pred vojno izučil za čevljarja. Takrat pač ni bilo drugih možnosti, treba si je bilo služiti vsakdanji kruh. Vojna je preizkusila njegovo pripadnost. Najprej je postal aktivist Osvobodilne fronte, kasneje pa tudi bорец narodnoosvobodilne vojske. Dölg je spisek različnih odgovornih dolžnosti, ki jih je opravljal v povojnem obdobju. Najprej je bil v Veliki Loki upravnik čevljarške delavnice, zatem je bil izvoljen za predsednika okrajnega odbora OF, po ukinitvi okraja je bil direktor

Podjetje JAVNA SKLADIŠČA, LJUBLJANA, Šmartinska cesta 152a

odpira

novno poslovno enoto v NOVEM MESTU s predvidenim pričetkom poslovanja 1. 1. 1972. Za novo poslovno enoto iščemo sodelavce za naslednja delovna mesta:

1. komercialni referent

Pogoji: srednja šola ekonomske ali komercialne smeri in vsaj enoletna komercialna praksa.

2. dva skladiščnika

Pogoji: srednja šola ekonomske, komercialne ali prometne smeri, trgovska poslovodska šola ali dokončana gimnazija, urejena vojaška obveznost.

3. več voznikov viličarjev

Pogoji: izpit za voznika viličarja in vozniški izpit B kategorije.

4. več skladiščno-transportnih delavcev

Pogoji: osnovna šola, starost nad 18 let.

5. blagajnik

Pogoji: srednja šola ekonomske oz. finančne smeri in nekajletna praksa v finančnih poslih.

6. blagovni knjigovodja

Pogoji: srednja šola ekonomske smeri ali gimnazija z nekajletno prakso v knjigovodstvu.

7. tajnica

Pogoji: srednja upravno-administrativna šola in vsaj enoletna praksa v splošni administraciji.

8. administratorica

Pogoji: dveletna administrativna šola s prakso v strojepišju.

9. dva čuvaja za požarnovarnostno službo

Pogoji: osnovna šola, izpolnjena vojaška obveznost, strokovni izpit za gasilca ali drug izpit v prostovoljnem gasilstvu.

10. snažilka (kurir)

Poleg navedenih posebnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati tudi splošne pogoje za delo, kot poseben pogoj pa je za vsa delovna mesta predpisano poskusno delo od 1 do 4 mesecev.

Nastop dela bo s sprejetimi kandidati posebej dogovorjen.

Stanovañ nimamo.

Vse zainteresirane vabimo, da v 15 dneh po objavi pošljejo svoje ponudbe na gornji naslov ali se osebno zglasijo v kadrovski službi podjetja. Pismeni ponudbi morajo biti priloženi dokazi o izpolnjevanju pogojev in popolni podatki o dosedanjem delu.

TRGOVSKO PODJETJE

DOLENJKA iz Novega mesta

SPOROČA,

DA BODO OD 1. OKTOBRA 1971

ODPRTE TRGOVINE

V NOVEM MESTU:

- ob torkih, sredah, četrtnih in petkih od 8. do 12. in od 15. do 18. ure
- ob ponedeljkih od 8. do 18. ure
- ob sobotah pa od 8. do 12. ure

NA PODEŽELJU BODO ODPORTE

- od 8. do 12. in od 14. do 17. ure
- ob sobotah pa od 8. do 12. ure
- v Črnomlju in ostalih krajih v Beli krajini od 8. do 12. in od 15.30 do 18. ure
- ob torkih in sobotah pa od 8. do 14. ure

Za prodajalne z nedeljenim delovnim časom ostane obratovalni čas nespremenjen.

Kmetijsko in trgovsko podjetje

AGRARIA — Brežice

komisija za medsebojna delovna razmerja

RAZGLASA

prosto delovno mesto

MOLZNEGA KONTROLORJA

za področje Sromlje — Dečna sela — Globoko — Bojsno — Župelevec — Slogonsko in Vrhje

Prostolec — moški z odsluženim vojaškim rokom, sposobni za delo na terenu, mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še tele:

1. imeti mora dokončano srednjo kmetijsko šolo ali tudi dokončano nižjo kmetijsko šolo ali osemletko, kolkor ima kandidat veselje do dela v živinoreji
2. po možnosti mora imeti lastno prevozno sredstvo (motor, avto); zaželeno je tudi, da prostilec stanuje na področju, kjer bo opravljal kontrolo

Ponudbe je treba poslati upravi podjetja najkasneje do 15. oktobra 1971.

KJER GREDO DIVJE SVINJE

Obrambna sposobnost ni samo v ravnanju s puško in bombo — Kdor bo bolje poznal svojo deželo, kdor se bo znašel v gozdu daleč od centralne kurjave in asfaltiranih cest, kdor bo odkril nevarnost in se ji izognil, preden bo prepozno — ta bo lažje živel v miru in vojni... Težje ko so naloge, večja ko je nevarnost — iskrenjšče je tovarštvo, globlja je zvestoba!

PO POTI, KI JE NI

Tega smo se torej naučili že to jutro, in ko smo zdaj preskakovali podrti debla ter lovili ravnotežje s skale na skalo, hkrati pa po kompasu skušali vztrajati v smeri jug, me je skoraj postalo strah: se je teh petnajstletnikov pri tabornikih res toliko naučilo, da bodo našli pot tam, kjer je ni, da se bodo umaknili zverem in izognili skritim prepadam, ki ležijo levo in desno, da bodo znali pomagati tovarišu, če si zlomi nogo, in ga varno spravili do prve ceste?

Nekaj po drugi uri smo se zbrali na vrhu Roga. Kamen se je vsem odvalil od srca: vsi celi in zdravi, vsi po sorazmerno najkrajši poti do cilja! In ta pustolovščina ni bila samo igra — teh petnajst tabornikov naj bi bilo v podobnih, recimo vojnih okoliščinah sposobno voditi ljudi skozi najbolj nedostopne gozdove, na varno, na osvobojeno ozemlje.

To je bila tudi naloga naše taborniške odprave: čim bolj neopazno, po najkrajši poti mimo cest in vasi, prepotovati čez Rog od najjužnejšega oključa Krke pri Podhosti do soteske Kolpe pod Kostelom pri Zlebeh. To je komaj 30 kilometrov zračne črte — po gozdu okrog vrtač in poprek čez hrbte in doline pa jih ni dosti manj kot dvakrat toliko!

Komaj smo se spustili z vrha

proti Žagi Rog, že nas je čakalo prvo presenečenje: sovražno letalo je v nizkem letu preletelo jaso, na kateri naj bi enota postavila tabor. To je bil dokaz, da sovražnik kontrolira tudi nezasedeno ozemlje, čeprav smo se od okupiranega področja že precej oddaljili.

Na žalost nas to opozorilo ni dosti naučilo. Ko smo pred sončnim zahodom posedli okrog kotla s pasuljem, nas je šele zares presenetilo. Še niže kot prvič in še bolj zahrbtno nas je letalo ponovno napadlo. Če bi stresalo prave svinčeneke, bi bil pogled na jaso pri Žagi bolj žalosten, tako pa se je pilot od solz nasmejnal prestrašenim „borcem“, ki so kot zabe v mlako skakali od menaž z večerjo v najbližje kritje...

NAPAD PRED ZORO

Še isto noč nas je napadla tudi sovražnikova enota iz Novega mesta. Odločila se je za prvi jutranji mrak, ko se gozd že prebuja in straže težko ločijo pritenjene stopinje sovražnika od nepomembnih šumov, pomešanih s šelestenjem zgodnjega vetrca. Uspelo jim je prelisčiti predstražo in uničiti komoro. Posadka je iz varnostnih razlogov spala izven markiranega tabora in tako ušla še bolj usodnemu presenečenju. Spet izkušnja več...

Dan, ki je nastajal, je prinesel tudi vrsto novih nalog. Na poti proti jugu smo morali mimo nekdanje vasi Rajhenau. Visoko

v pobočju nad dolino, v kateri leži vas, smo se razdelili v dve skupini, ki bosta med seboj tekmovali, katera bo o vasi prinesla več in bolj izbrpni izvidniških podatkov: kdo živi v vasi in koliko ljudi, s kakšnim vozilom se da priti v vas glede na širino ceste, s katere strani se je mogoče kraju najbolj neopazno približati, kje je skrit nasprotnikov štab?

Štab je igrala naša kontrola, ki je bila skrita v vasi in bi hkrati izločila iz igre vsakega tabornika, ki bi si toliko neprevidno ogledoval vas, da bi ga opazila...

Naloga menda ni bila dovolj težka, pa je še narava primaknila svoje: hitri južni oblaki, ki so že vse jutro jadrjali čez rajhenauski Rog nekam proti Dolenjski, so se nad Ušivo jama nenadoma zapletli v divji vrtnec. Komaj se je naša izvidniška akcija dobro začela, že je pršilo iz oblakov, ki so nizko udarili nazaj proti Rovtarski gorici, in zagrmelo in zabobnelo je po dolini, kot da se bliža sodni dan. Ulilo se je v debelih curkih in v trenutku smo bili do kože premočeni. Storil se je gost mrak, pomešan z rni toče, vsak trenutek pa je usekalo iz oblaka, da je šcemelo v obeh in usesih.

In to prav v trenutku, ko so izvidniki obkolili Rajhenau. Malo jih je, ki bi zdržali tak pekel na prostem, če ne bi šlo ravno za življenje! Tudi naši izvidniki so se zatekli v prazen hlev nek-

danje vasi, najprej seveda tisti starejši, ki jih je malo bolj strah, nekaj pozneje tudi mlajši — vendar ne kar tako: Mirko iz četrtga voda se je neopazen priplazil do hleva, pomolil puško skozi lino in zakričal:

„Roke gor!“

Štab se je moral predati!

PARTIZANSKO LETALIŠČE

Za dežjem pride sonce, še zlasti pa za nevihto. Kaj hitro je bilo treba vzeti pot pod noge, saj smo morali do tretje ure popoldne urediti zasilno partizansko letališče za pristanek zavezniškega letala pri opuščeni vasi Staro Brezje.

Do napovedane ure so taborniki z enostavnimi pripomočki uredili in označili pristajalno stezo. Prihod letala s pošto in „cigaretami“ je bil nagrada za vse težave tega dne. Računati je bilo namreč treba s tem, da večer ne bo mogoče spati niti pod šotorsko streho. Čeprav mora znati tabornik prenočiti tudi na planem, obsežna divjina, na naši karti pobarvana samo z enolično zeleno barvo, ni bila nič kaj vabljiva.

Spet smo oprtali nahrbtnike in odeje. Utrujeni in komaj posušeni od dopoldanske nevihte smo bolj razmišljali o topli domači postelji, kot pa o skromnem bivaku pod smrekami na koti 872. Tam je sicer nekdanja Jezusova cerkev, zdaj pa je celo njene porušene zidove tež-

ko najti med goščavo, so nam povedali drvarji, ki smo jih srečali ob samotni gozdni poti.

Časa je bilo še dovolj, pa smo se spustili do Svetlega potoka. O vasi in njenih dveh cerkvah spet skoraj ni bilo več sledu, tudi oba vodnjaka, ki jih je Svetli potok včasih premogel, sta bila suha kot poper. Pač pa je osamelo sadno drevje ponujalo svojo letino, in kar je bilo največ vredno: našli smo zapuščen senik knetijskega posestva, v njem pa nekaj šopov suhega sena! Hotel brez oken in brez vrat — imel pa je še kar dobro streho. Za tabornike: kategorija I a!

Za večerjo smo morali načeti „železni obrok“, ki ga je imel vsak v nahrbtniku. Lakota pa niti ni bila tako huda kot žeja, saj je minil že drugi dan brez prave vode. Umivali smo se z roso. Bolje kot nič!

ČEZ FERDERB IN FERDRENG

Tretji dan prehoda je bilo treba prečkati cesto Mozelj-Knežja Lipa na točno določenem odseku. Tu smo se namreč spet sešli z našim kombijem in — s toplim obokom. Čeprav je bil Rog že daleč za nami, ni tu pokrajina nič manj pusta in divja. Resda ni več tako strnjene-ga globokega gozda, zato pa je še vedno lažje srečati medveda ali divjega prašiča kot človeka.

Hodili smo do treh popoldan, ko nam je zemlja pred nosom nenadoma izginila v prepad. Globok sto, dvesto... skoraj štiristo metrov!

To je Kolpa, to je cilj!

Predvsem smo se razveselili vode. Trije dnevi so pravzaprav hitro minili in nismo si želeli narazen, le vode smo najbolj pogrešali. Ko smo se po strmi steni in bregu spustili do reke pri Grglju, je bilo vse pozabljeno. Čista, zametno mehka Kolpa...

Taborni ogenj v Spodnji Bilpi je bil hkrati tudi večer slovesa. „Prihodnje leto gremo spet... Samo to je pravo taborništvo! Tega pohoda ne bom nikoli pozabil... Jaz se bom prijavil za vsak partizanski pohod!“

Take in podobne sem si zapisal ta večer v dnevnik pohoda. Ne samo da je štirinajst fantov in eno dekle prehodilo 60 kilometrov povprek čez najbolj divji svet naše domovine, ne samo da so na tej poti uporabljali kompase in radijske postaje, da so šli z njimi trije vojniki JLA (oficir in dva izvidnika z vsvo opremo), da so se navadili potovati brez kažipotov in cest, brez redne hrane in celo brez zanesljivega prenočišča — učili so se tudi tovarštva in ljubezni do narave, do domovine. Kaj malo takega lahko najdemo v vseh disko klubih in podobnih sodobnih ustanovah za mladino (če jih je sploh še kaj), premalo pa je na žalost tudi partizanskih pohodov in drugih taborniških akcij. Ni več časa zanje, ni več potrebe?

MARJAN MOŠKON

Pohod so zaključili v nedeljo na partizanskem zborovanju v Podgradu v Gorjancih, kjer so se kot „pravilni partizani“ lahko postrojili z bivšimi borec v prvo vrsto pred slavnostno tribuno.

Taborniki so bili navdušeni nad vojaško izvidniško opremo, največje veselje pa so imeli z novo polavtomatsko puško JLA in s prenosnimi radijskimi postajami.

Pri Belokranjcu iz Stalingrada

Anatolij Kartajev — to je mož dveh domovin in nosilec visokih odlikovanj več narodov — Bil je med branitelji Stalingrada, jugoslovanski partizan, med osvoboditelji Budimpešte in Dunaja — Mnogokrat ranjen je tisočkrat zrl smrti v oči, po vojni pa sta mu iz stiske pomagala tudi predsednik Tito in nedavno umrli državnik Hruščev

Ko je v kiosku kupoval belokranjske razglednice, avionska pisma in znamke za daljni Vzhod, sem postala pozorna na moža vzhodnjaskih potez, ki je govoril hrvaško z izrazitim ruskim naglasom. Na videz nedostopen in trd, pa je postal mehak ko jagne, ko mi je razkrival svojo usodo.

„Moja domovina je ruska republika Kalmitskaja z glavnim mestom Elisto, kakih 100 km stran od Stalingrada. Otroška leta sem preživel v dečjem domu, ker sem očeta izgubil pri petih letih, mama pa mi je umrla, ko sem bil deset let star. Bilo nas je 14 otrok.“

Čprav temnih naočnikov zaradi poškodovanih oči nikdar ne sneme, je skozi steklo le pridrli zaslanjan pogled, ob katerem si je bilo lahko predstavljati velike razsežnosti pokrajina z nadom vsega značilnega za življenje v prvi socialistični državi na svetu v letih pred zadnjo vojno.

17-LETEN BRANIL STALINGRAD

„Leta 1941, ko se je začela vojna, mi je bilo 17 let. Končal sem osemletko, in ko so pozivali komsomolce v obrambo domovine, sem se brez oklevanja javil. Poslali so me na šolanje v padalske enote, toda po petih mesecih za učenje ni bilo več časa, ker so bili Nemci že pred Donom. Morali smo na fronto pred Stalingrad. Kdor je bil tam, ve, da je pravi čudež za vsakega, ki se je vrnil iz tistega pekla.“

Borili smo se kot Levi, a leta 1942 so Nemci prebili obroč. Bil sem ranjen, našo enoto so razbili, nato sem bil ujet. Izkusil sem ujetništvo v Ukrajini, premeščali so nas v razne kraje in vedno huje je bilo, ker so naši na fronti napredovali, Nemci pa niso vedeli kam z ujetniki. Prebolel sem tifus, in ko so me s skupino 20 tovarišev zaprli v vagon in peljali v neznanost, sem komaj lahko stal na nogah.

Dva dni smo se vozili, tretji dan pa so odprli vagon na manjši železniški postaji in nas za trenutek spustili na prosto. Izvedeli smo, da smo v Italiji. Lačen sem na dvorišču brskal v smeteh, če ne leži vmes morda kosček odvrženega kruha, ko sem med papirji zagledal nekaj rdečega iz kovine. Niti nisem razmišljal, kaj je. Odvrgel sem na tla in brcnil, v tistem pa je počilo, meni pa je začela kri liti iz vseh delov telesa. Bila je ročna bomba. Namazali so me z jodom, za silo obvezali in morali smo nadaljevati pot v neznanost.“

IZ PULJA V PARTIZANE

„Ko je transport prišel na cilj, so nas v neznanem kraju in v neznanem deželi zaprli v barake, podnevi pa so nas gnali na delo. Mimogrede smo na cesti slišali govorico, ki je bila nekam znana, pa vendar drugačna kot naša. Ko smo vprašali, kje smo, smo izvedeli, da je to Jugoslavija. O njej prej nisem dosti slišal ali pa sploh nič.“

V naši skupini je bil kot ujetnik tudi Rus, po poklicu učitelj, s precej izkušnjami. Razložil nam je, kje smo, ko je dobil stik z domačini. Prvič smo slišali za partizane, izvedeli pa smo tudi, da so v gorah. Kako priti do njih, ko je bil Pulj poln Nemcev? Bilo nas je 20 ujetnikov, pazilo pa nas je 14 Nemcev, toda dočkali smo svoj veliki dan, načrt zanj pa je napravil naš učitelj.

Ko so naši stražarji nekega dne praznovali nacionalni praznik in so se zvečer pijani vrnili v barake, so takoj zaspali. „Zdaj ali nikoli!“ je rekel naš vodja. Pobili smo stražarje, jim vzeli orožje in obleko, streliva, kolikor smo ga mogli nesti, in tekli iz mesta. Veter, tema in dež so nam stali ob strani. Tekli in hodili smo vso noč, drugo jutro

pa že naleteli na partizansko partuljo. To je bil praznik in velik miting, kajti o našem junaštvu v Pulju se je že razvedelo.“

„NA SVIDENJE PO ZMAGI“

Vedno bolj se je vživljal v pripoved, preteklost mu je tako živo vstajala v spominu, da sede tega ni mogel prenesti. Stiskal

ropotijo vrnili v Bojance. Spet sem imel težave s službo.“

DVAKRAT RANJEN SE PO VOJNI

„V kanižarskem rudniku sem nato delal v separaciji skupaj z nemškimi ujetniki. Tu bi me kmalu ubilo. Nemec je sabotiral. Naravnal je vagonček tako, da bi moral pasti name, toda oplazil me je samo po glavi, jaz pa sem zadnji hip odskočil. Službe v nemški družbi maral več. Spet sem kmetoval v Bojancih, nato so me dali v Belt

Ni lahko biti razpet med dvema domovinama. Če je tu, mu je dolgčas po ruski širjavi, če je tam, ne more brez mehkih belokranjskih gričev.

se je k steni, počepnil in krilil z rokami, z reko meril kot s pištolo in sploh nazorno, da ni mogel bolj, kazal, kako so se odvijali dogodki. „Potem smo šli peš do Gorskega Kotara, postali člani 13. udarne Primorsko-Goranske divizije, se 1944 borili pri Bosiljevem, kjer pa sem iz boja izšel spet kot težek ranjenec. Na zdravljenje so me poslali v Bojance pri Črnomlju.“

Ko sem se zavedel, sem zagledal kmečko hišo, ob sebi pa prijazno dekle, ki me je negovalo. Ljubezen na prvi pogled! Prijaznosti nisem bil vajen, zato me je toliko bolj ganila. Ko sem ozdravel in sem bil spet sposoben za boj, sem ob slovesu rekel Zori: „Na svidenje po zmagi. Če bom živ, se vrnem.“

IZ BUDIMPEŠTE V BOJANCE

„Leta 1945 so Ruse iz partizanov poslali nazaj k Rdeči armadi. Borili smo se pred Dunajem in na Madžarskem. Pri Dunaju sem bil ponovno ranjen, od tam so me poslali na zdravljenje v jugoslovansko Subotico, nato pa na Madžarsko. Konec vojne sem dočakal v bolnišnici v Budimpešti. Po demobilizaciji nisem vedel, kam. Doma nisem imel, za brate in sestre nisem vedel. Dekle iz Bojanc mi je bilo najbližje na svetu, zato sem se iz Budimpešte napotil v Bojance pri Črnomlju.“

Prikazal sem se oktobra 1945. „Kaj si zivi!“ so rekli domači in tekli klicat Zoro. Vesela je bila in tako sem ostal. Leto dni sem zivel na skromni kmetiji, potem sem začel iskati službo.

V Črnomlju me niso poznali, čeprav sem imel tri jugoslovanske odlikovanja: 2 ordena in medaljo za hrabrost. Kaj naj bi tudi delal, ko sem bil izvežban samo za vojake! Tudi jezika nisem dobro obvladal. Nekaj časa sem bil v službi pri milici, ko pa sem 1947 slišal za prve zadruge v Banatu, sem pobral sila in kopta ter z ženo odšel v zadrugo „Sloga“. Bil sem hlevar, zaslužil sem toliko, da se mi je zdelo že pravo bogastvo.

Ko je zadruga 1948. razpadla, smo se s prisluznim vdom, kokošmi pšenico in vso

učil za ključavničarja. Smole pa še ni bilo konec.

Nekega dne mi je mojster, ki je preizkušal novost na stružnici, ukazal, naj podstavim material pod ostre nože, zgrabilo pa mi je roko in odrezalo dva prsta. Odškodnine nisem dobil nič, pač pa sem naredil pomočniški izpit v Litostroju. Konec koncev sem prišel do poklica.“

ZA PET LET V RUSIJO

Neverjetno, kako je Kartajev ponosen na svoj poklic. „Večkrat je ponovil: „Veste, izučen sem. Imam spričevalo.“ Služba v Beltu pa mu ni ugajala in kar naenkrat je šinilo vanj: domov grem pogledat. Vzrok pa je bilo pismo bratom in sestram, na katero je dobil odgovor in izvedel, da so štirje še živi.“

Tako je 1960 znova pobral ženo, tri otroke in hajdi v svet! V rojstnem mestu je sicer takoj dobil službo, kar dobro se jim je godilo, toda Belokranjka Zora je hirala. Druge navade, življenje med ljudmi, katerih jezika ni znala, in pa bolezen so dali povod, da je Anatolij Kartajev čez pet let ponovno hotel v Jugoslavijo.

Z dovoljenjem za vrtnitev pa so bile velike težave, dokler se ni domislil učinkovite poteze. Znanec novinar mu je sestavil pismo v ruščini, ki ga je poslal predsedniku Titu, kopijo pa premieru Hruščevu. Oba sta čez 14 dni odpisala: „Kartajev se z družino lahko vrne v Jugoslavijo.“

ZDAJ UPOKOJENEC S SPOMINI

Anatolij Kartajev je dobil stanovanje v bloku sredi Črnomlja in pokojnino. Najstarejši sin služi trenutno v JLA, hčerka dela v metliški BETI, mlajši pa hodi še v osmi razred.

„Zdaj sem zadovoljen, toda z ženo nisva zdrava. Mene tu in tam še zgrabi domotožje. Ni misliti, da bi ženo še kdaj pripravil na selitev v mojo domovino, toda na obisk grem večkrat. Lani sva bila s hčerko. Do starosti bom v Črnomlju živel s spomini, ne vem pa, če me ne bo vleklo umret v bližino Črnege morja.“

RIA BACER

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

JE IZDALA KNJIGO

MOJ OTROK

MOJA VSAKDANJA SKRIB

Je priročnik, ki ga je priredila redakcija BETTER HOMES & GARDENS v sodelovanju s skupino vodilnih ameriških specialistov za otroške bolezni. Knjiga, ki nazorno prikazuje razvoj otroka v prvih šestih letih življenja, je bila napisana z namenom, da bi ublažila strah in hkrati odgovorila na mnoga vprašanja, ki tarejo mlade starše. Pomagala jim bo varovati otrokovo zdravje in jim dajala napotke pri vsakdanjem rednem zasledovanju njegovega razvoja in rasti. Knjiga opisuje tudi, kako se otrok običajno obnaša in kako je treba obravnavati probleme njegove čustvenosti v različnih starostnih obdobjih.

MOJ OTROK je razkošno opremljena knjiga: poleg praktičnih nasvetov, razlag in številnih fotografij ima tudi razpredelnico o načinu zdravljenja vseh vrst otroških bolezni. Na koncu knjige je še dodatek, ki služi staršem za osebno dopolnjevanje vseh tistih podatkov, ki ilustrirajo otrokov razvoj.

MOJ OTROK je priročnik, ki ima 248 strani velikega formata (28 x 20 cm). Cena: 100 din.

KNJIGO dobite v vseh knjigarnah ali pri zastopnikih založbe. Knjigo vam pošljemo tudi na dom in vam nudimo hkrati še ugodnost 4-mesečnega obročnega odplačevanja, če izrežete priloženo naročilnico in jo pošljete na naslov:

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Oddelek za knjižne zbirke
61000 Ljubljana, Mestni trg 26

NAROČILNICA

Obvezno naročam knjigo MOJ OTROK — MOJA VSAKDANJA SKRIB

Naročnino bom plačal:

- takoj
- v 4 mesečnih obrokih po 25 din

Knjigo mi pošljite na naslov:

- stalnega bivališča
- na kraj zaposlitve*

* (Neustrezno prečrtajte.)

Kraj in datum:

Podpis:

NASLOV NAROČNIKA

Ime in priimek:

Kraj:

Ulica:

Zaposlen(a) pri:

kultura in izobra- ževanje

Začetek z baletom

V ponedeljek, 4. oktobra, bo v Novem mestu prva abonmajnska predstava v novi gledališki sezoni: ob 20. uri bodo v Domu kulture nastopili baletni solisti ljubljanske Opere.

Poleg baleta bodo novomeški obiskovalci od jeseni do prihodnjega poletja videli še devet abonmajnskih prireditev: sedem gledaliških in dve glasbeni.

Med gledališkimi so najavljene (gostovanja Mestnega gledališča ljubljanskega): satirična glasbena komedija „Raj ni razprodan ali reforma in paradiz“, delo slovenskih avtorjev Petano, Fritza in Kodra, „Padli angeli“ D. Leboviča, Erdmannov „Samomorilec“, Anulihova „Ne budite gospe“, Feydeaujeva „Dama iz Maxima“ in Webrova „Pogodba“ ter J. S. Popoviča komedija „Kir yanja“, s katero se bo novomeškemu občinstvu predstavilo Slovensko gledališče iz Trsta.

V sodelovanju s Festivalom iz Ljubljane bo Zavod za kulturno dejavnost priredil dva glasbena nastopa: ansambla Lojzeta Slaka in Ota Pestnerja z njegovim ansamblom.

AMATERSKO GLEDALIŠČE POD KAPITLJEM VABI K ABONMAJU Od Antigone do Mitinga, vmes pa še krst (svežih) novomeških Klopotcev

Novomeški gledališčniki so za novo sezono pripravili osem gledaliških del: pet premier z dvema krstnima predstavama in tri ponovitve

Novomeščanom, ki radi obiskujejo prireditve v Domu kulture, od jeseni pa vse do poletja ne bo dolgčas. Poleg poklicnih gledališč in glasbenih skupin iz Ljubljane ter drugih slovenskih središč se bodo na odru vsaj osemkrat predstavili domačini: kot igralci, režiserji, sceniski mojstri in celo kot pisci dramskih del.

Amatersko gledališče za to sezono pripravila pet premier in od tega dve krstni uprizoritvi ter tri ponovitve. Na sporedu bodo: Sofoklova „Antigona“, Mussetov „Svečnik“, Borovi „Raztarganci“, Bajčevi „Klopotci“ in Kastelčeva „Dajmo, igrajmo se!“ – kot novosti, iz doseganega repertoarja pa bodo novomeški gledališčniki ponovili: Goldonijevo „Mirandolino“, Čehova „Mož

svoje žene“ in Kastelčevo delo „Iz trpljenja v svobodo“.

Stiri premiere in eno ponovitev bodo lahko obiskovalci videli v abonmajnskem sporedu, ki ga amatersko gledališče letos prvič uvaja. Podjetja, šole in družbene organizacije bodo lahko abonmajnske predstave vpisale po izboru ali naročile posamezno ali več predstav iz repertoarja po ugodnih cenah.

Spored obsega resni in zabavni oziroma veseli del. Na eni strani antično tragedijo, partizansko igro, revolucionarno poemo, na drugi strani komedijo, satirično komedijo in partizanski miting.

Razveseljivo je, da je amatersko gledališče uvrstilo v spored tudi dela novomeških piscev. Tako bosta krstno uprizoritve v tej sezoni doži-

velj Vladimira Bajca satirična komedija „Klopotci“ in Slavka Kastelca otroška igra „Dajmo, igrajmo se!“ Kastelčeva je tudi revolucionarna poema „Iz trpljenja v svobodo“, ki so jo pred leti že izvajali na novomeškem odru.

Med novomeškimi novostmi pa bodo zlasti zanimivi Bajčevi „Klopotci“. Ta, v stilu lepljenke pisana komedija z vseh možnih položajev strelja satirične puščice v napake sodobnega človeka in sodobne družbe in razumljivo je, da zadene v živo tudi novomeške razmere.

Objavljen spored je vsekakor zanimiv in obetaven in želeli bi, da ga ne bi okrnile niti škarje niti gromotne razmere.

DOLENJCI GREDO V SARAJEVO

Novomeški podružnici Slavističnega društva in Društva bibliotekarjev bosta priredili v oktobru skupinski ogled razstave „Umetnost na tleh Jugoslavije skozi stoletja“ v Sarajevu. Potovanje bo trajalo dva dni. Udeleženci bosta odpravila dva avtobusa iz Novega mesta že 15. oktobra ob 23. uri, vrnitev pa bo 17. oktobra okoli 21. ure. Cena je 300 din za posameznika, denar pa bo treba vplačati po vrnitvi. Udeleženci iz Posavja bosta avtobusa sprejela v Drnovem in na Catezu. Prijave bo do 8. oktobra sprejela prof. Jože Škufca, Zavod za šolstvo SRS – organizacijska enota v Novem mestu. (Prijavnica velja za obracun stroškov potovanja!)

Tisnikar v Piranu

Dolenjskemu likovnemu občinstvu dobro znani slikar Jože Tisnikar je sodeloval na letošnjem „ex tempore“ v Piranu in dobil za delo „Ribiči“ tretjo nagrado. Pred kratkim so v tem primorskem mestu odprli samostojno razstavo njegovih del. Piranskemu občinstvu se je Tisnikar predstavil s 60 deli in med temi pokazal tudi 10 risb. Novembra bo Tisnikar razstavljal v Celju.

Jože Tisnikar: BOLNA ŽENA (1970)

Konferenci na rob

Na Slovenskem je, žal, se veliko takšnih krajev in območij, kjer kulturno življenje ne dohaja potrebne današnje časa. Vzrokov ni moči iskati le v gospodarski nerazvitosti, temveč zlasti v pomanjkanju kulturne akcije in prešibki organiziranosti v kulturi.

S to ugotovitvijo se je v Celju večeraj začela in bo danes končana I. konferenca Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije. (Do zdaj so sklicevali kongrese.) To je hkrati osrednji kulturni dogodek tega tedna na Slovenskem, ki je pomemben ne le za razvoj kulturne dejavnosti v okviru te organizacije, ampak je neštete nevarne Tomaže prepričal, da je ZKPO kljub kulturnim skupnostim obdržala vlogo in pomen. Nevarnih Tomažev je zlasti veliko na podeželju, da so to postali, pa gre del „zaslug“ tudi na račun občinskih ZKPO. Dolenjska, Spodnje Posavje in Bela krajina – morda zadnje navedeni območji nekoliko manj – kajpada niso izjeme.

Uspehi ZKPO Slovenije kljub temu niso majhni in neopaženi. ZKPO jih je doseglja z lastnim prizadevanjem in v sodelovanju z družbeno političnimi organizacijami.

Preveč bi bilo naštevati, kaj vse je bilo narejeno v okviru ZKPO ali na njeno pobudo. O tem le nekaj dejstev iz zadnjega obdobja.

Na pobudo gledaliških skupin in odbora za gledališko dejavnost pri ZKPO Slovenije so lani ustanovili Zdrženje gledaliških skupin, ki šteje že 79 članic. Predsedstvo ZKPO Slovenije je dalo pobudo za ustanovitev Glasbene mladine, danes pa je to gibanje malone povsod nepogrešljivo. ZKPO je botrovala ustanovitvi Zdrženja filmskovzgojnih delavcev, ki se tudi že uveljavlja. Kot oblikovalka in pobudnica se je ZKPO pojavljala tudi na številnih drugih področjih, kjer so vzniknili najrazličnejša združenja, centri in klubi. Ne na zadnjem mestu je potrebno omeniti, da se je ZKPO vključila v kulturno akcijo, ki s jo začel slovenski sindikat.

Sklepov konferenca ZKPO ni možno napovedati, lahko pa se predvidijo. So delež po gradivu za konferenco, se bodo nanašali na nadaljnje utrjevanje organizacije in razvoj kulturne dejavnosti v njenih okvirih, na že prej omenjeno kulturno akcijo in možnosti kulturnega razvoja do leta 1975, kar še posebej omenja predlog srednjeročnega razvoja za to področje. Naj bodo sklepi taki ali drugačni, ne bodo obvezovali samo kulturnih organizacij, ampak vse dejavnike, ki so odgovorni za kulturno rast.

I. ZORAN

Mali kulturni barometer

RAZSTAVA NATEČAJNIH DEL – Društvo likovnikov oblikovalcev Slovenije je ob koncu minulega tedna v Ljubljani (v prostorih fakultete za arhitekturo) odprlo razstavo natečajnih del „As design 71“. Tako so javnosti pokazali tudi prvonagrajeno natečajno delo „Napihni luč“ Novomeščana Petra Simiča.

FILMSKI ABONMAJI – V novem šolskem letu bodo v Novem mestu trije filmski abonmaji: za dijake in delavce, za višje razrede osnovnih šol in nižje razrede osnovnih šol. Katera dela bodo na sporedu, še ni znano, ker se bo moral svet za filmsko vzgojo pri Zavodu za kulturno dejavnost po neuspelih poskusih prejšnji teden znova sestati.

OBISKANA ARHEOLOŠKA RAZSTAVA – Razstavo arheoloških izkopanin na območju Novega mesta, ki bo do konca novembra odprta v Dolenjski galeriji, so si z zanimanjem ogledali že številni obiskovalci, v zadnjem času tudi učenci novomeških šol.

„MOJI SPOMINI“ V PRODAJI – Pred kratkim so začeli v knjigarnah prodajati zajetno knjigo – „Moji spomini“ Miha Marinka. V njej Miha Marinko obuja čase od začetka svo-

jega delovanja v revolucionarnem gibanju. Mestoma je delo pretresljivo pisano, saj je pisec v njem obdelal dogodke, kakor jih je doživljal. Knjiga vsekakor sodi v zbirko del, ki osvetljujejo in dokumentarno podpirajo revolucionarno gibanje med obema vojnama in še zlasti NOB na Slovenskem.

RAZSTAVA „APETITOV“ – Tako so nekateri obiskovalci, med njimi zlasti šolniki, rekli o razstavi učil in šolske opreme, ki je bila pred kratkim nekaj dni odprta v prostorih Gospodarskega razstavišča v Ljubljani. Človeku so se lahko samo slane cedile od pogledu na najsoodnejše pripomočke, ki pa v praksi še dolgo ne bodo prišli – zlasti zaradi pomanjkanja denarja. Kajpak velja to bolj za šole v nerazvitih območjih.

V KOSTANJEVICI DANES, V KOČEVJU 4. OKTOBRA – Razstavo del zagrebškega akademskega slikarja Zlatka Price v kostanjevškem Lamutovem likovnem salonu bodo zaprli danes. Razstava Jarmovih kipov v kočevskem likovnem salonu pa bo odprta še do 4. oktobra. Obe razstavi sta vzbudili veliko pozornost.

podčrtano

Listam po predlogu za „Usmeritev srednjeročnega razvoja kulture v SR Sloveniji 1971-1975“, iščem, kje smó Dolenjci še posebej omenjeni, in najdem:

na strani 15 v drugem odstavku (med drugim) tole: „... 11 slovenskih občin ima le po eno dramsko predstavo na leto, 10 občin (Cerkljica, Domžale, Dračevograd, Grosuplje, Hrastnik, Lenart, Lendava, Litija, Radlje in Trebnje) pa je brez gledaliških predstav in so na gledališkem zemljevidu Slovenije označene z belo liso“.

No, lepa reč, Trebnje, ki je v zadnjih letih razvilo likovno (razstavno) dejavnost do mednarodnega pomena, je na Talijinem zemljevidu popolna ničla. To trdi zgoraj omenjeno gradivo, v katerem so zbrani podatki iz vse Slovenije, kar pa ne drži st odstotno – za samo Trebnje morda, za občino gotovo ne. Kam bi sicer šli igre, ki jih uprizarjajo v Sentlovcu, kam gostovanja novomeških gledališčnikov v tej občini?

Resnici na ljubo naj kljub temu zapišem, da stanje na gledališkem področju v trebanjski občini ni rožnato, prej skrajno zaskrbljivo. Trebnje se tudi s tistimi nekaj predstavami kljub temu uvršča na sam slovenski rep. Dobro razvita dramska dejavnost je po republiških merilih v tistih občinah, kjer imajo na leto vsaj 10 predstav.

Kaj to pomeni za Trebnje, bodo v tej občini že sami ugotovili.

I. Z.

Ivan Tavčar Gričarjev Blaže

Gričar pa je odšel Blažetu pet sto goldinarjev, katerih večjo polovico je takoj stari Cetrtnik spravil za svoj „kos kruha“.

Ko so šli v cerkev, takrat so se mu hudomušni ljudje precej smejali. Posebno pa so se smejali nevesti, ko se je tik mladega ženina gugala ter bila takisto pogorjansko nalispšana, da je od prvega do zadnjega traku vse kričalo na nji. Ni se prav do zadnjega zvedelo, na kaj je Blaže po poti v cerkev mislil. Na ženitovanjsko dobro pojedino, to je brez dvojbe gotovo! Ravno ko je stopil čez cerkveni prag, se mu je pa nehote prikazal pred dušo Cetrtnikov holm, kjer je zraslo precej macesnov, vitkih, z značilnimi vejami; sredi macesnov pa je kraljevala mogočna bukev in divji golob je tako rad grulil na nji.

„Pod macesni bom ležal,“ si je dejal Blaže sam v sebi, „in v dolino bom gledal in na belo cesto in na Videmski zeleni travnik. Ta še tako slaba ne bo!“

A bila je slaba! Za hlapca je prišel k hiši in pehati se je moral kakor črna živina. Žena in stari sta vpila skoraj noč in dan nani, in ga preganjala, kakor priganja voznik konja, če vozi po klancu. Dobil je otroče, pa ga je takoj po porodu moral pokopati in od tedaj ni bil

več tako zadovoljen kakor prejšnje dni. Bolelo ga je včasih srce, pa si je dejal: „Saj bi ne imel nič dobrega na svetu; veliko bi mu ne bil mogel dati!“

Neko nedeljo popoldne – bila je ta nedelja zanj nesrečnega imena – je ležal na holmu v senci pod macesni. Po cesti v dolini so hodili ljudje: pobožne žene, mlada dekleta in tudi mladeniči, ki so sedaj in sedaj veselo zaukali. Vse je bilo veselo. Blaže pa se je čutil danes prav zapuščenega. Po mehkem mahu je raztezal ude svoje, lačen ni bil, a vendar ni bil srečen. Zdjaci se od hiše oglašali stari Cetrtnik: „No lenoba! Ne greš slame rezat? Ali naj je narezem jaz, ki sem star in bolan? Vstani, lenoba!“

„Sem je že narezal oče!“ odgovori Blaže pohlevno. „Za tri dni je bo dosti!“

Stari odide, a zadovoljen ni bil: „Pa leži, lenoba grda, če te ni sram, da morajo stari ljudje zate delati!“

Odrinil je v sobo – legel na peč na mehko vrečo in brez obotavljanja prav sladko zadremal.

„Danes bo dal vsaj mir!“ se oddahne Blaže, leže spet znak na mah ter lovi s pogledom drobne kosce jasnega neba, ki so se tu in tam modrili izmed vejevja. Tu je prifrftala na vejico nad njim siva

penica, malo zažrgolela, raztegnila pepelnato krilce, potem pa srepo obnila glavico proti hiši – in odletela, kakor bi jo nesla sapa. Pri tleh iz zelenega grma je pokazala taščica rdečkasti vratek svoj, ga zavila dvakrat in trikrat proti hiši – in odfrflala iz macesnovega gozdiča, kakor bi jastreb švignil za njo. Pri vrhu na macesen je sedla pisana soja, pogledala podse, pogledala pa tudi proti hiši, jezno zakričala – in ni je bilo več, kakor da se je raztopila v jasni zrak.

Po mehkem mahu je raztezal ude svoje; lačen ni bil, a vendar ni bil srečen...

„Kaj jim je, da vse beži z macesnov?“ se je vprašal Blaže. „Drugokrat so peli in frftali nad mano, če sem tudi ležal tu spodaj.“

Kaj je bilo? Ondi pri večnih vratih je stala gospodinja Luca in zato se ni bilo čuditi, da so se oplasile ptice pevke ter zbežale v prijaznejše kraje. Luca pa je gledala hudobno in s pogledom je iskala svojega moža. Opazivši ga, zakriči: „Kaj boš ležal, lenoba lenasta! Kdo pa naj vode prinese?“

„Sem je že prinesel tri keble in za živino še posebej!“ odgovori Blaže krotko. Ona odide jezna in srdita: „Če te ni sram, da drugi delajo zate, le prepri na soncu vse dni!“ V hiši pa je legla za mizo, se obrnila v steno ter – vtem že tudi trdno zaspala.

Blaže je spet legel na mah in hotel malo zadremati. Tu pa ga je motila sosedova Ančka, ki je ob vrvi privlekla staro kravo na pašo in jo pasla v obližju njegovem.

To dekletu ni bilo Bog vеди kako zalo, a vendar je imelo obraz, ki se je lahko pogledal, z veseljem pogledal. Mladost, rožna mladost je sedela na tem obrazu in to je vse kaj drugega kakor starost, jesenska starost.

Z materjo vdovo je bivala v leseni, na pol podrta hiši; hudo revščino sta trli, ali vendar bili jezni na ves svet, kakor pravimo. Oče – Bolantačev Miha je umrl v ječi, ker so ga bili obdolžili in obsodili, da je ukradel tele iz hleva. Nekaj let pozneje se je izkazalo, da je bil nedolžen, ali vendar je ta obsodba ostala na hiši. Ziveli so zase in se radi pripravili z vsakim človekom; posebno hči je bila osorna in imela oster jezik v

svoji oblasti, da se je je bala še Lovričkova Marušica, ki je imela strupen jezik kakor verižasti gad zobe. Če drugače ni bilo, se je celo stepla, ako se ji je očitalo, da so ji bili očeta zaprli.

Ko je Blaže ugledal Ančeta, se je skoraj sramoval: morda je slišala kako ga je žena zmerjala in kako je vpila nanj.

„Na mahu leži!“ ga je ogovorila. „Čakaj no, sedem k tebi, da bo kaj družine, če se me ne bojiš, ti žalostni srakoper ti!“

Glasno se je zasmejala ter izpustila kravo, ki je takoj pričela muliti zeleno grmičevje, tresoč velika ušesa in sekajoč z dolgim repom po nadležnih muhah.

Anče pa je prisledlo k Blažetu, ga pogledalo nagajivo enkrat in dvakrat, da je revežu zatrepotalo srce v prsih. Kaka je vendar bila razlika med njenim obrazom in med obrazom njegove Luce, ki se ga je še v sanjah bal, če se mu je prikazal. „Moj Bog,“ si je mislil, „saj ima ženska poseben obraz in do danes tega še vedel nisem!“ Sedela je sklonjena na zelenih tleh ter si obroč objemala kolena, tako da se ji je krilo nekoliko privzdignilo in da je zrla v svetlo sonce beleonogovičena, okrogla njena nožica. „Tukaj je pa res vse lepše kakor pri moji Luci!“ je mislil Blaže dalje in taka tema mu je prepregala družo, tema, kakor bi večja na zemlji nastali ne mogla, če bi se vse skupaj, sonce, luna in zvezde, zdajci utrnulo z neba.

„So te li spet?“ si je izpregovorila zbadljivo, „in ti si poslušal in trpel, kakor bi bil posekan lilod! Udari jo kdaj, če se trga nad teboj!“

NADALJEVANJE PRIHODNJIČ

OGLAS DALO MLADI ŠPORT

Breskrbna igra, razvedrilo in delo v vzgojnovarstvenih ustanovah vplivajo na zdravo rast otrok. Ko je to vprašanje rešeno, se komaj starši lahko posvetijo delu.

Gradimo hiše brez vrat

Družbena skrb za zdravo rast mladega rodu je preslabotna — Najbolj se to odraža v nezadostnih zmogljivostih vzgojnovarstvenih ustanov in otroških igrišč

Moramo biti pošteni. V naši družbi je marsikaj sprejemljivega in dobrega, lahko bi rekli sončnega, kar ljudi, ki pošteno mislijo, veseli in spodbuja. Precej pa je tudi sončnih strani našega življenja, ki bi se dale odstraniti, če bi se nekoliko bolj prizadevali za njihovo reševanje. Sem prav gotovo sodi vzgoja našega mladega rodu, ki mu, pošteno povedano, ne posvečamo dovolj skrbi. Prej bi lahko trdili, da družbena skrb za doraščajočo mladino skoraj ni prazna. V mislih imamo otroško vzgojnovarstvene ustanove in igrišča za mladino.

Na Dolenjskem smo menda med zadnjimi, ki se načrtno zavzemamo za sistematično reševanje vzgojnovarstvenih ustanov in splošno skrb za mlade. V Novem mestu smo dobili z novo ustanovo na Ragovski cesti izredno velik odstotek otrok (20 odst.), ki imajo skrbno varstvo pod nadzorstvom vzgojiteljev. Tu in tam imamo tudi še svetle primere, ki pa so največkrat plod prizadevanj nekaterih posameznikov. Zal nima sistema, ki bi zagotovil daljnosežnejšo rešitev tega vprašanja. Morda je še najtežje z otroškimi igrišči. Gradimo visoke in moderne zgradbe. Ob teh betonskih velikanih pa je vedno manj zelenice, da o otroških igriščih sploh ne govorimo. Menda še ni nikoli zmanjkalo denarja za streho na blokih, skoraj gotovo pa ga je za gradnjo igrišča, ki bi po vseh pravilih sodilo v takšno sredino urbanizirane soseške.

Zlasti v Novem mestu je bilo že veliko obljubljenega za to. Če bi uresničili vsaj 10 odstotkov obljub, bi novomeški malčki imeli vsaj eno urejeno igrišče. Tako pa so prepušeni cesti, nimajo pravega nadzorstva, dela se škoda, s tem pa tudi povzročajo huda kri. Skrajni čas je torej, da se stvar premakne naprej!

Črn dan za naše odbojkarje

Zadnja športna nedelja za dolenjske ekipe v višem tekmovalstvu ni bila kaj prida. Dobro se se odrezali rokometarji, ki so iztržili šest točk; najslabše pa so zaigrali odbojkarji, ki so bili poraženi na vseh bojiščih. Tudi košarkarje Novega mesta je zapustila sreča, poprečna ekipa Elektrke iz Šoštanja je s krepko pomočjo sodnikov osvojila dve točki.

Breziska ekipa je z učinkovito zmago nad ekipo Kranja trenutno na prvem mestu; kajti najhujši nasprotnik Piran je pokleknil v Šoštanju. Najbolj so razveselili Sevnčanini, ki so na vročih tleh v Kozini osvojili dve dragoceni točki. Ribničani so izgubili v Izoli, kajti Primorci so zelo žilav nasprotnik. Tudi dekleta Brežice so slavile zmago nad Steklarjem iz Hrastnika. Odbojkarice Novega mesta so gostovale v Mariboru; igrale so slabo in gladko izgubile, čeprav Maribor ni več tista ekipa kot pred letom dni. Zakaj odbojkarice Brestanice niso šle v Kamnik, pa ni znano. Odbojkarji Trebnjega so imeli dve srečanj v Mariboru; doživeli so dva poraza, čeprav bi z malo več sreče lahko presenetili Elektrokovino. Tudi Novomeščani so v srečanju z Brnikom potegnili krajši konec. Med tednom so doživeli še poraz s Kamnikom na Loki.

BREŽICE : KRANJ 27:21

Domačini so bili za razred boljše, vendar je domači vratar kriv, da je bilo toliko zadetkov v mreži Brežičanov.

Brežice: Mars, Berglez, Rovan 4, Antolovič 1, Šetinec 1, Pavlič, Bosna 10, Iskra 6, Zore 1, Novoselec, Jurišič 1, Blatnik 3.

V. PODGORŠEK

JADRAN : SEVNICA 14:15

Po krepkem vodstvu Sevnčanov s 6:1 so gostje morali reševati v zadnjih minutah težko priborjeno prednost. Najboljši na terenu je bil Sirk.

SEVNICA: Sirk, Možic, Šulc 1, Simončič, Filej, Bizjak, Svačić 7, Koprivnik, Stojš, Šilc 5, Trbovc 2.

IZOLA : RIBNICA 31:23

Igra je navdušila številne gledalce, saj sta ekipi zabil več kot 50 golov. Domačini so izbojevali prednost komaj proti koncu srečanja.

Ribnica: Lovšin, J. Kersnič, Tanko 3, Žuk 2, Radič 3, Matelič 3, S. Kersnič 4, Mikulin 4, Andolšek 2, Puželj, Ponikvar 2 in Nosan.

BREŽICE : STEKLAR 15:9

Na začetku so bile Hrastničanke v vodstvu, nato so Brežičanke po zaslugi učinkovite Vlaste Mišičeve prevzele vodstvo.

Brežice: Hribernik, Zorko, Bužančič 5, Molan 5, Štauber, Bah, A. Mišič 1, Kolar, Kos, V. Mišič 4, Engel, Blatnik

V. PODGORŠEK

BRANIK : NOVO MESTO 3:0

Mariborčani so brez večjih težav porazili goste, ki tehnično niso dosegli Branikovcem. Najboljša sta bila Potrč in Breščak.

ODPRTO ATLETSKO PRVENSTVO DOLENJSKE

Spet raste nov rod atletov

Atletsko prvenstvo Dolenjske v Novem mestu je pokazalo, da ima na Dolenjskem »kraljica športa« velika privrženca zlasti med mladimi

Ponovno oživljeno odprto atletsko prvenstvo Dolenjske je pokazalo, da raste mlad rod atletov, ki še veliko obeta. Posebno razveseljev napredek je opaziti v Črnomlju, lepo napredujejo tudi v Sentjernej in Vavti vasi. Od dosežkov atletov je vredno omeniti Špilčevih 68,32 v kopju, ter prepričljive zmage Pence, Somraka, Viranta in Gazvodove.

Rezultati pionirji: 60 m: 1. Hudelja (Cr) 7,5, 2. Bajler 7,6, 3. Nagode (oba Nm) 7,7; 400 m: 1. Hudelja 56,0, 2. Stepič 59,2, 3. Kušen (va Cr.) 59,3; pionirke: 60 m: 1. Rakoše (V. vas) 8,8, 2. Beg (Nm) 9,1, 3. Forsček (V. vas) 9,2; 300 m: 1. Golobič (Cr.) 47,9, 2. Škorjak (obe Cr.) 48,2, 3. Pečjak (V. vas); člani: 100 m: 1. Somrak 11,6, 2. Hribernik 11,7, 3. Jankovič (vsi Nm) 12,0; 200 m: 1. Somrak 24,4, 2. Švener (oba Nm.) 25,4, 3. Majzelj (Sent.) 25,6; 400 m: 1. Vrtačič (Nm.) 52,8, 2. Bučar (Sent.) 66,7; 800 m: 1. Retelj (Nm) 2:25,4, 2. Bučar (Sent.) 2:27,0; 1500 m: 1. Bučar (Sent.) 4:35,0, 2. Stopar (Cr) 4:45,6, 3. Križman (Nm) 4:48,9; 4 x 100 m: 1. Novo mesto (Vrtačič, Somrak, Hribernik, Bajler) 47,4; daljina: 1. Penco (Olimpija) 6,34, 2.

KRANJ : NOVO MESTO 63:62

V pokalni tekmi so v Kranju novomeški košarkarji izgubili tekmo v zadnji sekundi, a so imeli hkrati tudi srečo: izpad jih je rešil nadaljnjih velikih stroškov in neprijetnega srečanja s trboveljskim Rudarjem iz druge zvezne lige. Koše za Novomeščane so dali: Šepetavc 6, Splichal 22, Z. Kovačević 14, S. Kovačević 4, Šobar 10, Pirč 4, Pletič 2.

ELEKTRA : NOVO MESTO 57:54

Novomeški košarkarji so v Šoštanju vodili v začetku drugega polčasa 39:25, potem pa so zaigrali tako katastrofalno slabo, da so na kocu celo izgubili srečanje. Zadnja dva tedna so doživeli že dva poraza v prvenstvu slovenske B lige in še v pokalni tekmi, njihova uvrstitev v A ligo že ni več čisto zanesljiva.

Za Novo mesto so igrali: Šepetavc 8, Splichal 18, Z. Kovačević 9, Počrvina, S. Kovačević 6, Šobar 6, Pirč 2, Pletič 2, Bencič 3. V soboto bodo igrali Novomeščani doma odločilno tekmo z Ljubljano.

MARIBOR : NOVO MESTO 3:0

Novomeščanke so imele slab dan, nič jim ni šlo. Izkušene Mariborčanke so izkoristile pomanjkljivosti gostij in s precejšnjo mero sreče gladko zmagale. Novomeščanke bi zaslužile vsaj en niz.

NOVO MESTO : KAMNIK 1:3

Domačini so s statično igro precej razočarali, nič jim ni šlo od rok. Gledalci so bili razočarani.

BRANIK : TREBNJE 3:0

Po sporazumnem dogovoru so odbojkarji Trebnjega in Branika odigrali prvenstveno tekmo iz zadnjega kola že v soboto, 25. septembra. Trebnjanci se izkušeni Mariborčankom, ki so igrali v zveznih ligah, niso mogli odločneje upreti in so srečanje izgubili s 3:0 (2, 6, 11). Slabo in zmedeno so zaigrali v prvem nizu, kasneje pa so se zbrali in s borbeno igro vsaj delno nadoknadili slabše tehnično znanje. Pred 50 gledalci je sodil dobro Fajfar iz Maribora.

ELEKTROKOVINA : TREBNJE 3:2

Naslednji dan je v Mariboru Trebnje igralo še z Elektrokovino, ki je tudi novinec v prvi slovenski odbojkarški ligi. Ko je že kazalo, da bodo gostje po vodstvu 2:1 zmagali in si prislužili dragoceni točki, so v odločilnem nizu odbojkarji Elektrokovine zaigrali bolje in zmagali s končnim rezultatom 3:2 (13, -17, -17, 7, 10). Tekmo je zelo ostro sodil sodnik Obersnel iz Maribora. V nedeljo bo v Trebnjem gostovalo moštvo Izole, ki se hkrati z Bovecem in Trebnjem bori za obstanek v prvi ligi.

Hribernik 6,29, 3. Somrak (oba Nm) 6,11; višina: 1. Penco 1,85, 2. Majzelj (Sent) 1,65, 3. Ferlež (Cr) 1,55; kopje 1. Spilar (Nm.) 68,32, 2. Baumgartner (Cr.) 51,40, 3. Sečnjak (Nm.) 38,10; disk: 1. Virant (Olimpija) 42,40, 2. Sečnjak 34,75, 3. Zerjav (oba Nm.) 9,58; krogla: 1. Virant 12,58, 2. Komelj 10,20, 3. Sečnjak (oba Nm.) 9,58.

Zenske: 100 m: 1. Gazvoda 13,0, 2. Jakš 13,2, 3. do 4. Kalinovič in Kalčič 13,9; 400 m: 1. Bratkovič (Nm.) 66,7, 2. Črtalič (Smarjeta) 73,9, 3. Kromar (V. vas) 76,0; daljina: 1. Gazvoda 4,93, 2. Jakš 4,74, 3. Rakoše (V. vas) 4,41; višina: 1. Pučko (Nm.) 1,45, 2. Lipar (Sent.) 1,30, 3. Pečjak (V. vas) 1,20; kopje: 1. Lužar (Nm.) 24,0; 4 x 100 m: 1. Novo mesto (Kalčič, Kalinovič, Saje, Gazvoda) 53,9, 2. Vavta vas 59,2, 3. Sentjernej 61,4. S. DOKL

Nadarjeni krški speedway vozač mladinec Evald Babič je z izvrstno vožnjo v Mariboru obrunal z vsemi našimi asi. Porazil je tudi klubskega tovariša Ivana Molana, ki si je že rezerviral prvo mesto na letošnjem državnem prvenstvu. Razvoj dogodka gre v prid mlajšemu Babiču, zato bodo tekmovanja na črni stezah prihodnje leto še bolj zanimiva. Pripravi smo, da bo naslov ostal spet v Krškem. Na sliki: Evald pred startom. (Foto: S. Dokl)

Šport

CERKLJE - V okviru zasavske rokometne lige se je srečanje med Cerkljani in Kmeljem končalo z zmago gostov z rezultatom 10:9 (B. D.).

RADENCI - Novinarja Dolenjskega lista Jože Splichal in Slavko Dokl sta igrala tenis za novinarsko reprezentanco Slovenije, ki se je srečala s stanovskimi tovariši s Korške. Novomeščana sta dosegla spet dve mednarodni zmagi. Med posamezniki je Splichal premagal Sagmeznika z 1:6, 6:2, 6:4; v paru pa sta Splichal in Dokl porazila dvojico Perkoning-Ludwig z 6:2, 6:4 (M. H.).

DOBOVA - Leskovčani so v okviru zasavske rokometne lige porazili domačine z 22:15. Najboljši strelci so bili: M. Makar, L. Šribar in Doberšek (L. S.).

BREŽICE - Brežičani so v Radečah slavili lepo zmago nad domačini, čeprav so igrali brez treh najboljših nogometašev, s 5:3. Strelci: Kandič, Božič, Dolenc in Mirzac 2. (V. P.).

STARI TRG OB KOLPI - Na šahovskem turnirju za pionirje in pionirke so bili zmagovalci naslednji šahisti - pionirji: 1. Kobe, 2. Mihačič, 3. Muhič; pionirke: 1. Rom, 2. Zupan, 3. Stajdohar (V. K.).

KRSKO - Prvenstveno nogometno srečanje med Celulozarjem in Opekarjem iz Ljubecne se je končalo s presenetljivo zmago gostov s 3:2 (L. H.).

SENTJERNEJ - Športno društvo Sentjernej je priredilo turnir v malem nogometu, sodelovalo je šest ekip. Zmagala je ekipa Dolenje Stare vasi, sledijo Brežice, Sentjernej I, Sentjernej II itd. (J. K.).

NOVO MESTO - Začelo se je tekmovalje v dolenjski kraljici ligi - jesenski del. Rezultati I., II. in III. kola: Žužembek: Iskra 396:404, 2. Železničar: Trebnje 455:365; Brežice: Celulozar 527:508; Sevnica: Stari devet 443:368; Iskra: Brežice 374:453; Rudar: Krško 435:433; Celulozar: Železničar 50:0; Krka: Žužembek 499:401; Železničar: Iskra 50:0; Brežice: Žužembek 444:436; Krško: Trebnje 504:427; Stari devet: Krka 429:478; Sevnica: Rudar 482:502 (J. M.).

KRSKO - Pretekli teden se je končalo rokometno tekmovalje v občinski sindikalni ligi. Zmagala je ekipa Splošnega gradbenega podjetja, ki je zbrala 9 točk. Rezultati najpomembnejših srečanj: SOP: Rudnik 9:9, SOP: Celuloza 6:4, SOP: IDB 9:3 itd. Vrstni red: 1. SOP, 2. Celuloza, 3. Rudnik, 4. IDB (Brestanica), 5. Obrtniki, 6. Kovinarska (L. H.).

KOČEVIJE - V občinski ligi malega nogometa tekmuje sedem ekip. V prvem kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Koprivnik: Mozelič 6:2, Dolga vas: Stara cerkev 2:4, Kolodvorska ulica: Mahovnik 3:8. Prihodnje nedeljo bodo igrali naslednje kolo. (J. P.).

NOVO MESTO - Med tednom je bila v Novem mestu prijateljska odbojkarška mednarodna tekma med ekipo Giessen iz Zahodne Nemčije in Novomeščani. Gostje so prikazali poprečno igro, zato so domačini zmagali brez večjih težav s 3:1 (C. R.).

MARIBOR - V slovenski republiški mladinski atletski reprezentanci, ki je v soboto in nedeljo nastopila v Mariboru za mladinski pokal republike, sta nastopila tudi Novomeščani Vojko Dragaš in Vesna Saje. Saje-tova je v kopju zasedla šesto mesto, vrgla je orodje 34,24 metra (N. N.).

BREŽICE - Komisija za rekreacijo in šport pri ObSS organizira tudi letos športne igre v čast občinskega praznika. Uvedli so novo panogo, vlečenje vrvi. Tekmovanja so že v teku. Igrajo že mali nogomet, tenis in namizni tenis. Tekmovanje pa so že končali igralci mini golfa. Zmagovalci so bili, razumljivo, športniki iz Cateških Toplic. (V. P.)

KOČEVIJE - Veliki šahovski dvokrožni dvoboj med reprezentanco osnovne šole Kočevje in mladimi šahisti ljubljanskih šol se je končal z zmago pionirjev Kočevja z rezultatom 57,5:30,5 (J. P.).

Pionirka Maja v reprezentanci SFRJ

Maja Dokl, 11-letna telovadka novomeškega Partizana, je na nedeljskih izbirnih tekmah za sestavo ženske državne gimnastične vrste v Zagrebu med 12 tekmovalkami, stariimi od 17 let, dosegla enega svojih največjih uspehov. Osvojila je odlično peto mesto in se uvrstila v žensko vrsto, ki bo prihodnji mesec tekmovala z Madžarsko v Budimpešti.

Rezultati: 1. Težak (Lj) 35,45; 2. Radič 35,20, 3. Buičan (oba Split) 34,75, 5. Dokl (N. mesto) 33,70, 12. Gajič (N. mesto) 26,10. R. K.

mladi in svet

Novi časi, stari prijemi

Za mlade bi bilo gasilstvo tudi privlačno, če bi spremenili program in ga prilagodili njihovim željam — Na vasi bolj delovni kot v mestu

V sevniški občini je gasilska dejavnost še precej razgibana, res da ni več tiste živahnosti, kot je bila pred leti, vendar so gasilci po svoji prizadevnosti še vedno med prvimi. Ob letošnjem tednu požarne varnosti smo se pogovarjali s Tonijem Korenom, ki že vrsto let dela z gasilsko mladino. V razgovoru nam je povedal, da je v gasilske vrste prišel že kot pionirček, nato pa ostal zvest organizaciji vse do današnjih dni. Delo in druge obveznosti mu ne dovoljujejo, da bi se bolj posvetil delu z mladimi, ki bi bili dovezni tudi za to organizacijo, če bi se bolj prilagodila svoj program sodobnim tokovom današnjega življenja.

Kako je bilo, ko ste vstopili v gasilske vrste?

Gasilec-pionir sem postal v tistih zlatih časih, ko je delo v organizaciji bilo prilagojeno željam mladih, čutili smo se počaščene, ko so nas sprejeli v organizacijo. Spominjam se, da je bilo veliko doživljanja, če smo se peljali na tekmovalje s tovornjakom. Veliko smo tudi tekmovali, dosegali smo lepe uspehe in to nas je vedno vleкло naprej.

Kaj pa danes?

Časi so se spremenili, z njimi pa tudi ljudje. Mladina ne najde v vrstah gasilcev več tiste

ga privlačnega programa, zato gre drugam. S starimi prijemi ne bomo več uspeli. Treba je iskati nove oblike, ki bodo privlačne. Menim, da bi morali program prilagoditi tako, da ne bi bili poučevali ravnost na gasilstvu. Kaj ne bi mogli preko neke športne ali kulturne skupine tudi vceptjati mladim večšine gasilstva. Mislim, da je eden najpomembnejših ciljev, da se mladi združujejo in spoznavajo.

Ali je kakšna razlika med mestom in vasio?

Razumljivo, da je! Na vasi je mladina lažje dobiti skupaj in se prej navdušijo za dejavnost kot mestna, ki hoče nekaj novega, čeprav tudi včasih sama ne ve kaj. Prepričan sem, da bi se dalo na vasi kot tudi v mestu narediti dosti več, če bi imeli zato pripravljene ljudi. Kot povsod drugje, je tudi tukaj treba delati z veliko prizadevnostjo in požrtvovalnostjo, ter je treba mlade osebno navezati nase. Takih ljudi, ki bi bili dobri pedagogi in da bi ob enem imeli še veliko časa, pa je zelo težko najti. Če imamo pred očmi jasno sliko, kakršno je stanje ravno na kadrovskem področju, potem moramo biti zadovoljni, da se še toliko naredi.

Kaj pa družbeno vrednotenje?

Čeprav ne bi rad vlekel na dan dobre stare čase, kot pravijo stari ljudje, vendar je treba vseeno poudariti, da je včasih pomembno nositi gasilsko uniformo veliko čast. Danes pa ljudi, ki se prizadevajo za dobrobit vseh nas, gledamo posmehljivo. Čeprav sem človek mlajšega kova, mislim, da takšno vrednotenje gasilstva ni na mestu.

Kaj pa vi?

Z veseljem delam v gasilskih vrstah. Izredno rad bi se posvetil delu z mladimi. Vendar ne utegnem več, druge obveznosti so v ospredju, zato bo moral delo za gasilsko mladino v sevniški občini prevzeti kdo drugi, ki se bo še z večjim žarom posvetil mladim, ki bi se vključevali med gasilce, če bi jih znali pritegniti.

Presenečenje pa takol

Znanega košarkarja Petra Skansija, ki igra za splitsko Jugoplastiko, je najboljši presenetilo, da kalifornijski košarkar Raynolds, ki bo verjetno za 4000 dolarjev honorarja eno leto igral za Splitčane, prej še ni nikdar slišal za Split. Da bi bilo razočaranje še večje, se je košarkariki velikani z ene strani luže pohvalili, da ne ve, da je Jugoslavija amaterski košarkarski prvak sveta. Ta izjava je ponovno potrdila, da na zahodu kot na vzhodu ne vidijo dalje od svojega nosa.

DARA KRSTIČ BREZ KONKURENCE

Kakor je bilo pričakovati je članica novomeškega Aerokluba Dara Krstič na državnem padalskem prvenstvu v Titogradu dokazala, da zaenkrat v Jugoslaviji nima enakovredne tekmovalke. V vseh ženskih konkurencah je pokazala veliko zanesljivost in brez večjih težav osvojila ponovno naslov najboljšje padalkice v Jugoslaviji. Simpatična Dara je tudi na neuradnem prvenstvu sveta v Portorožu potrdila svojo vrednost v mednarodnem merjenju moči. Končno smo tudi Dolenjci prišli po Darini zaslugi do naslova državnega prvaka.

ŠAH: NAJVEČJI USPEH KOČEVIJA

Kočevska šahovska ekipa je zasedla 19. septembra na turnirju „Vesela jesen 71“ v Mariboru tretje mesto in s tem dosegla največji uspeh, saj je pustila za seboj mnoge močnejše ekipe.

Končni vrstni red je bil: 1. Zagreb 62 točk, 2. „Zmaj“ Ljubljana 60, 3. Kočevje 59,5 točk, 4. Maribor 59 točk, Celje 56 itd.

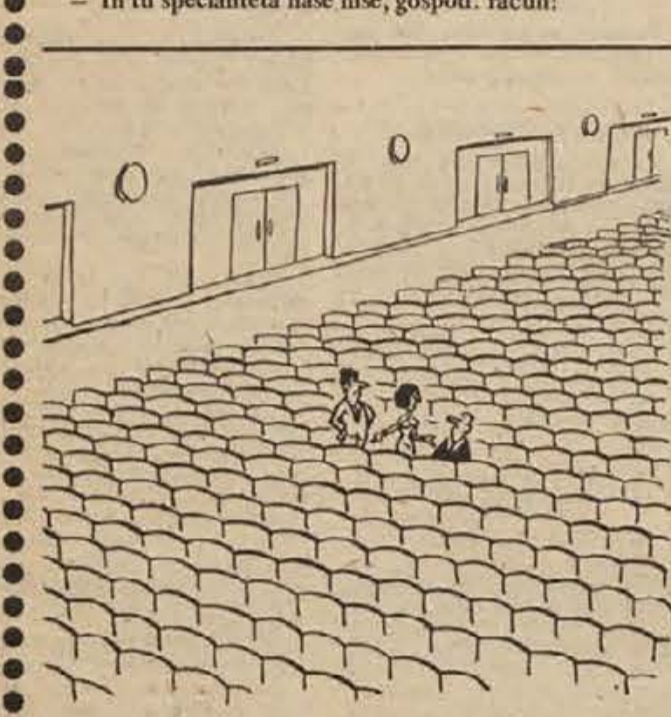
Na turnirju je nastopilo 20 štirčlanskih ekip. Za Kočevje so igrali: Osterman, Cimer, Praznik, Ivič in Gornik. Vsi kočevski šahisti so bili zelo uspešni, najboljši pa je bil Cimer, ki je le eno partijo izgubil in 3 remiziral ter dosegel 86,8 odstotka zmag.

Za kratek čas in dobro voljo

VODORAVNO - I. biše, 5. vrtiljvi dal električnega motorja, 6. avion, 7. mokko ime, 8. Ida Kravna, 9. numero, 10. žensko ime (perka Štefok), 11. posnehiljv izraz za čevljarja, 13. divja raca, 14. nagajnost, 17. koliba, 18. vozilo, ki drsi po površini, 20. vrsta, 21. kartički izraz, 22. Antun Nalis, 23. vodna pregrada, 24. ime dveh držav v ZDA (Severna in Južna), 26. skrb, 27. manjše mesto v severni Italiji, znano po penicilih se vinih.

NAVPIČNO - 1. igra na trobo, 2. grška črka, 3. področje ob morju, kjer pridobivajo sol, 4. črn pušč, 5. steklena cev za destilacijo, prekarpica, 6. prestolnica Velike Britanije, 10. ime treh pergamskih kraljev, 12. znameniti priki matematik iz 3. stol. p. n. št., 15. spevca iz lažje vsebino, 16. narezana živinska krma, 18. stavba, zidava, 19. kraj v Slovenskih gorah, 23. pristaš joga, 25. znameniti perzijski kralj.

In tu specialiteta naše hiše, gospod: račun!

Zelo mi je žal, toda morate vstati, sedite na njegovem mestu!

REŠITEV KRIZANKE OD 23. SEPTEMBRA VODORAVNO: 1. stran, 6. laguna, 12. Prado, 13. ekonom, 14. lemist, 16. iva, 17. list, 18. Ork, 19. Sket, 20. italka, 22. žvale, 23. lan, 24. ratar, 25. Baski, 28. bel, 29. Antton, 30. Aladar, 34. kof, 35. fan, 36. Oto, 37. cep, 38. Poljnot, 40. ataman, 42. Clano, 43. narava, 44. Antar

Crossword puzzle grid with numbers 1-27.

GOB KOT LISTIA IN TRAVE V prvi polovici septembra so prebivalci suhokrajinskih vasi okoli Hinja v koših nosili jurčke iz gozdov. Prodaja je odlično cvetela, saj so jih na okupljenih mestih čakali trgovci iz Italije, ki so sveže jurčke plačevali po 30 din za kilogram, suhi pa so veljali 80 dinarjev. Niso redka gospodinjstva, ki so iztržila za globe tudi več tisoč dinarjev. Rekord so menda dosegli na Visoavi: pri eni hiši so zasačili 5000 dinarjev. Gobe so torej Suhokrajince razveselile, pričakujejo, da bo tako dobro šlo tudi s suho robno.

BREZ BESED

Več prireditev za polharje

Polharji, kultura in zabave za praznik

25. septembra zvečer so v domu telesne kulture v Kočevju odprli polharsko razstavo, ki sodi med prireditve v počastitev 500-letnice mesta Kočevja. V prisotnosti mnogih predstavnikov družbeno-političnih organizacij, občinske skupščine in polharjev, med katerimi je bila tudi 5 članska delegacija belokranjskih polharjev s Sinjeja vrha, jo je odprl Andrej Arko, predsednik polharske sekcije.

Papež našel beneški novec

Jezon je brcnil v zemljo in razočaran ugotovil, da je našel le 50 parč nekaj okroglega in je nadaljeval z godrojanjem... Jaz, nesrečnik najdem pa je 50 parč... Ko pa je 50 par pobral in jih pokazal drugim, so ugotovili, da je beneški novec za 12 soldiv, ki ima na eni strani podobno sv. Marka, na drugi pa podobno leva. Jože Papež si torej ni namizmatik, vendar je novec shranil. Ogledalo si je še več kočevskih zbiralec starih novcev. J. PRIMC

Triletni srnjaček iz malega Krkinega živalskega vrta ima nenavadno razvito rogovje. Na glavi nosi kar tri rogovje, ki so plod življenja v omejenem življenjskem prostoru oziroma so zrasli zaradi mehanske poškodbe spomladaj. Lani je imel srnjaček lep šesterak, zdaj pa ima samo pet rožičkov (na sliki). (Foto: S. Dokl)

Zagonetna smrt je razvozlan

Pretep na Radovici, ki je pred meseci tako vznemirjal ljudi, je obsidilo črnomaljsko sodišče - Izid: Hinko Bajuk in Ivan Matekovič sta kriva lahke telesne poškodbe, ne pa smrti Nikole Borovca

Ko je 6. novembra lani 40-letni Nikola Borovca, kmečki delavec iz okolice Slavovske Požege umrl v novomeški bolnišnici, je bil ljudski glas, da je podlegel poškodbam, ki sta mu jih v pretepu manjše mesto v severni Italiji, znano po penicilih se vinih.

Občinsko sodišče v Črnomlju je pred kratkim dalo piko na i s sodbo, po kateri sta bila Hinko Bajuk, kmečki delavec in Ivan Matekovič, posestnik, oba z Radovice pri Metliki, kaznovana na 3 oziroma 4 mesece zapora.

Na razpravi sta priznala, da sta se usodnega dne na vaškem kozolcu lotila Nikole Borovca in ga pretepla. Priznala sta tudi, da sta ga brcala s čevlji in ga pretepala nekaj minut, pri čemer je Hinko Bajuk se izjavil, da je bil vinjen, Ivan Matekovič pa da obžaluje dogodek, ker ni vedel, da je bil pokojnik bolan.

Dejstvo je, da je pretepeni Nikola Borovca nasledni dan po tepezu dogodek sam prijavil na postaji milice v Metliki, potem so ga poškodovanega odpeljali v novomeško bolnišnico Tam se mu je zdravje slabšalo in je šesti dan po pretepu umrl. Pri ob-

Dvokrožni dvoboj učencev kočevske osemletke in osmih izbranih ljubljanskih osnovnih šol se je končal z rezultatom 57,5:30,5 za Kočevje. Igrali so na 44 deskah od tega na desetih pionirke. Dvoboj je bil predviden na 50 deskah, a je prišlo premalo ljubljancov; organiziran je bil v počastitev 500-letnice mesta Kočevje. (Foto: J. Primc)

Letošnja polharska razstava je posvečena predvsem lovu pothov na drevo, zato so na njej najbolj številno zastopane razne pasti za tak lov. Svedla je na razstavi prikazane še mnogo drugega, kar je v zvezi s polhi in poljičim lovu.

Letošnja polharska razstava privlači podobno kot lanska veliko obiskovalcev iz vseh koncev Slovenije. Ze v prvih treh dneh si jo je ogledalo okoli 2000 ljudi.

Tradicionalni teniški četverboj slovenskih novinarških hiš se je končal presenetljivo: proti pričakovanju je zmagal „Dolenjski list“ za katerega sta igrala Jože Splichal in Slavko Dokl. Na sliki: novinarji udeleženci četverboja na novomeški Loki - Jože Pogačnik, Stane Fugina (Dnevnik), Jože Rončelj, Marjan Rozane (Delo), Slavko Dokl, Jože Splichal (Dolenjski list), Andrej Novak in Maks Završnik (RTV).

med nebotičniki

2. Ladja je trčila ob pomol in kabriolet je zdrdrnal na tla. Odpeljal je pred prvi hotel. Paradižnik in Paradižnica sta izstopila, možakar v livreji pa je znosil kovčke v trinideseto nadstropje. Gosta iz Košate lipe sta se okrepčala s coca-colo, nato pa sta se podala v svoj apartama, da za hip ležeta, si spočijeta otrple ude, se osvježita v kopalnici in nato naužijeta razgleda po najimnetnejšem mestu sveta. Tako sta storila, in ko sta z balkona v drzne konice nebotičnikov in hrumeči promet pod nebotičniki, je tudi niju zgrabilo. Navzdol v veseli vrvež, dovolj je bilo samote na oceanu, dovolj poseadanja! Paradižnik je čilo zgrabil za volan in zajadril po prometnem veletoku - med cestne križarke, med tovornjake in avtobuse, med semaforje in živizajoče prometnike. Priznajmo, fant od fare tale nas Paradižnik! Ponosno je vrtela glavo Paradižnica, domisljavo je vkekl cigaro njen soprog, vse dokler ni reklo v motorju: pif, paf in pof!

V Beogradu ustanavljajo zvezni sekretariat za kmetijstvo: v glavno mesto bo najbrž šel direktor trebanjske zadruge inž. Slavko Nemanic. Stročkovice in Bijedici sta pa že tam...

Našel sem trden, ne-devalvirani dinar: v Trebnjem prodaja Franc Opara marko po 4 dinarje - ampak samo za avtomat na kegljišču!

Da ne bi koškarkari Novoga mesta kvartu poprečja domačega sporta, smo začeli kar po vrsti izgubljati...

Dolenjski trgovci so letos nakupili izredne zaloge sladkornja: vino mora biti prav tako sladko, cennav je trgavev zaradi manevrov nekaj dni prej. Marvino tu ne bo škodilo!

Novomeška telovadka, pionirka Majda Dokl ima smolo: uvrstila se je v jugoslovansko reprezentanco, pa bo o njej bolj malo napisanega, ker oče, novinar Slavko Dokl, ne mara družinskega albuma v časopisih...

Predsednik Kluba Dolenjskih poslancev Jože Knez je za prihodnji četrti Knež za ogled Novotela tudi samega sebe - kot direktorja podjetja!

V Dolenjskem mesecu bi direktor Lofze Urbanec prodal vse - in kupil Mesno prehrambno podjetje, če bi se dalo...

»Ta je pa bosa!«

Oni dan me je pot zanesla skozi Struge, kjer vidim moža, ki naglo priteče ves moker od rose, ker je šel naravnost skozi gromovje in travo. Pod eno pazduho je držal palico, v drugi roki pa košaro z jurčki.

„Kam pa tako hitro?“ ga dobričavo potrebiam po hrbtu. „Tega ni treba vprašati, saj menda veš, da zdaj vse hiti domov Italijani jurčke prodaj.“ mi odvrne in si digne neobrbito brado.

„Menda vendar ne,“ se začudim. „Martin, ti gotovo svojim bralcem poveš vse, kar ti teži na srce,“ me nadomada vpraša.

„Kaj šel? Ne povem vsega, mi pravim. Tako nepremišljen pa spet nisem. Kdaj bi mi bilo že mrlicu odzvonilo, ko se ne bi znal modro sukati in molčati, kadar vidim, da ne kaže govoriti. Tega nauka tudi ne pozabi, ako hoče dolgo živeti in da ti dobro pojde na zemlji. Čemu vprašuješ, ka-ji?“

„Kar tako. Veš, kmetom tu pri nas ne gre dobro. Ne pridelamo več toliko žita in debelejaše kot včasih, pa vendar moramo živeti. Vse, kar jemo, moramo kupiti. Vidis, zato nabiramo jurčke. Vsi smo opustili delo na polju in v nedeljo se k maši nisimo utegnili.“

„Bosa je ta? Martin, ti lažeš, kakor pes teče. Ako je to res, bi jih ti prav gotovo naložil na kobilico, kot si nekaj angleško soj.“

„Bodi no pameiten! Jaz nimam hitrega voza. Naj se še tako npenjam, pridem s kobilico in enem dnevu komaj do Postojne ali Razdrtega, pa bi se mi vse na potu pokvarilo. Vidis, tako ne gre, vendar sem jaz drugo pogodil.“

„Kaj pa takega?“ me vpraša. „Vi vsi bi za novce tujcem še duše prodali, ne samo jurčke, zato je krivično, ko jim pustite, da brez truda dobijo dobroto in se dober zaslužek. Zakaj ne bi boljše ga zaslužka privoščili sebi in drugim domačim?“

„Saj privoščimo, vendar se naši šele takrat oglašajo, ko gre bera h kraju,“ mi še reče in se urno poslovi. MARTIN KRPAN

KROŽNA KOLESARSKA DIRKA OB SAVI V Sevnici: led je prebit!

Spominska krožna kolesarska dirka v Sevnici je privabila v mesto ob Savi 35 kolesarjev, med njimi so bili tudi olimpijski kandidati

Pod pokroviteljstvom Občinske zveze združenja borcev je bila v nedeljo v Sevnici krožna kolesarska dirka, na kateri je nastopilo 35 kolesarjev iz Slovenije in Hrvaške. Med njimi je bilo tudi nekaj državnih reprezentantov, kar je dajalo priležitvi, ki jo je gledalo precej gledalcev, še večji mik. V tej precej težavni preizkušnji so sevnških ulicah, sta se dobro odrezala tudi mlada Sevnčana Darko Abram in Ludvik Juraj. Prireditelj je bila posvečena zamejala Majcna in Jančeta Mevžla. Prizadeveni organizatorji so s prireditvijo vsejeto zadovoljni, zato pričakujejo, da bi na leta športna manifestacija postala tradicionalna.

Med mladinci - nastopilo jih je 17 na spregi 28 km - je z veliko prednostjo zmagal Občina iz Zagreba, pri čem pa nekoliko presejnetljivo Avšič, ki je premagal olimpijske kandidata J. Valenčiča, Zakotnika in Plečaka. Rezultati: mladinci - 1. Občina (Zagreb) 35 točk, 2. Sivec (Rog), 5.

IZ SPOMINOV STANETA SEMICA - DAKIJA

Najboljši so padli

V Mirni dolini smo si pridobili nešteto prijateljev, ki jih borci nikoli ne bomo pozabili, saj so z nami vse do osvoboditve delili borbo in zlo, oni pa ne bodo pozabili nas, ki smo jim dokazali, da se nismo ustriali žrtve in trpljenja za dni, ki smo jih stutili. Verjeli smo v našo zmago in v pomoč vse slovenskega zavednega in poštenega naroda v tem boju za čas, ko bomo spet „na svoji zemlji svoji gospodi!“

Grad Dob pri Mirni je bil eden prvih gradov v Sloveniji, ki smo ga požgali, ker je bil fašistična postojanka. Odstelj Italijani niso več ustanavljali novih postojank kjerkoli, kakor v začetku ofenzive, okoli še obstoječih postojank pa so vsjo zemljo razlili z rovi, cerkve pa so izpreminjali v bunkerje. Tako so storiili ob meji na Priskovnem, pa tudi svojo postojanko v Temenici so utrdili in celo pokopaljsko obzidje spremenili v obrambne bunkerje. Tretja večina vojna postojanka na tem sektorju je bila pri bogatim kmetu med vasico Temenico in Sentvidom, pri Spanu po domače, ki jim je dal na razpologo vsa svoja postolja in sem organiziral 40 belogardistov, ki so ga ščitili pred „brezbožnimi komunisti“. Sodišče za povezavo med Italijani in belogardisti je bilo v Sentvidu pri Stični, kjer so Italijani imeli topniško oporišče in številno posadko, kateri so priključili še belogardiste.

Po končanem napadu na Dob so se brigade začele premakniti na sektor Sv. Križ-Galnovka-Moravče-Tihobj-Catež in se pripravljale po nalogu dolenjske operativne cone za uničenje belogardističnih postojank Primskovo, Temenica, Zupanovo in Sentvid pri Stični.

Takratni komandant dolenjske operativne cone Milorad Saranović, ki je prišel v Slovenijo po nalogu glavnega štaba Jugoslavije, se je počutil med nami kot med svojimi in bil pri borcih zelo prijabiljen. Z vsakim se je rad pošalil, pa naj je bil član štaba ali pa navaden borec. In v zveščem so ga poslušali, ko nam je govoril, da je prišel čas, ko za nas ni počitka, da moramo uničiti belogardistične postojanke in da glavni štab Slovenije zahteva od nas, da razplamtimo ogenj borb proti Italijanom in belogardistom na vsem slovenskem področju.

Kjub mrazu - snega je bilo več kot pet metra - so borci ležali na položajih v snegu, slabo obdelani, da so jim obleke zmrzovale. Celo streliva in orožja je primanjlovalo. Tudi s hrano ni bilo dosti boljše in mnogokrat so borci vztrajali na položajih močiri in lačni. Kot divjal, ki si nima kam zateči. Prihajali pa so tudi novi borci, za katere nisimo imeli orožja. Zato smo morali iz borbi v borbe, da smo mogli oborožiti novodolne borec, ki so številno krepili brigade, in v vseh teh spopadih s sovražniki ni nihče pomislil, da bo morala že v tem ali v drugem spopadu padel. Nismo se odrekli niti dolgih francoskih pušk, ki smo jih dobili pri belogardistih, pa tudi v zavzetih belogardističnih postojankah.

V tem času je Cankarjeva brigada dobila ukaz, da uniči postojanko Primskovo, Gubčeva brigada pa zavaruje vse teren od Sentvida pri Stični in hkrati tudi obkroži in napade postojanko na Temenici. To je bila najtežja naloga, saj je Gubčevi brigadi pretiila nevarnost, da bi Nemci pridreli preko meje na italijansko stran in tako padli v hrbet boremur brigade. Tomiščeva brigada je ostala na položajih okrog Cateža in varovala področje proti nemški meji od Moravč in Tihobje strani. Z enim bataljonom je s patrolami nadzirala teren proti Mirni, kor so se brigade po uničenju postojanke na Dob usmaknile, z drugim bataljonom pa je ščitila proti Trebnjemu, kar smo se v tej postojanki Italijani pripravljali na izpad zaradi dogodkov na Dobu.

NAFAD NA PRIMSKOVO

Tretji dan po napadu Gubčeve brigade na Dob in uničenju postojanke je zamepla Cankarjeva brigada 2. januarja 1943 napadati Primskovo. Niti Italijani niti belogardisti se niso nadejali, da se bodo naše sile tako hitro premaknile na nove položaje. Belogardisti so celo izpadli iz svojih postojank in so bili prepričani, da se srečujejo s partizanskimi patrolami, ki so v ta kraj prišle še slučajno ali pa so se izgubile. Naše patrole pa so namerno ovirale tako belogardiste kot italijanske patrole, da ne bi prehitro opazili, da se naše kolone približujejo njihovim postojankam. Pogosti spopadi patrol so prišli belogardiste, da so se povlekli v svoje bunkerje.

Nekako v istem času je Gubčeva brigada začela obkrojevati postojanko na Temenici. Zaradi daljše potli in zaradi večje pazljivosti belogardistov pa je prišlo do spopada še pred dokončno obkrožitvijo. Strojnice so zareglale od vseh strani in še isto noč so padle postojanke Primskovo, Temenica in Span, naslednjo noč pa smo izvršili napad tudi na italijansko postojanko v Sentvidu. Naš mitrajazi so peli vse od Trebnjega in Višnje gore, vzdolž nemško-italijanske meje je tolkla italijanska artilerija, a proti nam niso pošiljali svoje vojske in so prepustili belogardiste svoji usodi.

Postojanka na Primskovem, v kateri so se držali belogardisti, je bila že po naravi zelo dobro utrjena. Belogardisti so bili trdno prepričani, da se jim ne bomo mogli približati, toda bombaši Cankarjeve brigade so vključno topovskemu ognju in belogardističnemu izživanju ostali na svojih položajih in čakali ugodnega trenutka za napad. A vendar so se postojanki približali še toliko, da so slišali izjavljiva belogardistov iz bunkerjev:

„Le bliže, boste pili in jedli! Vsega imamo! Le bliže, srote partizanski!“ Tudi najogabnejši psovki niso izpuščali v svojih izjavah. Tudi naši niso molčali, a ostali so hladnokrvni in mirno so čakali, da bo ugalsni dan in padel mrak. V tem pa se je tudi Tomiščeva brigada približevala Primskovem, kjer so se belogardisti utrdili v župnišči in v cerkvi, pa tudi pokopaljsko zidovje so spremenili v bunkerje.

Se s prvim mrakom je brigadi uspelo, da so se morali belogardisti povečati iz okoljskih bunkerjev in se zateči v župnišče in v cerkev. Ob enih po polnočni so zasedli položaje v bližini cerkve in se sami utrdili v še zavzetih okoljskih belogardističnih bunkerjih. Dasi je bila brigada precej utrjena in izbrpana zaradi borb okoli Krmelja in Mokronoga in zaradi hitrega premika na Primskovo, ni odnehala in se je komandant cone Saranović poslal Cankarjevi brigadi v pomoč še Tomiščevi brigado, so belogardisti utihnili in so potuhnili. Precej belogardistov je padlo že med umikom iz okoljskih bunkerjev v župnišči in v cerkev. Pri grem izpadu, da bi se rešili, so bili odbiti in so se morali vrniti v svojo postojanko, pri drugem izpadu pa se jim je posrečilo pobegniti iz našega obročja.

Ko smo dobili od komandanta Saranovića ukaz, da moramo poslati en bataljon Tomiščeve in pomoč dvema bataljonom Cankarjeve, ki sta napadala Primskovo, sem poslal svojega kurirja z močnejšo patrolo, da bi prišli v stik z bombaši, ki so napadali postojanko. Morala je to zmedlo borece pretega bataljona Cankarjeve brigade, ki so mislili, da bomo takole posegli v borbo. Ko smo se Eftenka, Nabnčnik, Tomiščeve brigade Pero Popovića, ki je prišel k nam s Saranovičevim skupom iz glavnega štaba Jugoslavije, in jaz približevali belogardističnim utrubarom, smo nalezeli na komandanta bataljona Cirila Kočevčaja.

Se nadaljuje

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Novo trte!

(Gospodarske stvari) Gospodarjem, ki nameravajo napraviti nove vinograde, na voljo je oklic visoke c. kr. vlade da je do 10. oktobra ča naročiti si iz državnih trtnic ameriških trt, reznic ali pa vkorenitvenih trt. (Državni zbor) je sklical po cesarjevem pismu na osni dan oktobra. Med Mladobeli je razpor vidno vedno večji. (Naši ljubitelji sosede) Madjarji bi najraje kar pogotnili sepe primorsko mesto - Reko - pa so jim in jim menda bodo Hrvatje na potu. (Rušija) je dobila od Turčije gotove pravice v morskej ozini, ki pelje iz Crnega morja; sedaj je baje sklenila tudi s Perzijo pogodbo, ki jej bođe dajala velike prednosti pred Angleži. (Narodna čitalnica) v Novem mestu priredi s sodelovanjem Dolenjskega pevskega društva, povodom imendana Nj. veličanstva cesarja Franca Josipa I., slavnost v prostorih Narodnega doma dne 3. oktobra t. leta ob 8. uri zvečer. (Obnorela) sta v Mačkovec in Hribu junc in krava, ki sta bila 24. in 25. avgusta t. l. od steklega psa ugriznena, ter se bosta takoj pokonečala. (Trtna us.) Iz Gradca se poročila: uradne preiskave so pokazale, da so poročila, katera trdijo, da so na ameriškanskih trtuših naši, neresnična. (Iz DOLENJSKIH NOVIC) 1. oktobra 1891)

PRETEPEL SO DELAVCA - M. D., delavec SGP Pionir, je osumljen, da je prejšnji teden napadel in pretepel sodelavca Draga Konstantinoviča.

TATVINA DENARJA - 21. septembra je Novomeščanka ALBINA Bartolj iz Skrabčeve ulice prijavila miličnikom, da ji je bilo iz nočne omarice v stanovanju ukradeno 480 din.

KONJSKA OPREMA IZGINILA - V noči na 21. september je neznanec ukradel Antonu Erženu v Dobruški vasi komat z ostalo opremo za konja. Eržen je odkodovan za 1.000 din.

GROZDNI MLIN JE IZGINIL - Tatovi so 25. septembra zvečer okradli Miho Somraka s Kala pri Mirni pečli. Izpred zidanice, ki jo ima nad Prečno, so mu odpeljali mlin za grozdje, vreden več kot 700 din. Somrak je tatvino prijavil že naslednje jutro na postaji milice v Novem mestu. Kdo si je prisvojil ta mlin, še ni znano.

MOPED SO MU ODPELJALI - Anton Prešeren iz Vavpče vasi se je 25. septembra pripeljal v Semeč z mopedom. Tam ga je parkiral in šel po opravkih. Ko se je hotel okoli 20. ure vrniti domov, je ugotovil, da vozila ni.

VEČJI ZNAKI ZA MAGISTRALNO - Napovedujejo, da bodo avtomobilsko cesto Ljubljana-Zagreb v kratkem opremili z velikimi in na daljavo vidnimi prometnimi znaki. Sedanjni znaki so tako majhni, da jih vozniki opazijo šele na kratke razdalje, mnogi pa jih celo prezrejo. Nova signalizacija bo nedvomno pripomogla, da se bo število nesreč na tej cesti zmanjšalo. Hkrati z delom avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb bodo z večjimi prometnimi znaki opremili tudi druge dele te naše magistrale.

NOVO MESTO NI VEČ IZJEMA - Prejšnji teden smo zapisali, da je bilo Novo mesto v začetku letošnjega šolskega leta izjema: da na njegovem območju ni bilo nesreč, ki bi terjale smrt ali rane šolarjev in drugih otrok. Že v istem tednu se je na našem območju zgodilo kar pet nesreč, v katerih so bili ranjeni otroci, en šolar pa je celo umrl za posledicami. Življenje se čisto samo demantira!

NI POSLUŠAL MILIČNIKA - 25. septembra zvečer je z bencinske črpalke na Catežu odpeljal Nikola Rogović iz Bjelovara osebni avtomobil, ne da bi prižgal luči. Prometni miličnik ga je opozoril, naj tega ne dela, pa ga ni poslušal, ampak je zdrvel po avtomobilski cesti. Nepodušnost ga je kmalu kaznovala: ker ga ni videl, je vanj zadel z osebnim avtomobilom Zdravko Han iz Brestanice.

ZADNJA POT V ŠOLO

V meglenem jutru so zapeli šolski zvonci in naznanili nov šolski dan, torek, 22. septembra. Dve klopi v sedmem in osmem razredu osnovne šole v Vavti vasi sta ostali prazni: ena za zmeraj, ena pa ...

Nesreča, ki se je zgodila na ovinkasti cesti pred Jurko vasio, je iz kolektiva učencev za vselej iztrgala 14-letnega Ljuba Sauerja iz Zaloga št. 26 pri Novem mestu. Njegov prijatelj, vrstnik in so-stanovalec Srečko Priselac je bil tako hudo ranjen, da so mu rešili življenje le s takojšnjo operacijo v novomeški bolnišnici.

Ljubo in Srečko sta se v Vavto vas vozila s kolesi. To jutro sta pedala pogonjala vstric. Vozila sta s tako vno, da nista pazila ali po desni ali levi. To je bilo usodno. Ignac Mrvar iz Dolnje Straže št. 55, strojni tehnik v IMV, ki se je iz Jurke vasi pripeljal s servisnim kombijem IMV NM 37-74, ju ni takoj opazil.

Zagledal sem ju na nekaj deset metrov je pripovedoval Mrvar. „Kolesi sta pogonjala upognjena, vstric, po moji desni, drug kakšen meter pred drugim. Hotel sem se jima izogniti, zavil sem na levo. Skoraj v istem trenutku sta fanta zavila na desno ...“

„Sejal sem pesek pri hiši, ko je počilo. Sel sem gledat, kaj se je zgodilo,“ je dejal fant iz Jurke vasi. Ljubo in Srečko sta čelno tresčila v kombi in obležala - eden tu, drugi tam. Kombi z razbito sprednjo šipo in večjimi vdrtinami na levi strani je zapeljal čez cesto in obtičal v koruzi.

Hudo ranjena fanta je že čez nekaj minut odpeljal neki kombi v novomeško bolnišnico. Komisija, v kateri so bili sodnik

okrožnega sodišča Janez Pirnat - v vlogi preiskovalnega sodnika, namestnik okrožnega javnega tožilca dr. Ludvik Goleš in miličniki z inšpektorjem Valentinom Dobnikarjem, še ni do konca opravila ogleda, ko je prišlo sporočilo, da je eden od ranjenih fantov umrl že med prevozom v bolnišnico. (Vest, da je bil to Ljubo Sauer, smo dobili iz bolnišnice.)

Sodišče bo razmerilo krivdo za to nesrečo, zverženi kolesi (na zgornji sliki, levo sodnik Pirnat) in razbiti kombi (na spodnji sliki), ob katerem stojijo (z desne na levo): dr. Ludvik Goleš, Janez Pirnat in voznik Ignac Mrvar) bodo neme priče. Spomin na ta tragični dogodek bo ostal: hud opomin za šolarje in voznike.

Foto: I. ZORAN

DRAMA: USODEN OVINEK - Albin Mesojedec iz Ljubljane je 26. septembra vozil osebni avtomobil audi od Sentiernje proti Dobrovi. Na nepreglednem ovinku pri Drami je zapeljal s ceste in se prevrnil na travnik. Gmotno škodo so ocenili na 5.000 din. Voznik je po nesreči izpovedal, da se je vse zgodilo zategadelj, ker se je umaknil nekemu motoristu, ki se je pripeljal naproti.

SENTJERNEJ: OPLAZIL IN POBEGNIL - 26. septembra zvečer je Anton Zevnik iz Novega mesta vozil zastavo 1300 od Kostanjevice proti Sentiernjeju. Naproti je pripeljal neznan avtomobilist in oplazil Zevnikovo vozilo, da je poškodovano po vsej dolžini. Neznani voznik po tem tesnem srečanju ni ustavil vozila, ampak jo je odkuril. Škodo na Zevnikovi zastavi so ocenili na 4.000 din.

MEDVEDJEK: AVTO RAZBIT, VOZNIK NEPOŠKODOVAN - Jure Puljič iz Kaknja je 26. septembra zjutraj vozil osebni avtomobil nemške registracije proti Zagrebu. Pri Medvedjeku je hotel zaradi goste megle zapeljati na parkirni prostor. Ko je iskal parkirnišče, je zapeljal na levo polovico ceste, koder je naproti vleklet Metličan Franc Kremesec z osebnim avtomobilom avtomobil ljubljanske registracije Milana Kremesca iz Trebnje. Puljič je oplazil oba avtomobila. Avtomobil Milana Kremesca je po trčenju zaneslo, podrl je dva smernika na levi strani, zdrsel 30 metrov po nasipu, se večkrat prevrnil in obstal na njivi. Med prevračanjem je Milan Kremesec padel ven - na srečo nepoškodovan - gmotno škodo pa so ocenili na 23.800 din.

KARTELJEVO: NEMSKI RENAUULT NA NJIVI - Ingrid Czernwinski iz Nemčije je 25. septembra vozila renault R-8 proti Ljubljani. Na karteljevskem klancu ju je zaneslo na bankino, podrla je dva smernika, nato pa se je prevrnila na njivo. Med prevračanjem je bila voznica hujše ranjena in so jo odpeljali v novomeško bolnišnico. Gmotno škodo so ocenili na 20.000 din.

BIČ: TRČIL V TOVORNJAK - Ivan Šebenik iz Brezovice pri Ljubljani je 25. septembra vozil tovornjak proti Novemu mestu. Pri Biču je dohitel kolono in zmanjšal hitrost. Ljubljancem Velimir Malešič, ki se je peljal za njim z osebnim avtomobilom, je to prezrl in tresčil v tovornjak. Škodo so ocenili na 5.000 din.

TRSTENIK: NESREČA Z MOTORJEM - Jože Škrinjar iz Drage pri Sentrupertu je 25. septembra peljal na motorju Valerijo Škrinjar z Mirne proti Mokronogu. V Trsteniku ga je zaneslo v jarek, ko pa se

je spet zapeljal na cesto, je izgubil ravnotežje in padel. Voznik se je znašel na bankini, sopotnica pa je obležala na cesti. Motor je drsel naprej in zadel tovornjak, ki je pripeljal naproti. Škrinjarjevo, ki je dobila pri padcu hujše poškodbe, so odpeljali v novomeško bolnišnico.

NOVO MESTO: „VZVRATNO“ TRČENJE - Terezija Mirtič se je 24. septembra z vzvratno vožnjo umaknila s kandijskega križišča vozniku, ki je vozil v Trdinovo ulico z Zagrebške ceste, pri tem pa je zadel osebni avtomobil novomeškega voznika Jožeta Pavlina. Gmotno škodo so ocenili na 2.000 din.

LOKVE: MED PREHITEVANJEM PODRL MOTORISTA - 24. septembra popoldne je Vinko Grak iz Ljubljane z osebnim avtomobilom v Lokvah pri Črnomlju prehitel osebni avtomobil, ki ga je vozila Cvetka Suhorepec proti Semeču, in podrl motorista Antona Černeta iz Kota pri Semeču, ki se je pripeljal naproti. Motorist si je pri padcu zlomil nogo, da so ga morali odpeljati v novomeško bolnišnico. Gmotne škode je bilo za okoli 1.000 din.

SELA: NEPAZLJIV V KOLONI - 24. septembra je nastala pri Selih na avtomobilski cesti kolona. Za turškimi voznikom Kirkorom Bakirciogljem, ki je potoval z avtomobilom nemške registracije proti Ljubljani in za kolono zmanjšal hitrost, se je pripeljal avtomobilist Vinko Zidar iz Dobrunj in za Turkom celo ustavil. To pa je prese-netilo Radovana Likarja iz Brestanice, ki je prišel v kolono zadnji in je z žabo zadel Zidarjevo vozilo ter ga porinil v Turkov avtomobil. Zaradi te nepazljivosti je nastalo za 10.000 din gmotne škode.

BIČ: NEPREVIDNO PREHITEVAL - Vid Raguž iz Slavonske Pože je 22. septembra vozil tovornjak proti Zagrebu. Ko je pri Biču prehitel tovornjak Azima Avdića iz Pančeva, je naproti pripeljal osebni avtomobil. Raguž je takoj zavil pred prehitevanjem tovornjak in ga pri tem zadel. Škodo so ocenili na 3.000 din.

JEZERO: USODNO PREHITEVANJE - 22. septembra so od Ljubljane proti Novemu mestu vozili v koloni Ljubljancani Franc Rašne, Alojz Pirš in Peter Dolar. Pri Jezeru je začel Dolar prehitevanje. Ko je pripeljal do Pirša, je tudi ta začel prehitevanje tovornjak, ki je vozil pred njima. Dolar je zapeljal na skrajno levo stran ceste, z bankine pa ga je zaneslo nazaj in je zadel prikolico tovornjaka, ki sta ga hotela s Piršem prehitevati. Po trčenju je Dolarja odbilo na travnik, kjer pa se ni prevrnil. Gmotno škodo so ocenili na 8.000 din.

STOP za oddaljene? Če bodo morali šoferski kandidati izpiti opravljati v Novem mestu, bo malo novih voznikov

Nova prometna zakonodaja dovoljuje opravljati voziške izpite le v mestih, kjer je zadostna gostota prometa in kjer imajo sodobno cestno signalizacijo. S tem je mišljen semafor. Če bo to obveljalo, potem občani s Sinjega vrha, Adlešič, Preloke ali Starega trga sploh ne bodo prišli do voziškega dovoljenja.

Ne samo da na dan izpita ne morejo z doma priti v Novo mesto in se vrniti domov, tudi več dni bi morali bivati v Novem mestu, ker bi morali pred izpitom opraviti nekaj voženj. S kakšnimi stroški je tak izpit zvečan, menda ni treba posebej poudarjati, prav tako ne, da tega prav nobeden ne bi zmoget.

Možnost, da bi se izpiti nadaljevali v Črnomlju, je odvisna največ od tega, če bo mesto dobilo semafor. Avto-moto društvo je že predlagalo občinski skupščini, naj s skupnimi sredstvi financirajo nabavo semaforja, ki velja okrog 70.000 dinarjev. Da pri tem ne gre le za usodo posameznikov, temveč velikega kroga občanov, pove podatek, da je lani v Beli krajini 767 ljudi opravljalo voziške izpite. Interesov za se vedno veliko, toda dokler zadeva ne bo umjena, marsikdo čaka z nakupom avtomobila ali motorja.

ZLOMLJENA NOGA - Franceta Kluna iz Ljubljanske ceste 3 v Kočevju je 19. septembra ob 13.30 porinil po stopnicah sosed Hajtnik. Klun si je pri padcu zlomil nogo. Prepričana sta se zaradi parkiranja.

EPILOG SMRTNE NESREČE PRI MRTVICAH

Nepreprečljiv zagovor voznika

Sodišče je ovrglo pričevanje obtoženega Rafka Hrovata iz Savinjske doline, ki se je v Novem mestu zagovarjal zaradi prometne nesreče oktobra 1969 pri Mrtvicah - Kazen 8 mesecev zapora ni pogojna

Pred kratkim je novomeško okrožno sodišče izreklo kazen osem mesecev zapora Rafku Hrovatu iz Šempetra v Savinjski dolini. Pred dvema letoma je na cesti 1/1 pri Mrtvicah s tovornjakom silovito tresčil v tovornjak, ki ga je ob desnem robu ceste ustavil Franc Oselj, in delno zakrivil tudi smrt tega voznika.

Hrovat je tistega dne - 31. oktobra 1969 - že navsezgodaj vozil tovornjak s prikolico od Krškega proti Brečicam. Bila je še tema, preglednost na cesti pa je zmanjševala tudi megla. Glede na vse to je Hrovat prehitro vozil, čeprav morda ni imel

Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo, da je bil za tako hudo posledice te prometne nesreče delno kriv tudi pokojni Oselj, ker je vozilo ustavil in zapustil, ne da bi postavil predpisano opozorila.

Tudi na cesti smo ljudje...

Austin zagrebške registracije se je minul teden škopotaje pomikal v dolgi koloni proti kandijskemu mostu. Bilo je malo po 14. uri, ko avtomobil preplavijo novomeške ulice. Na mostu je del kolone, v katerem je bil zagrebški austin, obstal in počakal, da so šla mimo vozila s prednostne Partizanske ceste. Voznik je izrabil to prilžnost, odprl okno in vprašal moškega, ki je šel peš po pločniku: „Oprostite, kod se pa gre v IMV?“ Nagovorjeni se je posmehljivo nakremžil, češ „kaj me boš zakrival, ko pa v Novem mestu že vsako otroče ve!“, nato pa s še bolj posmehljivim izrazom na

obrazu pokazal z roko: „Na križišču na desno!“

Zagrebčan, ki očitno še ni bil v Novem mestu ali pa se je novomeških ulic slabo spominjal, se je močno zahvalil in na kandijskem križišču zavil na desno - proti bolnišnici, kot mu je bilo povedano.

Vozil sem za njim in čez križišče v Trdinovo ulico. „Zagrebčan je očitno hotel na servis, ko mu je avtomobil tako škopotal, pa ga je tisti moč tako nesrečno potegnili,“ sem omenil sopotnici.

Domislil sem se, da je moral ta moč v zagrebško bolnišnico, tam pa mu je nekdo - njemu v dejanjih na las podoben - pokazal veterinarsko postajo. Milo za drago, čeprav v mislih in morda - namesto Zagrebčan! N. N.

Odškodnina

Nekaj let nazaj je pritisnila huda huda zima. Ceste so bile gladke kot zrcalo in prek radia so pozivali voznike, naj bodo sila previdni. Nujna je nanesla, da je moral Fifačnikov Tonač za volan svojega avtomobila in odpeljati na službeno pot. Navzlic vsej previdnosti in počasnosti vožnje je naneslo, da pred nekim vrahijem - le kumu je padlo v glavo, da ga je določil prav tja - prehodom za pešce ni mogel ustaviti in je trčil v gručo pešcev, ki so kot čreda ovac prečkali cesto. Ko je prestrašen prišel iz avtomobila in se vrnil do prehoda, je opazil na tleh ležati tri moške. Dva sta bila tihotaj, tretji pa je glasno preklinjal.

Nekoga dne, ko je Fifačnikov svoje prometne težave že skorajda pozabil, prinese poštar sodno pismo in tožbo v njem. Tonač je prebral enkrat in drugič in zgrozil se je. Neki Fučnik ga je namreč tožil za tri stare milijone, zaradi škode, ki jo je utrpel v oni prometni nesreči. Boledine, posledice in prestani strah ... „Visoko sodišče,“ je govoril Fučnik. „Ne, odškodnina sploh ni previsoka. Celo prenizka je ... Pomislite, da sem od udarca omedlel in dolgo ležal v nezavesti.“ „Če niste bili pri zavesti, tudi bolečin niste imeli,“ je segel odškodovavcu v besedo nekdo, ki

UDARIL GA JE - 23. septembra okoli 20. ure je znani razgrajec Marjan Veselič iz Salke vasi v „Metkabar“ v Kočevju brez vzroka udaril Staneta Farteka. Veselič se je pripiral tudi z drugimi gosti in jih je zmerjal, da so začeli zapušdati lokal. Veselič se bo spet zagovarjal pred sodnikom za prekrške.

JAKA PRAVIČNIK

ČETRTKOV INTERVJU

Tudi razvedrilo v lokalni

Janez Slapnik: »Za 3500 mladih je v Novem mestu res potrebno zabavišče (ne pivnica!), ki bi bilo namenjeno samo njim!«

V prejšnjem četrtkovem intervjuju je direktor hotela Grand Otočec Jože Lampret predlagal ureditev posebnega lokala, namenjenega samo mladini, pod kavarno na Glavnem trgu in vprašal, kaj misli o tem predsednik občinske konference ZMS Janez Slapnik. Vprašani je odgovoril takole:

— Narobe bi bilo reči, da se mladina v prostem času nima kam dati in da ji primanjkuje razvedrila. V prostem času — v mislih imam pravi pomen teh dveh besed, tega pa ima mlad človek le kakšni dve uri na dan, je že kar precej raznih možnosti za razvedrilo tudi v Novem mestu. Po mojem mnenju ljudem ne smemo šteti v slabost, če nekateri v tem času posedejo gostiščih. Lokal, ki ga predlaga tov. Lampret, pa bi bil namenjen predvsem tistim, ki porabijo samo del prostega časa za pomenek ali klepet ob kavici, glasbi itd., nikakor pa ne tistim, ki jim je zabava takšne vrste edini smoter ter bi sedeli v takšnem lokalni od jutra, ko bi se odprli, pa do večera, ko bi se zapirali. Predlog tov. Lampreta je vreden upoštevanja tudi zato, ker živi v Novem mestu okoli 1500 srednješolcev in okoli 200 delavskih mladincev, tolikšno število mladih pa že potrebuje specializirano, zdravo in posušeno mladinsko zabavo.

— Lahko torej rečemo, da sedanji disco klub ni dosegel namena?

— Ne, to ne! Disco klub je bil najprej misljen kot mladinski klub. V njem smo zato začeli z različni dejavnostmi (dramsko, literarno, likovno, glasbeno itd.) pozneje pa se je pokazalo, da delo s tem dvojimo in slabimo, ker mladina s takšnimi interesi že deluje v institucijah, ki že obstajajo. Mladinski klub se je nato spremenil v čisti disco klub, v katerem se zbirajo mladi ljubitelji sodobne glasbe. Klub je dobro obiskan, za kaj več pa v njem ni prostora.

— S predlogom tov. Lampreta se torej strinjate?

— Predlog je dober, vendar bi moral biti predlagani lokal sodoben in v redu opremljen. Preurediti bi bilo treba prezačevalne naprave, odstraniti mize, ki vabijo k dolgemu posedanju, namestiti igralne avtomate in kvaliteto naprave za reprodukcijo glasbe. V lokalni bi točili samo brezalkoholne pijače in kavo. Samo takšna ureditev bi privabila tudi tisto mladino, ki dostje v lokalni ni zahajala, pa ji moramo omogočiti tudi razvedrilo te vrste. Za mladino, ki posedajo po lokalih in popiva pa se ne bi potegovali!

Moje vprašanje: ob hitrem razvoju in vlaganjih v komercialni turizem pozabljamo na cenični turizem, ki je pomemben tudi za mladino. Na letošnjem posvetu o mladinskem turizmu smo predlagali, da bi Valetu pri Portorožu prevedili v stacionarni turistični center za mladino. Tov. Milan Smerdu naj odgovori, koliko je bilo storjenega odtlej!

M. JAKOPEC

Že dolgo ne tako bogata jesen!

Letošnji občinski praznik bo bogat, kot že dolgo ne — Vrsta pomembnih delovnih zmag na področju gospodarstva in družbenih služb — Odprli so tri nove sodobne šole in otroški vrtec

Dokončni program letošnjega praznovanja občinskega praznika novomeške občine se ni sprejel. Vendar že iz dosedanjih napovedi lahko razberemo, da bo letošnja jesen ena najbogatejših v zgodovini praznovanja vsakoletnih delovnih zmag. Kljub splošno znanim težavam v našem celotnem gospodarstvu, ki se zrealizirajo tudi na drugih področjih, je na Dolenjskem z veliko prizadevnostjo in samoodrekanjem narejen poseben gospodarski čudež. Splošna rast gospodarstva ima svoj odmev tudi na področju družbenih služb, ki v glavnem zajemajo življenjski standard zaposlenih. Na občinski skupščini Novo mesto so povedali, da je program praznovanja, ki je letos posvečen 30-letnici vstaje, nekoliko bolj raztegnjen in da praktično že teče.

Večje delovne organizacije, Krka, IMV in žužemberška Iskra, bodo odprle nove proizvodne oddelke in s tem utrle pot še hitrejšemu tehnološkemu izpopolnjevanju proizvodnje in nudile nova delovna mesta Dolenjskem. Največji dosežek je opaziti pri izgrajevanju novih šol in zdrav-

stvenih ustanov. Tri nove šole (Novo mesto, Bršljin in Skočjan) ter novi oddelki novomeške bolnišnice s 150 posteljami je največ, kar se je dalo zgraditi s skromnimi sredstvi, ki so jih prispevale družba in občina s samopriskevkom. Blizu 2000 šolskih otrok se je usedlo v klopi in našlo v

sodobnih učilnicah, kabinetih in telovadnicah mesto za zdravo in nemoteno rast. V ta sklop sodi tudi nova vzgojnovarstvena ustanova v Novem mestu, ki je eden redkih objektov, ki je namensko določen za potrebe doraščajoče mladine. Otvoritev novega stanovanjskega naselja na Znančevih njivah, ki ga je gradilo SGP Pionir, je tudi del prizadevanj, da bo Novo mesto dobilo čimbolj privlačno urbanistično podobo, delovni ljudje pa sodobne stanovanjske možnosti.

Vrsta kulturnih in drugih ustanov se je tudi vključila v program praznovanja. Omenimo naj, da ravno letos praznuje novomeška gimnazija 225-letnico ustanovitve, glasbena šola in študijska knjižnica pa 25-letni jubilej. Manjkalo ne bo kulturnih prireditev, razstav, športnih in drugih srečanj.

S. DOKL

VDOR DIVJIH PRAŠICEV

Kmetje v Suhli krajini, zlasti okoli Hinj, tudi letos čutijo močan pritisk divjadi, čeprav v gozdovih ne primanjkuje hrane. Največ škode je v koruzi, kjer najbolj gospodarijo divji prašiči, nekoliko manj pa jeleni. Večina večernih obiskovalcev prihaja iz gojitvenega lovišča Zitna gora, ki nima obare. Na krajevnem uradu v Hinjah inajo že več kot 100 prijavi, uradni cenilec pa ocenjuje škodo vsak četrtak. Kaže, da bodo kmetje dobili škodo povrnjeno!

ZLATO GASILSKO ODLIČJE ZA NOVOTEKS

V času tedna požarne varnosti so gasilci v novomeškem Novoteksu obiskali člani gasilske enote iz Vražđina. Z Novomeščani so imeli dvoboj v gasilskih veščinah, pogovarjali so se tudi o izkušnjah ter zamenjali priznanja. Gasilci Varteksa so svojim stanovskim tovarišem izročili zlato odličje Gasilske zveze Hrvatske, prizadevemu gasilcu Novoteksa Stanku Vavpotiču pa še podobno srebrno priznanje. Novoteksovcem so gostom izročili posebno listino o sodelovanju dveh sorodnih podjetij, ki pa bo postalo tradicionalno. Srečanje sta spremljala direktor Varteksa Kurelja in direktor Novoteksa inž. Fajfar. Zaključek prijetnega srečanja je bil na Bazi 20.

IME ZA NOVOMEŠKI ŠOLI

Razumljivo, da vodstvi osnovnih šol v Bršljinu in na Grmu še nista razmišljala, kako se bosta imenovali novi osnovni šoli. Medtem je v javnosti že kar živa razprava, precej je ugibanj, kako se bosta imenovali šoli. Največkrat se omenjajo imena naših zaslužnih mož iz zgodovine oziroma narodnih herojev. Slišali smo za naslednje predloge: Dragotin Kette, Dušan Jareb, Jože Zamljen-Drežec, Vinko Paderšič, Majda Silc itd. Ko bo čas, bo predloge sprejemala posebna komisija pri novomeški občinski skupščini, dokončno odločitev pa bo potrdilo vodstvo grške in bršlinske šole.

ŠPORTNE IGRE GREDO H KONCU

Letošnje letne delavske športne igre v novomeški občini gredo h koncu. V glavnem so vse športne panoge končane, odigrati oziroma izvesti je treba nekaj odloženih srečanj. Tudi končnega zmagovalca je težko napovedati, vendar brez večjih ugibanj lahko omenimo, da se bo spet ponovila stara slika. Za najboljša mesta se potegujejo torej športniki Pionirja, Novoteksa, Novolesa in IMV.

Novo mesto in vsi občani bodo letos proslavljali izredno bogat praznik delovnih in drugih zmag. Ob tej priložnosti se bodo spomnili tudi 30-letnice vstaje naših narodov in revolucionarne preobrazbe naše družbe. (Foto: S. Dokl)

MINI ANKETA

Most

Promet v Novem mestu nenehno narašča. Glavni most je zbirnik vsega. Več sto metrov dolga vrsta bolj ali manj živčno utrjenih avtomobilistov, ki se vračajo z dela, nestrpno čaka na vrsto, da bo prišla na drugo stran reke. To se ponavlja iz dneva v dan. Kako rešiti problem?

Iztok Peroci, študent: „Most je preozek in ne ustreza zahtevam novomeškega prometa. Kako šče bo! V službo se sploh ne bi vozil z avtomobilom, saj potrebujem za kilometer poti vrstič skoraj celo uro. Nov most je nujno potreben. Trenutno bi se dal problem prometa urediti s semaforji, in ne vem, zakaj jih nekaj ne bi postavili tudi v našem mestu!“

Brane Rajljan, poslovođa: „Naj postavijo nov most ali pa naj starega podrejo, saj je tak, kakšen je, le še za v muzej. Ne dopuščam niti tega, da bi se srečala dva tovarnjaka. Kako je v tem primeru nevarno za pešce, vemo vsi, zlasti še, če so tovarnjaki preveč naloženi.“

Sonja Meršlavič, trgovka: „Most je resnično dotrajal. Z novim bi se problem prometa rešil. Stari most naj bi ostal samo za sprehajalce in kolesarje.“

Stane Jarc, študent: „Slišal sem, da bomo končno dobili nov most. S tem bo rešenega žal samo pol problema, poleg tega pa storjena še ena napaka. Mosta ne bi smeli postaviti blizu bolnišnice, saj bo tam tako nastalo veliko in hrupno križišče. Za sedaj bi morali urediti vsaj tranzitni promet, ki bi ga morali nujno izključiti iz mesta. Dobra rešitev bi bila, ko bi postavili dva mosta.“

Marijan Pirc, trgovec: „Nov most je za Novo mesto nujno potreben, saj promet stalno narašča. Zamislite si, kako bo čez nekaj let. Na kandijskem križišču bi morali nujno postaviti semafor, saj bi tako tam promet olajšali.“

Stane Hribar, uslužbenec: „Nujno je, da se most uredi, saj je že dotrajal. Tudi prometni režim se mora spremeniti. Celoten tranzitni promet morajo speljati mimo Novega mesta, se pravi, potrebna sta dva mosta. Z enim bi rešili samo pol problema. Seveda gre tu za velike denarja, vendar — če se že dela, se naj naredi dobro!“

J. PEZELJ

ZADNI IZLET — V NEZNANO

Društvo upokojencev v Novem mestu razpisuje svoj zadnji letošnji avtobusni izlet v neznano za torek, 12. oktobra. Odhod bo izpred novomeške avtobusne postaje ob 6. uri, povratek pa isti dan okoli 21. ure. Cena za prevoz in prehrano je za posameznika 55 dinarjev. Prijave bo sprejemala društvena pisarna od 1. do 8. oktobra med uradnimi urami.

MLADOLETNIKI SE OPIJAJO V GOSTIŠČIH

8 otrok in 3 litri vina

V gostiščih res brez premišleka točijo alkohol mladoletnikom

Neprijetnost, ki jo bom opisal, sem doživel prejšnji teden. Za prči imam ugledno Novomeščanko in uglednega Novomeščana, ki sta skupaj z menoj enako prizadeta doživljala to neprijetnost. Skupaj smo bili na sestanku in po njem smo — bila je že 10. ura ponoči — zavili v hotel Kandija. V velikem salonu smo sedli za mizo in naročili pol litra vina in kavo.

Ne hodim po gostilnah, zato me je nemalo presunilo, ko sem za večino miz opazil mlade ljudi. Na mizah (na domala vseli) vino, iz oči in obrazov pa je tu in tam že sijala opitost. Kava, ki sem jo naročil zase, mi že zato ni šla v slast. Streglo je eno samo deklet; na pogled sem presodil, da je izučena natakarcica.

Nato je prišlo 8 fantov. Posedli so za sosednjo mizo. Lahko bi prisegel, da nobeden izmed njih ni bil starejši od 17 let. Trije med njimi so bili še pravi otroci. Spraševal sem se, kaj le iščejo ob tej pozni uri v gostišču. Prišla je natakarcica in naročili so. Pri tem so nekateri v besedah skušali biti do nje kot „odrasli“, kakor sem lahko presodil. Nato je natakarcica prinesla na pladnju 3 litra vina in 8 kozarcev in vse to zložila prednje! Mislim sem, da me bo kap. Opazili so naše strmeče poglede in s kretnjami neuravnovešenosti poizkušali premostiti zagato. Natočili so prve kozarce in izpili. Nobeden ni pri tem zaostajal, zlasti tisti najmanjši ne.

Ko je prišla natakarcica k nam obračunat, sem ji dejal: „Povejte mi, kako vam je ime? „Zakaj?“ je splašeno odvrnila. „Zato, da vas bom prijavil, ker ste se prekršili zoper zakon? Mar ne veste, da je prepovedano točiti alkohol mladoletnikom? Vi pa tem pri sosednji mizi kar tri litre na mizo! Mar mislite, da lahko greste preko vsega, če

ste plačani od prometa?“ Močno preplašena je dahnila: „Jaz sem vajenka in nisem plačana od prometa. Da ne smem točiti mladoletnikom, pa nisem vedela. Nihče mi ni povedal!“

Koliko je resnice v tem, kar je povedala, ne vem. Vem pa to, da bi morali zelo odločno ukrepati proti osebu, ki v gostiščih toči alkoholne pijače mladoletnikom. Zastrupljati mladino je več kot zločin.

M. JAKOPEC

Pa so prišli trgovci z novci

Trgovsko podjetje Dolenjka je pripravljeno graditi klavnico v Novem mestu, če bodo prej uredili tržišče v enoten trg

Gradnja nove klavnice je za Novomeščane in sploh prebivalce novomeške občine tako pomembna zadeva, da je bila o njej že nekajkrat beseda tudi na seji občinske skupščine. Kot je znano, je bila politika Mesnega prehranskega podjetja zadnja leta napak usmerjena, tako da podjetje zdaj nima možnosti, da bi ta prepotrebni objekt lahko samo zgradilo.

Trgovsko podjetje Dolenjka iz Novega mesta pa je v začetku tega meseca pisalo oddelku za gospodarstvo občinske skupščine pismo o gradnji nove klavnice — Dolenjka namreč tudi oskrbuje Novomeščane z mesom — ker so hoteli skupaj z Mesnim podjetjem urediti tržišče v enoten trg, vendar pa so vsi pogojevi s predstavniki tega podjetja propadli.

Organi samoupravljanja v Dolenjki so že sprejeli sklepe: podjetje prevzame obveznost gradnje nove klavnice, če bo prej rešeno tržišče v enoten trg. Lokacijo za klavnico naj določijo tako, da bo najbolj primerno. Ker podjetje samo nima dovolj denarja, bo gradilo, če bo lahko najelo investicijsko posojilo. O vsem tem so obvestili tudi delavski svet Mesnega prehranskega podjetja — a doslej niso še ničesar izvedeli.

Predlogi Dolenjke so gotovo taki, da jih je vredno upoštevati. Če bodo v Mesnem podjetju uredili svoje notranje težave — kot je znano, direktor Jože Zalokar doslej ni pokazal prave volje za reševanje težav — po-

TE DNI O POKOJNINAH

V novomeški občini razpravljajo o starostnem zavarovanju kmetov te dni v trinajstih krajih: na Otočcu, v Brusnicah, Dolenjskih Toplicah, Hinjah, Orehovcih, Straži, Sentjerneju, Skočjanu, Smarjeti, Stopičah, Žužemberku, Smihelu pri Žužemberku in Mirni peči. Zna se tu tudi že prve pripombe o kmečkih pokojninah. Tako so prejšnji teden na razširjeni sekciji za kmetijstvo in gozdarstvo pri občinski konferenci Socialistične zveze menili, da so kmečke pokojnine koristne in potrebne, da pa se bo treba še dogovoriti glede prispevkov v ta pokojninski sklad, ki naj bi začel nastajati že po novem letu. Dejali so tudi, naj bi prve pokojnine izplačali že v letu 1973, in sicer tistim, ki bodo tedaj stari vsaj 75 let.

tem se bodo prav gotovo morali začeti ozirati za sodelovanjem, saj računski dokazujejo, da Mesno podjetje samo ne bo moglo zgraditi klavnice. Ker pa je to problem širšega družbenega pomena tudi zaradi nadaljnjega živinorejskega razvoja v občini, je upravičena prošnja Dolenjke, naj bi občinska skupščina pomagala pri reševanju teh težav.

Zadeva v Mesnem podjetju se pa že tako dolgo vleče, da je skrajni čas, da jo spravijo s sveta!

Novomeška kronika

DISCO KLUB je dobil reklamo na hiši, v kateri je na Glavnem trgu kavarna. Reklama je lepša od kluba in od zraka v njem, ki je tako zadušljiv in prepojen s cigaretnim dimom, da v klubu zdržijo le najbolj navdušeni.

KETTEJEV VODNJAK so ob koncu turistične sezone vendar očistili in uredili tako, da mestu ni v sramoto, ampak v okras.

ROKOMETNA LIGA novomeške občine za pionirje je bila navdušeno sprejeta. Na vsaki tekmi je ogromno mladih gledalcev, ki vneto spodbujajo svoje sošolce.

RIBJA RESTAVRACIJA v Novem mestu, kot vse kaže, letos še ne bo sprejela prvih gostov. Ljudje pa so radovedni in radi pokukajo skozi špranje v ograji, da bi videli, koliko časa bodo morali še čakati na otvoritev.

DOLENJSKI POSLANCI si bodo prihodnji četrtek na posebno željo ogledali nekatera novomeška podjetja, potem pa bodo govorili še o slovenskih ustavnih dopolnilih.

KOMUNALNO PODJETJE je predlagalo, naj bi določili nove cene za odvoz smeti. Za kvadratni meter v gospodinjstvih naj bi poslej plačevali po 15 par, v družbenih dejavnostih po 20 par in v gospodarskih organizacijah po 28 par. Vprašanje pa je, če bodo te predloge sprejeli.

NA GLAVNEM TRGU bi laže zadelo tombolo na srečelovu, kot pa dobili parkirnišče. Stiska za avtomobile je velika, posebno še zato, ker nihče ne mara svojega avtomobila pustiti tako, da bi moral iti nekaj metrov peš do cilja.

dobila astronomsko ceno: prodajajo jih po dinar! Sicer pa so bile v pone-deljek cene na tržiščih take: čebula 2,50, česen 6, stročji fižol 5, fižol 5, krompir 1, korenje 4, kumare 3, kumarice za vlaganje 3,50, pesa 3, peteršilj 1 (šopek!), paradiznik 3, paprika 3 (na trg je bilo največ, zrelje paprike!), radič 10, solata 5, zelje 1,50, breskve 3, grozdje 4, hruške 5, jabolka 4, limone 7, lubenice 3, orehi 5, slive 3, banane 6, jajca 1, smetana 20 in sirček 0,50 do 1 dinar.

RODILE SO: Joža Zrimšek iz Lobetove 29 — Boštjana, Tončka Lekša iz Adamičeve 63 — Estero in Neža Urck iz Lobetove 6 — Aleksandra.

NA LOČENSKEM POKOPALISČU so pokopali Romana Erzena, 39, z Mestnih njiv in Ljuba Šerjca, 14, iz Zaloga.

— Ena gospa je rekla, da mislijo na Glavnem trgu postaviti nebotičnik, ko so postavili ograjo tako da-leč naokrog slaščičarne, druga pa meni, da najbrž zbadajo avtomobiliste, da nimajo kje parkirati...

Nasproti restavracije na Čatežu so stroji razrili hrib in napravili prostor za novo črpalko, restavracijo in parkirišče. Vse omenjene objekte financira Petrol. (Foto: Mirko Vesel)

KMETJE SO PRIZADETI ZARADI NIZKIH CEN SVOJIH PRIDELKOV

Jeza se je razplamtela po dvorani

Treznejši možje so ostali in strpno posegli v razpravo o starostnem zavarovanju kmetov — Predlagajo večji delež družbe za pokojnino

Kolikar vem, so prišle prve pobude za starostne pokojnine kmetov iz kmečkih vrst. Večina kmetovalcev pozdravlja priprave za uzakonitev starostnega zavarovanja, čeravno začetki niso ugodni in bodo morali v občinah temeljito preценiti zmogljivost kmetij, preden jim bodo določili višino prispevka za zavarovanje.

Tudi razpravo na zboru kmetov v Brežicah so si organizatorji predstavljali drugače, kot se je razpletla. Prvotna večina udeležencev — bilo jih je blizu 80 — niti ni bila pripravljena na izmenjavo mnenj in je odklanjala vsako razlago tez, ki so jih kmetje lahko prebrali v kmečkem glasu.

Z medklaci, da ničesar ne potrebujejo in da se jim za miloščino 250 din na mesec ne izplača odšteti tolikšnih davkov na leto, so zlasti mlajši dokazovali, da ne želijo obremenjevati svojih gospodarstev na račun pokojnin. „Zopet nam vsiljujete nekaj od zgoraj,“ so zatrjevali, in to naj bi samo po sebi dokazovalo, da ni v njihov prid.

Jeza in odpor sta poglatale kore-

REZERVNI SKLAD USTANOVljen

Minulu četrtek so v Brežicah ustanovili občinski rezervni sklad in izvolili upravni odbor sklada. Za predsednika so izbrali direktorja kmetijskega in trgovskega podjetja AGRARIA Stanka Rebernika, za namestnika pa komercialnega direktorja Prevoza Staneta Ilica. Novi sklad je nastal kot plod dolgotrajnih prizadevanj sprčo stalnega pomanjkanja denarja v občini.

CENE V BREŽICAH

Pretekli teden so bile cene naslednje: čebula 3, česen 8, fižol — stročji 3, fižol 5, 6,50 in 4,50, krompir 0,80, korenje 5, kumare 2,60, ohrovt 4,60, pesa 3, peteršilj 8, paradiznik 4, paprika 4, 5, endivija 5,40, spinača 7, zelje 1,60, zelje — kislo 4, brokev 6, grozdje 5, 6,40, hruške 2, 3, jabolka 2,60, 2,20, limone 8,50, lubenke 3, orehi 6, orehi — jedrca 32, slive — sveže 2,60, slive — suhe 5, banane 7,40, jajca 0,85 din.

NOVO V BREŽICAH

IZMED PETH VARIANT ZA NAPELJAVO kanalizacije v Brežicah in bližnji okolici se bo svet za urbanizem šel ta teden odločil za najustrežnejšo. Stroški za kanalizacijo bodo predvidoma znafali osem do osem in pol milijona dinarjev. Glavni projekt bo izdelal Zavod za vodno gospodarstvo Slovenije po vsej verjetnosti še do konca leta. Studijo je financirala občinska skupščina, za glavni načrt pa bodo zbrali več različnih virov.

NA DNEVNEM REDU DANASNJE RAZŠIRJENE SEJE občinskega komiteja ZK je informacija o delu ZK v Ljudski potrošnji, obravnava akcijskega programa za ureditve čevanje nalog na področju vzgoje in izobraževanja, imenovanje komisije za kadrovska vprašanja in predlog za preučitev socialnih razlik v občini.

ZA TERNALNO VODO V ČATEŠKIH TOPLICAH se pojavlja tretji interesent — Gostinsko podjetje grad Mokrice. O tem se bo kolektiv skušal sporazumeti z Agrario

KJER MANJKA DELOVNIH ROK, NI KAJ PRODATI

»Gospod, še sanja se vam ne!«

Na veliki kmetiji se žena spopada z revščino

— To ni pravično, če nam bodo odmerjali plačilo za pokojninsko zavarovanje po tem, koliko zemlje ima kmetija, se je Stefka Rožmanova prizadeto oglašila na zboru kmetov v Brežicah. Imela je po svoje prav, kajti niso povsod lenuhi, kjer ni dohodka pri hiši.

— Gospod, saj vi ne veste, kako živimo, je vpadla v besedo meščanu poleg sebe. Na kmetiji z dvanaestimi hektari zemlje se z možem in otroki komaj prebijamo. Mož je invalid brez prstov na roki, jaz bolna, otroci pa so premajhni, da bi popriple za delo. Solze so jo za trenutek utiškale v njenem glasnem razmišljanju.

— Pri davkih bi si vsaj lahko izposlovali popust, ji predlagam.

— Poskusila bom kaj doseči, če že ne na svoj račun, pa na račun invalidnega moža. Leta 1947 je izgubil roko na žagi, ko so kmečki fantje prišli v mesto na udarniško delo.

— Koliko so stari otroci?

— Tri do pet let. Tri imam, zato sem delu na posestvu in skrbi zanje komajda kos. Naše njive so v hribovitem svetu, kjer je pridelek manjši kot na ravnini. Letos nam je suša vse požgala. Ne vem, kako bomo zmogli vse dajatve. Davek bi še nekako pla-

gubil roko na žagi, ko so kmečki fantje prišli v mesto na udarniško delo.

— Koliko so stari otroci?

— Tri do pet let. Tri imam, zato sem delu na posestvu in skrbi zanje komajda kos. Naše njive so v hribovitem svetu, kjer je pridelek manjši kot na ravnini. Letos nam je suša vse požgala. Ne vem, kako bomo zmogli vse dajatve. Davek bi še nekako pla-

Stefka Rožman, kmetica in mati treh majhnih otrok: „Kjer ni zdravja pri hiši, tudi denarja ni. Kadar nam suša pobere pridelek, ni kaj prodati. Mleka je komaj za dom, za otroke. Potem najbrž razumete, zakaj se kmetje branimo novih dajatev, čeprav gre za naše pokojnine.“

čali, toda socialno zavarovanje toliko zahteva, da ni čudno, če obupujem. Kaj naj prodam, če še sadje ni obrodilo? Ničče mi ne odgovori, vem samo to, da moramo garati, pa ne iztisnemo iz zemlje dosti več kot za kruh.

Nekateri gospodarji so ji pritrdili, kajti če je bolezen pri hiši in če manjka delovnih rok, je kmetija na psu. V tem primeru še preužitek precej „olajša“ gospodarstvo. Zlepa ne pridejo do dinarja, tako da še najnujnejše komaj kupijo.

OBISK PRI PREDSEDNIKU DELAVSKEGA SVETA V KOVINARSKI

Prvič za milijon dolarjev izvoza

Kovinarji so se pomirili — Osebni dohodki nekoliko večji — Zdaj čakajo na podpis samoupravnega sporazuma — Asfaltne baze obetajo boljše čase

— Tovariš Arnshek, dovolite, da vas spomnim na vročo kri, ki je konec julija razburkala vaš kolektiv. Takrat ste se obrnili celo na izvršni svet SRS, da bi z njegovo privolitvijo kljub zamrznitvi cen izposlovali izplačila večjih osebnih dohodkov. Zahtevate utemeljevali z obrazložitvijo, da se van dogaja krivica, ker ste vrsto let zategovali pasove in z lastnimi žulji gradili tovarno. Ste od tistega časa pri plačah že kaj napredovali ali morda že podpisali samoupravni sporazum?

— Trudimo se, da bi do podpisa prišlo čimprej in da bi sporazumu nato prilagodili naše notranje predpise. Vse to bi radi izpeljali še letos. V tovarni imamo človeka, ki stalno sodeluje s komisijo za pripravo sporazuma v skupini kovinarskih podjetij. Vemo tudi, da počasi napreduje vse skupaj in da se porajajo težave, saj je v naši skupini kar 147 delovnih organizacij.

— Kam ste se pravzaprav vrstili z vašimi osebnimi dohodki?

— Plansko-analitska služba je ugotovila, da smo med kovinarji v zlati sredini. Za avgust smo že izplačali za nekaj odstotkov večje prejemke in s tem povečanjem se je kolektiv mirno sprizajnil. Težave nam povzročajo tudi dolžniki, ki jih ni malo.

— Ste morda razmišljali, kako bi se izognili slabemu plačevanju vaših izdelkov?

— S tem smo se precej ukvarjali. Spoznali smo, da je rešitev v specializaciji, kar je tudi osnovni cilj našega stabilizacijskega programa. Polovico zmogljivosti tovarne že odaj izkoriščamo za izdelovanje asfaltnih baz, ki jih prodajamo na domačem in tujem tržišču. Približno 30 odstotkov asfaltnih baz gre v izvoz in tem si pokrijemo tudi uvoz od zadononemške trdke, s katero pogodbeno sodelujemo.

— Kolikšna pa je vrednost vašega izvoza?

— Letos bo dosegla milijon dolarjev, kar je za nas lep uspeh.

Zapisa
JOZICA TEPPEY

KRČANI KREDITIRAJO ODJEMALCE

Konec prvega polletja so spet skočile terjatve krškega gospodarstva do poslovnih partnerjev. Zvečale so se za 44 odst. in dosegle vsoto 150 milijonov. Večina dolžnikov je iz drugih republik. Krška podjetja so dolgovala v istem času okoli 65 milijonov. Razlika v škodo domačega gospodarstva je torej precejšnja.

POSLEJ 1.200 DIN MESEČNO

Za kvalificirane delavke pri zasebnih delodajalcih je v krški občini določen najnižji osebni prejemek 1.200 dinarjev na mesec. To je mišljeno za delo v gospodinjstvu, če ga opravljajo kvalificirane kuharice ali gospodinjke pomočnice z ustreznim šolsko izobrazbo.

DR. JOŽE BRILEJ V PAPIRKONFEKCIJI

24. septembra je poslanec in podpredsednik skupščine SRS dr. Jože Brilej obiskal kolektiv Papirkonfekcije v Krškem. Razkazali so mu potek proizvodnje in ga seznanili z razvojnimi načrti podjetja. Gost se je zanimal tudi za osebne prejemke zaposlenih in za uspehe letošnjega gospodarjenja.

CESTE PROPADAJO

Krajevne skupnosti želijo prihodnjo pomlad dobiti več sredstev za vzdrževanje krajevnih cest. Na seji skupščine je odbornik Božič opozoril na slabšo prevozno cesto Prušnja vas—Planina, ki so jo zgradili za lanski praznik krške občine. Tudi drugod so ceste potrebne boljše vzdrževanja ki pa zahteva več denarja.

Na gradbišču Metalne montirajo železno konstrukcijo bodoče tovarne gradbenih terjavov. Proizvodna dvorana bo dograjena konec leta. (Foto: J. Teppey)

ZDAJ Z ODKRITO BESEDO PRED KOLEKTIVE

Solidarnost na tehtnici

Upanje kmetov na lepšo življenjsko jesen

Odborniki krške občinske skupščine so z glasovanjem za združenje kmečkega in delavskega sklada za zdravstveno varstvo jasno povedali svoje stališče. Čeravno pomeni ta solidarnostni korak poseg v žep delavcev in proračunsko blagajno, na seji skupščine niso dvomili o pripravljenosti delavskega razreda za pomoč nerazvitemu podeželju.

Kmetje so pozdravili pobudo za izenačevanje pravic z delavci. Večina odbornikov je poudarila, da bo treba priti pred kolektive z odkritimi besedami in delavcem jasno prikazati, da s polodstotnim prispevkom od bruto osebnega dohodka lahko veliko napravijo za kmečko prebivalstvo. Odborniki s podeželja so prepričani, da jim te podpore ne bo težko dobiti, saj so rodovi današnjih delavcev še včeraj živeli na vasi, zato vezi s kmeti še niso pretrgane. Zelo dobro poznajo razmere, v katerih živijo kmetije, poznajo pa tudi vzroke, zaradi katerih mladina zapuška posestva.

Skupno zavarovanje je pomeni stopnico više v življenjskem stan-

dardu kmečkega človeka. Ocenjujejo ga kot prvi korak na poti k starostnemu zavarovanju kmetov, o čemer so na zadnji seji odborniki enako zavzeto razpravljali. „Desetletja je vas dajala drugim, prišel je torej čas, ko lahko pričakujemo lepšo življenjsko jesen,“ so izjavljali v upanju na zmago solidarnosti.

To pomeni konec negotovosti na stara leta in mladi se bodo raje odločali za gospodarjenje na kmetiji, čeravno bodo bremena še velika. V začetku jih bodo težko zmogli, pozneje jo bo šlo lažje, ker se bo odstotek kmečkega prebivalstva manjšal in bo družba lažje krila svoj delež zanj.

J. TEPPEY

ZAKAJ ČAKANJE?

Z ukinitvijo osnovne šole v Dolenji vasi so za starše šoloobveznih otrok nastopile nove težave. Solarje pripelje avtobus iz Krškega ob 14. uri, zjutraj pa jih naloži ob 7.30. Po sedanjem voznem redu morajo tudi učenci nižjih razredov čakati v šoli na prevoz več kot dve uri. Zaradi tega želijo starši, da bi učence vozila dva avtobusa: eden solarje iz višjih razredov, drugi pa mlajše učence. Opozorili so tudi na slabo stanje letnikov avtobusov, ki prevajajo njihove otroke, saj prometne nesreče pred leti še niso pozabili.

J. V.

ZA VSAKO= GAR DOLENJSKI LIST

KRŠKE NOVICE

V TEM TEDNU SO SE V KRŠKI občini začeli zbori kmetov, na katerih razpravljajo o težah zakona o starostnem zavarovanju kmetov. Da bi se javne razprave udeležilo čim večje število bodočih zavarovancev-kmetov, jo bo občinska konferenca SZDL pripravila v šestnajstih podeželskih naseljih.

VASČANI Z VELIKEGA TRNA že tri leta zamažajo, naj krški Agrokombinat izpolni svojo obljubo in zgradi v tem naselju trgovino. Po zadnjih zatrilih je Agrokombinat denar za gradnjo že zbral, ne more pa najti izvajalca del.

OBČINSKI ODBORNIK, KI ZA STOPA V KRŠKI skupščini občane z Zdol, je na zadnji skupščinski seji opozoril na težave, ki so jih imeli lani z zamskim prevozi otrok v krško osnovno šolo. Predsednik občinske skupščine Joško Radej je zagotovil, da bodo letošnje zimo cesto redno plužili.

GASILSKEMU SKLADU, KI SO ga ustanovili že letos marca, so pridili sedaj še statut. Denar, ki ga bo sklad zbiral, bo namenjen samo za nakup gasilske opreme, gradnjo in obnovo gasilskih domov ter za strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje gasilskega kadra.

V NADALJEVANJU OBČINSKIH DELAVSKIH športnih iger je bilo na sporedu tekmovanje v lahki atletiki. V ekipni konkurenci so med dekleti zmagale tekmovalce s senovske Lisce, pri moških pa ekipa Agrokombinata. V malem rokometu so dekleta iz Laboda premagala ekipa Lisce.

PREDSEDSTVO OBČINSKE KONFERENCE ZVEZE mladine je ta teden na seji pregledalo dosedanje delo in sprejelo delovni program za jesensko-zamsko-pomladansko obdobje.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Predstavljajte si, da nekdo zbira prostovoljne prispevke, pa potem javno razglasi imena tistih, ki niso hoteli nič dati. Natančno to so naredili v Volčjih njivah pri Mirni, ko so na javnem mestu nabili seznam z naslovom „Za boga so darovali“, v katerem so posebej navedeni tisti vaščani, ki niso ničesar prispevali za popravilo vaškega križa. Ne verjamemo, da bi bilo bogu všeč takšno maščevanje.

VOLITVE IN IMENOVANJA

Za novega člana sveta za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve je občinska skupščina Trebnje na zadnji seji izvolila Rafka Majcna iz Trebnjega, za novega člana komisije za družbeni nadzor pa Toneta Klenovška iz Mirne. V skupščino TIS so izvolili: Jožeta Godnjavca iz Starega trga, Janeza Zajca, Romana Ogrina in inž. Lojzeta Metelka iz Trebnjega ter Alfonza Tratarja iz Rakovnika. Za novega veterinarskega inšpektorja je po odhodu veterinarke Ane Marije Jevšvar skupščina imenovala Cvetka Bunca, ki je opravljala to dolžnost. Tone Lavriha, geometer iz Ljubljane, je bil imenovan za novega šefa katastrskega urada v Trebnjem.

M. L.

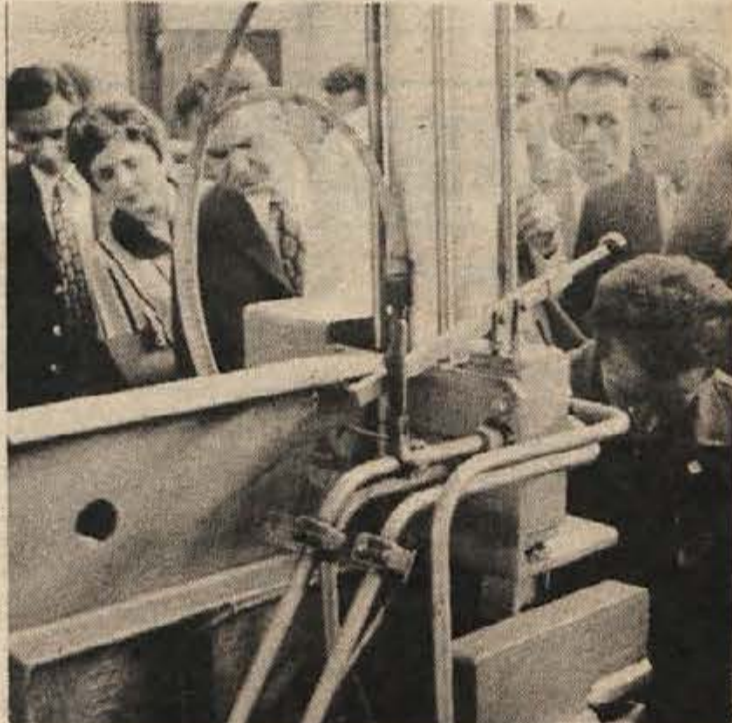
MIRENSKI ZBOR SPET VADI

Lepa pesem je plačilo

Ena sama želja: več mladih pevcev!

Vseh stvari res ni mogoče pojasniti. Dandanašnji, ko se svet peha, kot se nikoli doslej, odgovarja Stane Peček, vodja mirenskega pevskega zbora, čisto preprosto: „Zadoščenje nam je lepa pesem.“ Lepa pesem, ubrano petje, to je plačilo za kakih 200 ur, ki jih pevci preživijo skupaj na vajah v eni sami pevski sezoni. Te dni se je začela nova: ob četrtek zvečer doni pesem v novi osnovni šoli iz 20 moških gl.

Ljudsko in partizansko pesem bo še naprej gojil pevski zbor „Svobode“ Mirna. Tak je njegov program, za katerega bo dobil še nadalje podporo društva, občinske zveze kulturno-prosvetnih organizacij in domačih podjetij. In kaj si želi Stane, vodja zbora? Pevcev, mladih pevcev. Zboru manjkajo novi tenorji. Manjkajo mladi ljudje, ki bi čutili enako kot stari pevci, ki bi ljubili pesem.

VSE VEČJI DELEŽ INDUSTRIJE. Nekdaj izrazito kmetijska občina postaja tudi industrijska. Letos je delež industrije v celotnem dohodku znašal že 58,2 odst. Med podjetji, ki so dosegla največji razmah, je predvsem „Trimo“, ki je letos celotni dohodek povečal za 180,9 odst., in „Dana“, ki ga je povečala za 73,5 odst. Na sliki: zanimanje za nove proizvodne naprave v „Trimu“. (Foto: Legan)

DROBNE Z MIRNE

VODO NA POKOPALIŠČU – Krajevna skupnost Mirna je uresničila svoj načrt in napeljala vodovod na pokopališče pri Sv. Heleni. Voda je prišla 23. septembra. S troškoma napeljavne je vsak lastnik groba prispeval po 10 din. Tekočo vodo bodo dobile tudi bližnje hiše, seveda če bodo plačale prispevek. Ob tej priložnosti naj pohvalimo Alfonza Breznika, ki je brez oklevanja dovolil, da so vodovod napeljali po njegovem zemljišču.

SAMORODNICO ODKUPIJUJEJO – Kmetijska zadruga Trebnje odkupi grozdje šmarnice iz izbelega. Cena je 150 do 160 S-din za kilogram. Prodajalci naj se zglasijo v trgovini KZ na Mirni pri tov. Gačniku.

KOLIKO STRUPOV? Ribiška družina je te dni naročila Zavodu za ribištvo iz Ljubljane, naj odvzame vzorce vode v Mirni in Zabrski ter v Gabrovki, ker so odplake čedalje večje. Analiza bo pokazala, za koliko se je povečala nesnaga v vodi od lanskega leta, služila pa bo tudi primerjavi, ko bo začela obratovati tovarna za predelavo krompirja.

ZACETEK NA SELU – Na Selu pri Mirni so začeli graditi vaški vodovod. Vodohram bo stal ob cerkvi v zaseлку Žunovec, od koder je lep razgled na okolico. Ker je cerkev že precej stara, je mogoče pričakovati, da bodo pri delu naleteli na kake stare izkopanine.

KAJ S KROMPIRJEV? Kmetje so že pospravili letino in čakajo, kaj bo z odkupom krompirja za novo mirensko tovarno. Prav bi bilo, da bi jih zadruga s tem natančneje seznanila.

DELO ZA INŠPEKTORJA – Stanovanci iz Slovenske vasi so v bližini blokov letos zgradili zasilno kopalnico, ki ga napaja potok Busnik. Kopalnice je v sožitju kurnic in odtočnega kanala, zato bi bilo prav, če bi si zadevo ogledal sanitarni inšpektor.

TREBANJSKE NOVICE

Opešala je donosnost

Veliko naraščanje poslovnih stroškov

Takega povečanja celotnega dohodka gospodarstva občine verjetno še ni doseglo. V prvem polletju letos so podjetja, ki imajo sedež v trebanjski občini, imela za 54,5 odst. večji dohodek in četudi bi odšteli učinek višjih cen, bi dobili povečanje, ki daje upanje, da bo občina sčasoma vendarle zapustila družino manj razvitih slovenskih občin.

Napredek bi bil še bolj razveseljiv, če se ne bi hkrati povečali tudi stroški, ki so letos narasli kar za 57,1 odst. S tolikšnim povečanjem se je zmanjšala donosnost poslovanja. Prav sorazmerno majhna donosnost pa je že stara hiba občinskega gospodarstva, ki je zaradi tega pri novih investicijah zelo odvisno od posojil. Ob majhni ekonomičnosti so pač majhni tudi skladi.

Kljub povečanim stroškom se je dohodek povečal za 44,9 odst., družbeni proizvod pa za 46,4 odst.

Osolnikovo predavanje

O zunanje-političnih odnosih Jugoslavije in o splošnih političnih razmerah v svetu je v četrtek popoldne predaval v Trebnjem Bogdan Osolnik, predsednik zunanje-političnega odbora zvezne skupščine. Zbranim poslušalcem, ki so napolnili skupščinsko dvorano, je predvsem pojasnil okolnosti ob obisku sekretarja KP SZ Leonida Brežnjeva v Jugoslaviji in berlinski sporazum, govoril pa je tudi o bližnjem zasedanju generalne skupščine Organizacije združenih narodov. Odgovoril je tudi na več vprašanih poslušalcev.

VSE VEČJI „POTOKI“ MLEKA

S prvim septembrom je KZ Trebnje uvedla še eno odkupno prognozo za mleko, tokrat z območja Sel - Sumberka. Kazen stare „mlečne proge“ vozijo zdaj mleko že iz vseh večjih krajev v občini. Odkup so uvedli z območja Čateža, Sevnice, Poljan, Ostroznika, še prej pa s Trebnega in okolice. Za letošnji računajo, da bodo odkupili že poltrij milijon litrov mleka, kar bo lep dodatni dohodek kmetij. Načrt za leto 1973 predvideva že 2,5 milijona litrov mleka, kar je v primerjavi s 350.000 litri pred 6 leti dokajšen napredek.

M. L.

Pastorka

O telesni kulturi naj bi spregovorila tudi občinska skupščina

Številke so komajda verjetne, toda držijo: v trebanjski občini je ena petina vseh fantov trajno nesposobnih za služenje vojaškega roka, odstotek začasno nesposobnih pa je še mnogo večji. Razen slabosti in pomanjkljive prehrane in nekaterih drugih vzrokov k temu prispeva tudi vsekolzi zapostavljena telesna vzgoja, ki je zaradi pomanjkanja denarja in strokovnih ljudi, pa tudi zaradi nerazumevanja živali kot - pastorka.

To ugotovitev je imel pred očmi novi odbor občinske zveze za telesno kulturo, ki je na zadnji seji razen o trenutnih nalogah razpravljal tudi o dolgoročnejšem razvoju te dejavnosti v občini. Menil je, da mora o vsem tem spregovoriti tudi občinska skupščina.

Za dandanašnji čas je že zdrav naj preživela treditve, da na deželi udeleževanje v športu ni potrebno in da je ta aktivnost stvar posameznika in njegove izbire razvedritja. Prav podatki o slabih telesnih zmogljivostih mladine dokazujejo, kako zmotno je prepričanje, da se kmečki otroci lahko fizično razvijejo ob vsakodnevem delu na polju.

Ko je odbor razpravljal o možnostih športnega udeleževanja mladine, ni mogel mimo tega, da teh možnosti ponekod skorajda ni. Posebno kritično je v Trebnjem, ki ne premore niti ene same asfaltne ploške (igrišča), na kateri bi bila lahko vadba in tekmovanja v igrah z žogo, ki so med mladino najbolj priljubljene. Šola s tisoč učenci ima eno samo igrišče, ki se ob sušnih dneh spremeni v „delavnico“ prahu, ob moči pa v razmočeno poljano. Ko je že kazalo, da bo vendarle narejeno vsaj zasilno asfaltno igrišče, so graditev preložili, ker ni preučeno, kako bo z dozidavo novega šolskega poslopija.

Težave pa niso samo v Trebnjem, tudi drugi kraji čutijo posledice dolgoletnega maščevskega ravnanja, ki je bilo svoj čas po svoje sicer opravičljivo, danes pa gotovo ni več.

M. L.

Lani so na Sevniskem gradu mladi priredili revijo beat ansamblov, na kateri so nastopili tudi ljubljanski „Sinovi“, ki so v tem času že razpadli. Mar tudi na Dolenjskem ni več zanimanja za igranje in poslušanje take glasbe? (Foto: Splichal)

MI IN STABILIZACIJA

Ne gradov v oblakih

Stališča sekcije SZDL do negospodarskih naložb in občinskega stabilizacijskega načrta

O stabilizacijskem načrtu sevniske občine je minuli teden razpravljala tudi sekcija za gospodarstvo in družbene službe pri občinski konferenci SZDL ter sprejela nekaj konkretnih stališč in sklepov. Sekcija vztraja, da morajo vse delovne organizacije imeti lastne stabilizacijske programe, saj bo le tako mogoče uresničiti splošno sprejeta načela in sklepe. Razen tega je treba odpraviti nekatere težave in slabosti, ki hromijo gospodarsko učinkovitost.

Nujno je potrebno več narediti za izobraževanje delavcev. Zdjaj, ko Sevnica nima več delavske univerze, naj bi to delo prevzela ena izmed osnovnih šol, v Sevnici ali v Boštanjju. Sekcija je tudi menila, naj občinska skupščina vnovič razpravi o stanovanjskem gospodarstvu, saj je

gradnja družbenih stanovanj zelo zastala. Predlagali so, da bi ustanovili poseben solidarnostni sklad, v katerega bi z družbenim dogovorom prispevale vse delovne organizacije. Ker v občini zelo primanjkuje strokovnjakov, so sklenili, da je treba v prihodnje bolj sodelovati z domačimi študenti in jim pomagati, da se bodo raje zaposlovali doma.

Selekcija je oblikovala tudi stališče do negospodarskih naložb. Menila je, naj bi naredili prednostni red, upoštevali dosedanje dolgeve občine, dodatni denar pa zbirali s pomočjo družbenega dogovora, za katerega bi dobili splošno podporo. Sekcija meni, da se nikakor ne bi smeli pretrgano zadolževati in sprejemati načrtov, za katere ni denarja.

M. L.

UPANJE ZA POSEBNO ŠOLSTVO

Vsem otrokom pot do kruha

O predlogu, naj bi občinska skupščina stari zdravstveni dom namenila posebnemu šolstvu

Občinska skupščina naj da v uporabo posebni šoli stari zdravstveni dom v Sevnici, je 23. septembra menil svet za izobraževanje, prosveto in telesno kulturo. Z desetimi do dvanajstim milijoni starih dinarjev bo mogoče primerno urediti štiri učilnice in delavnico. Iz oddaljenih krajev (Tržišče, Krmelj, Sentjanž), kjer je več duševno prizadetih otrok, bi organizirali prevoz s kombijem, za otroke iz bolj oddaljenih krajev pa bi s pomočjo društva za pomoč duševno prizadetim otrokom dobili rejniške družine.

Tak je načrt za ureditev posebnega šolstva v sevniski občini, ki bi pomenil rešitev iz dosedanjih težav.

Od leta 1961 do danes so v sevniski občini prijaviili 525 otrok, za katere je posebna komisija ugotavljala duševne sposobnosti. Za 191 otrok je bilo ugotovljeno, da potrebujejo posebno šolanje, s pomočjo katerega se bodo usposobili za različne poklice. Posebna osnovna šola, ki deluje pri redni osnovni šoli v Sevnici, lahko sprejme le omejeno število otrok. Solo obiskuje zdaj 63 malčkov, v zavodskem usposabljanju jih je 24, v poklicnem usposabljanju dva, v zaposlitvi po poklicnem usposabljanju pa 32. Preostane še 70 otrok, ki so prepuščeni staršem in redni osnovni šoli, kjer ne morejo dohajati svojih vrstnikov. Prav za te otroke naj bi z možnostmi, ki se obetajo, dobili nova mesta v posebni šoli v starem zdravstvenem domu.

M. L.

ZAKAJ TAKO?

Preslišane sirene

Izkušnja iz nenadnih nočnih gasilskih vaj

Minil je požarnovarnostni teden s pregledi varnostnih naprav v nekaterih podjetjih, s pisanjem šolskih nalog in z eno izkušnjo več, ki so jo dale nenadne nočne vaje v več krajih sevniske občine: odpovedalo je alarmiranje. Ročne sirene, ki jih ima še dobra polovica vseh gasilskih društev, so s svojim dvokilometrskim domcom le „Blazježen“, če je treba zbrati gasilce iz več oddaljenih hribovskih vasi. Preslabotne so, posebno, če gori med nalivom, treskanjem in gmenjem, kar se v poletnih dneh, ko požiga strela, velikokrat dogaja.

Da potrebujejo električne sirene, ki imajo trikrat, štirikrat močnejši glas, gasilci že dalj časa opozarjajo, javnost pa kot da jih ne sliši. Kako bi bilo sicer mogoče, da stane električna signalna naprava, ki je potrebna tudi iz obrambnih varnostnih razlogov približno 1500 novih dinarjev, sam prikluček na električno omrežje pa dvakrat toliko. Da ne bo dvoma: samo prikluček, ne pa napeljava električne v gasilski dom.

Gasilci ne delajo in skrbijo samo zase, njihova prizadevnost je potrebna nam vsem. Je potem prav, če morajo z gasilskimi veselicami zbirati denar za pretirano velike prispevke, čeravno gre za stvari, ki so splošnega družbenega pomena?

M. L.

BOŠTANJ: DO KOD JAMA?

Svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve je pred kratkim imenoval posebno strokovno komisijo, ki bo določila, do kod se bo lahko širila gramoznica v Boštanju. Lastnik jame, obrat GRAMAT iz Sevnice, ki je zdaj združen s podjetjem „Zasavje“ iz Trbovelj, jo namreč želi modernizirati, razen tega pa narediti še betonarno. Na seji sveta so člani opozorili, da je nujno potrebno jamo, ki nastaja pri odvozu gramozja, zasipati, ker kazi krajino.

PRIZNAVALNINA ZA KMETE?

Danes popoldne se bo v gasilskem domu v Sevnici sestala občinska skupščina na svoji prvi seji po skupščinskih počitnicah. Skupščinsko gradivo, pripravljeno za sejo, vsebuje razen podatkov o gospodarjenju v prvem polletju, o oskrbi s pitno vodo in drugih zadevah tudi predlog odloka o priznavalninah, ki bi jih izplačevali socialno prizadetim kmetom-borcem. Pobudo za to je dal odtok izvirnega sveta Slovenije o razdelitvi namenskega denarja za priznavalnine. Več bomo o tem že poročali.

ODKRIVAJO POMANJKLJIVOSTI

V tednu požarne varnosti opravljeni pregledi so odkrili nekatere pomanjkljivosti, ki bi lahko povzročile nesrečo, če bi začelo greti. Tako so v domu TVD Partizan v Sevnici ugotovili, da je bil gasilski aparat nazadnje polnjen leta 1963, zato je kaj malo verjetnosti, da bi dobro deloval. Takih primerov, kjer gre za javne prostore, je po mnenju poveljnika občinske gasilске zveze Toneta Simončiča verjetno še kaj, zato si bodo gasilci prizadevali, da jih ne bi bilo več.

V SLEHERNI SLOVENSKI DOM KNJIGE PREŠERNOVE DRUŽBE

SEVNIŠKI PABERKI

ODPISALI BODO DOLGOVE – Približno štiri stotine milijone dinarjev dolgov iz prejšnjih let, ki jih socialnem zavarovanju dolgujejo revni kmečki prebivalci, bo poravnala občina. S tem namerava vsaj delno pomagati prizadetim ljudem.

GRAHOVICA REŠITEV – Z dobitnim zajetjem vode v Grahovici bo mogoče preskrbeti za Boštanj dovolj pitne vode. Izvir bo treba poizkusiti se sanitarno pregledati. Boštanj in njegovim prebivalcem bo očitno več glavobolov povzročala napeljava kanalizacije kot pa vodovod.

PLANINCI NISO ZA HIŠICE – Planinsko društvo Lisa ni zainteresirano za gradnjo počitniških hišic. Planinci se zavzemajo za to, da bi gradili le ob vznožju hriba in po posebnem režimu, ki velja za take gradnje. Preden bodo začeli graditi na Lisci, se bodo predstavili sev-

SEVNIŠKI VESTNIK

Kako letos plešejo naše plače?

V prvem polletju letos je znašal v ribniški občini povprečni mesečni osebni dohodek v gospodarskih delovnih organizacijah (podjetjih, obratih, poslovalnicah) 1.311 din, v negospodarstvu pa 1.715 din. (Podatki so vzeti v 24 gospodarskih organizacijah in 14 negospodarskih).

Med gospodarskimi organizacijami so v prvem polletju letos zabeležili največje povprečne osebne dohodke v ELEKTRO, poslovalnica trgovine HRANA v Ortneku, INLES, RIKO in DOM, najmanjše pa v HYDROVODU, SUKNU in prodajalni

Tobačne tovarne.

V negospodarstvu pa so bili najboljši povprečni osebni dohodki v Zdravstvenem domu, Lekarni, SZDL in Posebni osnovni šoli, najnižji pa pri Delavski univerzi in nižji glasbeni šoli.

Podatki o najvišjih in najnižjih posameznih osebnih dohodkih pa so znani le za prve tri mesece leta. Po teh podatkih je znašal do marca letos najvišji osebni dohodek v gospodarstvu 4.665 din (v istem obdobju lani 4.210), v negospodarstvu pa 4.698 din (lani je bil večji in je znašal 4.792 din).

Najnižji osebni dohodek pa je znašal letos v gospodarstvu 529 din (lani 450 din), v negospodarstvu pa 729 din (lani 449 din).

Osebnih dohodkov v negospodarskih delovnih organizacijah so bili letos za 23 odstotkov večji kot v gospodarskih. Povprečna razlika v osebnih dohodkih med gospodarstvom in negospodarstvom se je v zadnjem letu povečala za 2 odstotka v korist negospodarstva. To pa ni povsem v skladu s priporočili in stališči, ki so bila sprejeta pri raznih organih in organizacijah znotraj občine.

J. P.

V bodoče boljše ceste

KOMUNALA dela s strojem bolje in hitreje

O ribniški KOMUNALI slišimo več kritike kot pohvale. Vendar se kolektiv trudi. Delo pa je tako, da so ljudje izpostavljeni vsem mogočim vremenskim neprilikam in – kritiki obččanov.

Največja ovira za uspešnejše delo KOMUNALE je bilo doslej pomanjkanje mehanizacije. S krampom in lopato ni mogoče dobro vzdrževati cest. Toda kaj so pomagale želje, če pa ni bilo denarja za nakup strojev!

Sele letos poleti so lahko kupili sodoben stroj za popravilo cest (greder), ki je veljal 250.000 dinarjev. Greder je že pokazal vse svoje odlike. Z njegovo pomočjo z manj delavcev ceste hitreje in temeljiteje obnavljajo. Prepričani smo, da bodo odslej občinske ceste dosti boljše vzdrževane.

KOMUNALA je v prvem polletju letos kljub raznim težavam uspešno gospodarila. Malo težje bo v drugi polovici leta, ko je prišlo na vrsto

odplačevanje posojila. Do težav ne bo prišlo, če jim bodo dolžniki redno poravnali račune za opravljeno delo. Zanimivo je, da mora razmeroma majhno podjetje kreditirati večja podjetja. KOMUNALA je bila ob koncu junija dolžna vsega nekaj nad 10.000 din, njej pa so dolgovali nad 260.000 din. Ta denar pa za majhno podjetje veliko pomeni.

Zakaj Ribnica še nima suhorobarskega sejma?

Ribničani, tudi turistični delavci, sprašujejo, zakaj v Ribnici ni mogoče organizirati vsej enkrat na leto kakšne večje prireditve, ki bi razgibala kraj. Take prireditve so na primer „Sušarski semenj“ v Trzinu, polharski teden v Kočevju itd.

Na take prireditve pridejo ljudje od vsepovsod. Kraj oživi. Zaslužijo gostinci, trgovci. Turistični delavci imajo več dela. Skratka: kraj zaživi vsaj za dan ali dva.

Taka prireditev, primerna za Ribnico, bi bil lahko „Suhorobarski semenj“. Takrat bi prodajali na stojnicah ribniško suho ruho, spominke, lončarske izdelke.

V Ribnici smo take prireditve že imeli – je povedal direktor trgovskega podjetja Drago Turnšek. – Take semnje smo organizirali v dneh „Ribniškega festivala“. Vendar dohodka z njimi ni bilo. Prišlo je res precej ljudi. Trgovci smo morali takrat dodatno zaposliti nekaj ljudi. Rečija je bila večja. Razen tega pa je bilo takrat veliko pokradenega in polomljenega.

Po moji oceni se take prireditve zaradi trgovskega zaslužka ne izplačajo. So pa hkrati res reklama za kraj. Privabijo ljudi. Sliši se za kraj. To pa je tudi nekaj vredno – je sklenil direktor Turnšek.

J. P.

Bolje preprečiti, kot zdraviti

V INLESU veliko izgubljenih ur zaradi bolezni — Morda bi kazalo namestiti svojega zdravnika in odpreti obratno ambulanto

Zaradi bolezni in poškodb pri delu so lani v podjetju INLES izgubili 83.446 ur. Največ izostankov zaradi bolezni in nezgod je bilo v delovni enoti Ribnica, kjer je tudi največ zaposlenih.

Število bolezni je v primerjavi z letom 1968 v vseh treh delovnih enotah Ribnica, Sodražica in Loški potok, delno porastlo, v primerjavi z letom 1969 pa je bilo bolezni manj. Pri izgubljenih urah zaradi poškodb pri delu prednjači delovna enota Sodražica, ker zaznamujejo v primerjavi z l. 1968 in 1969 porast nezgod pri delu; na drugem mestu je

Ribnica, na tretjem pa Loški potok, kjer so imeli lani zelo malo nezgod pri delu.

Cepprav ne smemo podcenjevati preventivnih ukrepov za zmanjšanje nesreč pri delu – na grečo so bile v veliki večini le lažje – so zaskrbljivo joče številke zaradi bolezni. Od skupnega števila vsega izgubljenega časa, je bilo izgubljenih nad 78.000 ur samo zaradi bolezni.

V bodoče bo treba posvetiti več skrbi zdravju delavcev in preprečevanju bolezni, da bo imelo podjetje zaradi tega čim manj škod. To naj bi bila tudi ena od nalog sindi-

kalnih organizacij. Z rastjo podjetja INLES pa bi morali razmišljati o namestitvi obratnega zdravnika, oziroma odprtju svoje obratne ambulante, kar bi lahko vplivalo na zmanjševanje števila bolezni. Seveda pa uspeha ne smemo pričakovati že jutri, temveč šele v naslednjih letih.

SLABŠA EKONOMICNOST

V kočevski občini je v letošnjem prvem polletju v primerjavi s istim obdobjem lani ekonomičnost padla v stanovanjsko-komunalni dejavnosti, industriji in kmetijstvu (za 5,2 do 2 odstotka), komaj opazno je porastla v trgovini, gostinstvu in gradbeništvu (za 0,3 do 0,4 odstotka), občutneje pa je porastla v prometu, gozdarstvu in obrti (od 4,6 do 9,7 odstotka).

Lani je bilo v občini na vsakih 100 din porabljenih sredstev ustvarjenega 147,3 odstotka celotnega dohodka, letos pa le 146,2 odstotka. Ekonomičnost kočevskega gospodarstva je torej letos nazadovala za 0,7 odstotka.

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

RAZSTAVO FOTOGRAFIJ Ribniške doline je pripravil organizator v Ribnici France Modic, znani fotoamatelj iz Velikih Lašč. Modic je pripravil zelo obiskano in pohvaljeno razstavo ob 500-letnici Velikih Lašč. Njegove fotografije objavljajo tudi časopisi, med njimi naš Dolenjski list, razen tega pa je že organiziral manjše razstave na območju ribniške občine, in sicer v Ortneku in na Grmadi. Seveda bi za izvedbo razstave potreboval tudi pomoč, ki naj bi jo morda nudila kulturna skupnost.

NA RAZSTAVO ZIVINE v Otočcu v Liki na Hrvaškem so bili povabljeni predstavniki KZ Ribnica in občinske skupščine. Otočec in Ribnica lepo sodelujeta na področju živinoreje. Ličani namreč kupujejo v

ribniški občini plemensko živino in tako izboljšujejo svoje govedo.

SEJA SVETA ZA NOTRANJE ZADEVE občinske skupščine Ribnica je bila v terek. Na njej so med drugim razpravljali o ustanovitvi sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, o spremembi odloka o javnem redu in miru in drugem.

ZBRANJE PROSTOVOLJNIH PRISPEVKOV za obnovo doma TVD Partizan bo do konca oktobra organiziral odbor, ki vodi obnovo doma. Več o zbiranju prispevkov med občani in o drugih virih financiranja obnove bomo še poročali.

RAZPRAVE O KMEČKEM ZAVAROVANJU so se v teh dneh začele tudi v ribniški občini. Hkrati razpravljajo tudi o ustavnih spremembah. V nedeljo je bila razprava v Sodražici in pri Sv. Gregorju.

Stanovanjski del mesta Kočevje z Likovnim salonom, ki je pred nekaj dnevi dobil okras – grb Kočevja, delo akademskega kiparja Staneta Jarja. (Foto: J. Primc)

Dohodek večji, nelikvidnost tudi

Ugodne ostale gospodarske rezultate zelo zmanjšuje hitro naraščajoča medsebojna zadolženost — Skoraj vsem manjka obratnih sredstev

Vseh 30 gospodarskih organizacij kočevske občine je letos ustvarilo 331 milijonov 133.000 din celotnega dohodka ali za 30 odstotkov več kot v istem obdobju lani, in to pri 5-odstotni večji povprečni zaposlenosti.

Cepprav se je gospodarnost (ekonomičnost) v primerjavi s istim obdobjem lani zmanjšala za 0,7 odstotka, se je produktivnost povečala skoraj za 22 odstotkov, ostanek dohodka pa celo za polovico (50 odstotkov).

Povprečni dohodek na zaposlenega, ki je znašal v prvem polletju lani 16.900 din, se je povzpelo letos na 20.600 din. Hkrati z drugimi ugodnimi rezultati so se povečali tudi mesečni osebni dohodki od lanskih povprečnih 1.200 din na 1.367 din ali skoraj za 14 odstotkov.

Služba družbenega knjigovodstva, ki je pripravila analizo poslovanja uspeha gospodarskih organizacij za obdobje januar-junij 1971, ugotavlja, da so doseženi v glavnem zadovoljivi uspehi, saj nobena gospodarska organizacija v občini ni poslovala z izgubo.

Vendar pa so se predvsem proizvodna podjetja kljub temu otepal z vrsto težav. Tako je manjkalo gradbenih materialov (cement, betonsko železo, les), surovin, ki jih potrebujejo pletilstvo in drugi. Težave so bile tudi z roki dobave, kakovostjo, cenami itd.

Skoraj vsem delovnim organizacijam manjka obratnih sredstev, ker kupci ne plačujejo redno računov. Kupci so dolgovali v I. polletju letos kočevskim podjetjem za

48 odstotkov več kot v enakem obdobju lani.

Vendar v odstotkih gledano, se hitreje naraščajo dolgovi kočevskih podjetij dobaviteljem, ki so letos porastli za skoraj 58 odstotkov. To dokazuje, da likvidnost (zmožnost plačevanja računov) naglo upada.

Vendar pa moramo takoj dodati, da kljub temu tuja podjetja dolgujejo kočevskim natančno 68.427.000 din več kot kočevska podjetja tujim. Največ dolžnikov imajo kočevska podjetja v drugih naših republikah, dolžna pa so pretežno slovenskim podjetjem.

J. P.

Več prireditev za polharje

Polharji, kultura in zabave za praznik

V počastitev 500-letnice mesta Kočevja in letošnjega občinskega praznika bo mimo uradnih prireditev, o katerih poročamo posebej, še več drugih, ki so seveda tudi vredne ogleda.

Danes, 30. septembra, sta še vedno odprti razstavi del akademskega kiparja Staneta Jarja, ki bo trajala še do 5. oktobra, in polharska razstava, ki bo odprta do nedelje, 3. oktobra. Danes zvečer pa bodo polharji organizirali poljske love v izbranih revirjih. Taki love bodo le še 2. oktobra. Za udeležbo na njih se lahko prijavijo tudi nepolharji.

V soboto, 2. oktobra, bo pri spomeniku igrala godba iz pobratene slovenske občine Dolina v Italiji, dva prometna miličnika iz te občine pa bosta nekaj časa usmerjala promet na križišču pri spomeniku.

Po mestu bodo v teh dneh tudi stojnice, pri katerih bo na prodaj jedača, pižica in drugo.

V nedeljo, 3. oktobra, bo razdelitev diplom in priznanj udeležencem polharskih prireditev in tekmovalj (organizirano je tekmovalje za ulov najtežjega polhaja), prijateljski sestanek polharjev, zaključek polharske razstave, zvečer pa bo v planinski koči pri Jelenovem studentcu za Mestnim vrhom družabno srečanje polharjev.

J. P.

ODLIKOVANCI OF

Na svečani seji občinske skupščine Kočevje v počastitev občinskega praznika in 500-letnice Kočevja, ki bo 2. oktobra ob 10. uri, bodo podelili tudi srebrne značke OF občanom, ki so posebno zaslužni za organizacijo vstaje.

Odlikovani bodo: Lojze Komerički in Franc Gorše iz Kočevja, Jože Knavs iz Livolda, Vincenc Muhič iz Mlake in Marija Weis iz Livolda. S srebrno značko OF bo odlikovano še Avto-moto društvo Kočevje, ki že 25 let uspešno prometno vzgaja pionirje, mladino in odrasle, razen tega pa je uspešno delovalo tudi na drugih področjih.

PRIJAVLJENI UTAJEVALCI

Zaradi utaje davkov je prijavljenih sodiščem 9 občanov iz kočevske občine, od tega 4 občinskemu sodišču, 5 pa okrožnemu. Po nepopolnih podatkih naj bi v ribniški občini zaradi enakih prestopkov prijavi sodišču dva občana, v Ljubljani pa celo samo 3.

VEČ ZAPOSLENIH

V gospodarstvu kočevske občine je bilo (po stanju konec meseca) zaposlenih v prvem polletju letos 5 odstotkov več ljudi kot v istem obdobju lani. Število zaposlenih se je povečalo v prometu za 15 odstotkov, obrti za 8 odstotkov, stanovanjsko-komunalnem področju in industriji za 7 odstotkov, v kmetijstvu za 5 odstotkov, trgovini in gostinstvu za 3 odstotke in gozdarstvu za 2 odstotka. Manj zaposlenih so zabeležili le v gradbeništvu, in sicer za 4 odstotke.

Povedati tudi imena

Napake je mogoče odstraniti le, če natančno vemo, kdo jih dela

Na prihodnji seji občinske konference ZK Kočevje bodo razpravljali o socialnih razlikah, so sklenili na zadnjem sestanku sekretarjev osnovnih organizacij in aktivov, na katerem so predvsem načelno razpravljali o socialni diferenciaciji in težah, ki so dane v razpravo.

Udeleženci razprave so se podarili, da mora biti poročilo zelo konkretno in da naj bodo v njem zapisana tudi imena ljudi, ki si prisvajajo več, kot so zaslužili s svojim delom.

Poudarjeno je bilo, da tako zahtevajo komunisti. Ti namreč menijo, da ni dovolj, če „je neko

poročilo napisano tako konkretno, da je treba nanj postaviti le še imena“, ampak da je treba ta imena v poročilo tudi vstaviti.

Ce imen v poročilu ni, potem je borba komunistov z nepravilnostmi še najbolj podobna boju Don Kihota z mlino na veter, se pravi neuspešna. Ob nekonkretnem poročilu (brez imen) se čuti lahko prizadet napačni občani, neprizadet pa ostane občajno tisti, na katerega kritika leti. Tako napak nihče ne odstranjuje, zaradi česar se seveda začne pojavljati več nepravilnosti, ki pa so tudi vedno težje.

J. PRIMC

DROBNE IZ KOČEVJA

NAD 100 KOŠEV za smeti so v teh dneh razpostavili po Kočevju. Namestili so jih tudi tam, kjer jih doslej ni bilo, razen tega pa so stare zamenjali z novimi, ki so vsi zeleno pobarvani.

NENAVADNE PRIJAVE dobijo večjih miličnik. Tako se zdaj v obdobju poljskega lova dogaja, da žene prosijo miličnike, „naj jim poljskega može in otroke, ki so se gotovo izgubili, saj jih še ni iz poljskega lova“. Seveda pridejo vsi polharji najkasneje zjutraj sami domov.

PERILO KRADEJO – V zadnjih tednih so prešli kočevski miličniki več prijav iz Kočevja in bližnje okolice, da neznanici kraujejo perilo, ki se suši. Tatvine se dogajajo podnevi in ponoči, najpogosteje pa so v večernih urah.

UNICENA JE Podgorska ulica, po kateri vozijo težki tovornjaki in celo tovornjaki s prikolicami kamene iz kočevskega kamnoloma. Prebivalci te ulice trdijo, da je tako uničena, da po njej celo hoja ni varna. Seveda se ta kritika nanaša na neasfaltirani del ceste.

FRIDNO KRASIJO MESTO sami prebivalci in tudi delovne in druge

organizacije, ki so dolžne skrbeti za lepši videz mesta. Grabijo smeti in papir, barvajo ograje, z rožami krase balkone, okna, čistijo nesnago z Rinže itd. Zvedeli pa smo, da je še veliko vprašanje, če bodo odstranili zidarski oder s cerkve. Pri podjetju ZIDAR namreč za taka dela manjka delavcev.

– Nisem videl dosti glavnih predstavnikov zahodnodolenjskih občin na otvoritvi Jarmove razstave, ki je bila otvoritvena prireditev za proslavo 500-letnice Kočevja.

– Jaz pa sem jih videl kar precej naslednji dan na razstavi plemenske živine v Velikih Laščah!

KOČEVSKKE NOVICE

REŠETO

Najbolj enostavno je: odrezati

O Jožetu Jankoviču gre glas, da ima gospodarstvo v malem prstu, pa vendar pravi: »Ni tako preprosto stopiti nelikvidnosti na rep.«

Nelikvidnost se po domače reče plačilna nezmožnost, to pa je neke vrste bolezen, ki vse bolj prodira v tovarne, podjetja in delovne organizacije vseh vrst. Pričakovati bi bilo, da bi ji podlegli predvsem šibkejši, toda kot da so ti cepljeni, se zadnje čase loteva močnejših. Kako

je s to boleznijo v metliški BETI, pričča pogovor s finančnim strokovnjakom Jožetom Jankovičem.

— Mar tudi vaša tovarna, ena največjih in najmočnejših na Dolenjskem, čuti nelikvidnost, in kako se ta kaže?

„Nelikvidnost tako ali drugače čuti vsaka delovna organizacija. Pri nas narašča število dolžnikov. Ob koncu prvega polletja smo imeli pri kupcih za 54 milijonov dinarjev bla-

ga, sredi septembra pa je bilo na listi že za 65 milijonov dinarjev dolžnikov. Medtem ko so kupci v prvih šestih mesecih plačevali blago v 60 do 65 dneh, plačujejo zdaj račune po preteku 95 dni.“

— V koliki meri izpolnjujete vi obveznosti do družbe in svojih dobaviteljev?

„Vse obveznosti do družbe in dobaviteljev plačujemo v normalnih pogojih, prav tako kot v prvem polletju. Dobaviteljem dolgujemo okoli 25 milijonov dinarjev in naši dolgovci se bistveno ne povečujejo.“

— Kako torej križete razliko; na eni strani več dolžnikov, na drugi enako dolgovi pri dobaviteljih? Od kod jemljete?

„Povečano razliko med kupci in dobavitelji je podjetje krilo s hitrejšim obračunom zaloga, z nekoliko manjšim vlaganjem v osnovna sredstva in z ustvarjenim dobičkom v letošnjem letu.“

— Ste bili že kdaj v takšnih težavah, da osebnih dohodkov niste mogli izplačati?

„Do tega ni prišlo, pač pa smo avgusta letos res napeli vse sile, da smo od kupcev izterjali zasluženi denar. Nismo bili še nikdar toženi in še nikdar nismo imeli dlje časa žiro račun blokiran. Težave finančnega značaja imamo večkrat, toda še daleč ne tako hudih, kot marsikje drugje.“

— Kakšni so gospodarski rezultati BETI v letošnjem prvem polletju?

„Poslovni uspeh se giblje v skladu z zastavljenim letnim planom, po katerem bomo do konca leta ustvarili za 208 milijonov dinarjev celotnega dohodka ali 80 odst. več kot lani. Za približno enak skok gre tudi pri vseh ostalih pokazovalcih uspeha, vključno izvoz.“

— Kje so po vašem mnenju vzroki za nelikvidnost in kako bi naše gospodarstvo čimprej ozdravili te bolezni?

„To je uganka, ki jo skušajo rešiti bolj pristojni in pametni od mene, a jim doslej še ni uspelo. Zelo enostavno bi bilo zarezati v živo in reči: če nisi sposoben, odnehaj. To pa bi bilo boleče, razen tega ni rečeno, da so prizadeti kolektivi vedno sami krivi.“

R. BACER

REGRES ZA PŠENICO

Za jesensko setev je v metliški zadrugi vse pripravljeno. V trgovinah imajo na zalogi 3 vrste semenske pšenice, skladišča za pospeševanje kmetijstva pa bo prispevalo 50 par pri kilogramu, tako da bo kmet namesto 2,30 din plačal kilogram pšenice 1,80 din. Akcija se šele začne, računajo pa, da bodo na ta način spravili v promet okrog 15 ton pšenice. V zadrugi imajo tudi dovolj vsakovrstnih gnojil, razen žlindre.

Šofer med vojno in tudi zdaj

Ciril Novak je star belokranjski borec. 25. junija 1942 se je v Brezovi rebri priključil belokranjski četni in potem sodeloval v NOB do osvoboditve. Danes je 48-letni Gradčan šofer pri Mercatorju — posiovalnici Metlika. Živi z ženo in tremi otroki.

Kateri dogodek iz NOB se vam je najbolj vtisnil v spomin? „Najbolj se spominjam borbe v okolici Bihaca in Gospiča marca 1945. Predvsem je name naredilo vtis veliko modernega orožja — topovi, tanki in kamioni. Najzanimivejše mi je bilo, da

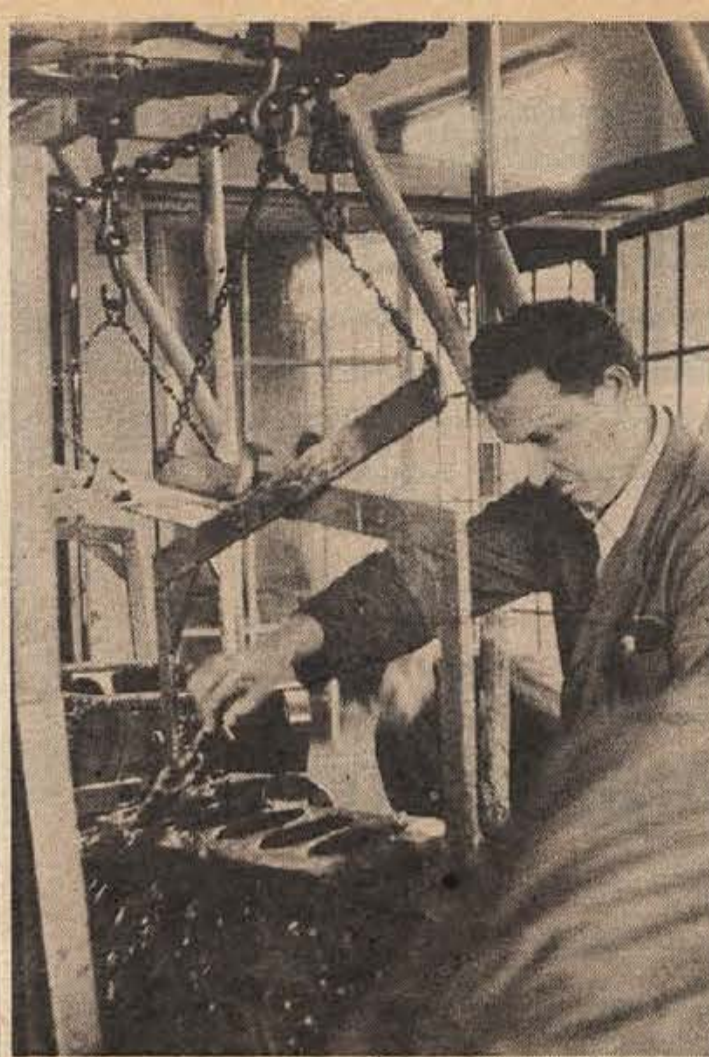
partizani niso več šli peš, ampak so vse prevažali kamioni. Takrat sem bil pomočnik šoferja kamiona.“

Kako živite danes? „Za silo že gre. Z družino živim v Gradcu, kjer sem si naredil hišo. Prej, ko sta bila otroka še v šoli, pa je bilo težje, ker moja plača ni zadostovala za vse izdatke. Naj povem, da dobivam na svojo plačo borčevski dodatek.“

Imate zaradi vojne težave z zdravjem? „Med vojno sem bil prestreljen skozi želodec, zato me zdaj večkrat boli. Posledica partizanstva je tudi revma, ki me nimalokrat daje.“

S tovarišem Novakom bi se še lahko pogovarjali, toda moral je na vožnjo. Poslovili smo se z željo, da bi bil čimbolj zdrav, srečen v družinskem krogu in uspešen pri delu.

T. LATERNER

Delavec v črnomaljskem BELTU. To podjetje je eno redkih, ki že ima v sklopu podjetja COSMOS razvojne programe za bližnjo in daljnjo prihodnost. Žal med domačimi, izključno črnomaljskimi podjetji, ni dosti takih. (Foto: R. Bačar)

KANDIDATI SO IZBRANI

24. septembra je zasedala v Črnomlju občinska konferenca Socialistične zveze, na kateri so obravnavali kandidature Nika Belopavloviča, Majde Gaspari in Marka Kržišnika. Na konferenci so govorili še o pripravah prebivalstva in njegovi vlogi pri organizaciji splošnega ljudskega odpora.

MALI LIKOF V STAREM TRGU

21. septembra so na objektu, ki ga gradi več vasi za tovarno KOMET, že postavili ostreže in na vrh postavili anrokico. Dela se nadaljujejo, tako računajo, da bodo streho prekrili v soboto in nedeljo, 2. in 3. oktobra. Prostovoljcev je še vedno dovolj.

PODNAJEMNIKE IZKORIŠČAJO

Črnomaljska podjetja imajo precej delovne sile od drugod, nimajo pa zanjo samskih stanovanj. Ker so prišli v stiski, nujno potrebujejo sobe in se morajo sprizniti z vsemi zahtevami. Poleg tega da morajo dobro plačati, jih ponekod še vprežejo v hišna opravila, zahtevajo pa tudi strog red. Se huji kot v internatih, čeprav gre za odrasle. So primeri, da dobi podnajemnik vrata zaklenjena, če ga ni ob 20. uri doma.

ZASLUŽKI ŠE ZAOSTAJAJO

V letošnjem prvem polletju so domače gospodarske organizacije v občini Črnomelj izplačale za osebne dohodke nekaj nad 17 milijonov dinarjev, kar je za 28,6 odst. več kot v tem času lani, toda gre za 7-odst. povečano število zaposlenih. Poprečni osebni dohodek je znašal v prvih šestih mesecih letos 1.231 din, vendar znesek še daleč ne presega dovoljenega 11-odstotnega povznesenja. Primerjava letošnjih zaslužkov z lanskim poprečjem kaže le 8,9-odstotno povečanje.

Po toči zvoniti bo pozno

Črnomaljsko gospodarstvo med dvema ognjema: na eni strani nelikvidnost, na drugi ni razvojnih načrtov — Kjer bodo zdaj cincali, naj pripišejo sebi, če napredka in razvoja ne bo

22. septembra je zbor delovnih skupnosti občinske skupščine Črnomelj razpravljal o polletni gospodarski analizi, obenem pa so odbornike seznanili z osnovnimi smernicami dolgoročnega razvojnega načrta Slovenije in njenega urbanega sistema. Poleg odbornikov so na važno gospodarsko sejo vabili še poslance in direktorje, toda odziva ni bilo. Samo eden se je opravičil, drugi niti tega niso naredili.

Samostojna podjetja z obrati od drugod so v prvih šestih mesecih letos ustvarila za 150 milijonov din vsega dohodka, medtem ko so samo domače gospodarske organizacije izkazale okrog 105 milijonov din celotnega dohodka. To je za 25,5 odst. več kot v istem času lani. Lanskotnega raven so presegle prav vse panoge, nadpovprečno rast pa je letos opaziti pri kmetijstvu, gostinstvu, trgovini in v stanovanjsko komunalni dejavnosti. Pretežen del ustvarjenega dohodka odpade na in-

dustrijo, med gospodarskimi organizacijami pa sta največji skok od lani napravili semiška ISKRA in črnomaljska zadruga.

Zlata jama, ki je prazna

Ko se je v Semiču končal tečaj za voznike motornih vozil, se je avtomoto krožek začel ukvarjati z načrtom, da bi v kraju začela delati mehanična delavnica. Na semiškem območju je po zadnjem štetju okrog 500 motoriziranih ljudi. Samo v tovarni ISKRA je med zaposlenimi 98 ljudi z osebnimi avtomobili, 12 jih ima motorje, 29 mopede in 12 poln, medtem ko je v obratu IMV 30 motornih vozil. Poleg tega imajo kmetje še okrog 100 kosilnic in 300 motornih žag.

Vsi stroji potrebujejo strokovnjaka ob večjih ali manjših okvarah, toda ker ga doma ni, morajo ljudje zaradi mehaničnih storitev v Metliko, Črnomelj ali Novo mesto. Spričo tolikšnega zaledja mehanik v Semiču gotovo ne bi slabo zaslužil, samo če bi se izkazal s kvalitettim delom.

Avto-moto krožek v Semiču je začel prizadevno iskati primernega strokovnjaka. Tovarna ISKRA je pripravljena odstopiti za potrebo mehanične delavnice skladiščne prostore nekdanjega obrtnega servisa, avto-moto krožek pa bi iz svojih sredstev zgradil kanal.

Gre za ponoven primer lepega sodelovanja med kolektivom ISKRE in domačimi organizacijami v korist domačinov.

JOŽE HUTAR

GOSTINSTVU GRE BOLJE

Gostinsko podjetje Črnomelj je v letošnjem polletni bilanci izkazalo za 1.674.000 din celotnega dohodka, kar je za dobrih 45 odst. več kot v tem času lani, ko so imeli celo nekaj izgube. Podjetje ima sicer mnogo lepši poslovni uspeh, vendar to ne pomeni, da je izven vseh težav. Predvsem ni smernic in možnosti za nadaljnji razvoj.

Ko je o tem razpravljajal predsednik občinske skupščine inž. Martin Janžekovič, je med drugim dejal: „Lahko smo zadovoljni z gibanjem celotnega dohodka, predvsem pa nas ne more zadovoljiti povečanje števila zaposlenih za 5,5 odstotkov, saj imamo za zaposlitve še okrog 1.500 kandidatov, četudi niso prijavljeni kot brezposelni. Če pa pogledamo, kaj so podjetja naredila, da bi število zaposlenih raslo, lahko rečemo, da skoraj nič. Premalo je težej po napredku in prepočasni nastajajo razvojni programi posameznih kolektivov.“

Tudi inž. Tomo Plečko, Jože Kolenc in Anton Fabjan so v razpravi načeli vprašanje razvojnih načrtov. Ugotavljali so premahno prizadevanost, ki pa lahko za matrikoga postane usodna. Ker sodi občina Črnomelj k manj razvitim območjem v republiki, ima leve možnosti za hitrejšo gospodarsko rast, toda brez dobro pripravljenih in utemeljenih programov ni mogoče pričakovati podpore družbe. Vlak odhaja, in kdor ga bo tokrat zamudil, bo sam kriv.

Za jesen in zimo smo vam pripravili najnovejše modele ženskih in moških plaščev ter ostale konfekcije vseh pomembnih tovarn po zmernih cenah. O tem se prepričajte brezobvezno pri

»VELETEKSTILU«, Črnomelj

ČRNOMALJSKI DROBIR

STANOVANJSKO PODJETJE gradi na Čudaku dva nova bloka, v vsakem pa bo 20 stanovanj. Od tega bo 12 stanovanj dvosobnih, 4 bodo enosobna in 4 garsonjere. V prvem bloku so stanovanja očakupila podjetja, drugi pa je namenjen borcem. Oba bloka bosta vseljiva prihodnje leto.

KOLIKOR BOLJ SE BLIŽATA jesen in zima, toliko bolj hitijo z delom graditelji več kot 100 zasebnih hiš v Črnomlju in bližnji okolici. Zdjaj ni dovolj, da imajo ljudje za gradnjo denar, morajo biti še iznajdljivi, če hočejo priti do opeke in železa.

TOPLE MALICE so v letošnjem šolskem letu že vpeljali na osnovni šoli v Loki, medtem ko je nižješolci v Zupančičevi ulici še nimajo. Tu bo kuhinja začela poslovati prve dni oktobra. Cena je ostala nespreme-

njena od lanskega leta. Malica za ves mesec stane za polne plačnike 20 dinarjev.

RUDNIK KANIŽARICA je leporežuril vodno pot v podjetje, obenem pa ob glavni cesti namestil veliko napisno tablo. Ne samo da gre za opešava, dela so bila potrebna. Odkar prodajajo marmorne plošče, vse več kupcev od drugod išče kanižarski rudnik.

PIONIRJI IZ OSNOVNE SOLE Mirana Jarca so se vedno pripravljali na konferenco odreda „Janka Stariša“, ki je bila sklicana 29. septembra v telovadnici nove šole v Loki.

CENE V SAMOPOSTREŽBI PREHRANE: solata 4,50 din, sveže zelje 2 din kg, paprika 4,20, bruske 7,30, hruške 5 din, limone 7,35 din, kislj zelje 4 din, peteršilj 6 din, čebula 2,20 din in banane 6,20 din za kilogram.

DOPOLNILA MED LJUDMI

Za uvod v široke javne razprave o dopolnitvi republiške ustave, ki so bile 25. in 26. septembra na območju celotne metliške občine, je imel sestanek širši politični aktiv, na katerem je imel uvodno besedo Božo Kovač, član izvršnega odbora Republiške konferenca SZDL. Na sestankih z občani so obenem razpravljali še o vlogi in nalogah prebivalstva pri organizaciji splošnega ljudskega odpora.

HIMELJA JE BILO MANJ

Kmetijska zadruga v Metliki letošnjega pridelka hmelja še ni vnovčila, vendar že vedo, da bo finančni uspehi precej slabši, kot je bil prejšnja leta. Pridelavek je podpoprečen in ga je za 15 odst. manj kot lani. Na 1 hektar so pridelali letos 1.350 kg hmelja.

ZMAGA IN PORAZ BETI

Koškarkarji metliške Bete so zadnji teden imeli dve prvenstveni srečanja. V prvem srečanju so porazili solidno ekipa Kamnika s 75:61, izgubili pa, v glavnem po zaslugi sodnikov, z Zagorjem 71:64.

SPREHOD PO METLIKI

MESEC DNI JE BULDOŽER AGROKOMBINATA iz Ljubljane ravnal zemljišče na severni strani tovarne BETA in z odvečno zemljo zasipaval tovarniško „jezero“. Ze v juliju so semkaj tovarnjaki napejali 8722 kubikov zemlje, ki so jo dobili na prostoru nasproti samopostrežne trgovine. Tudi to zemljo je buldožer zrinil v jezero in ga 15. septembra do kraja zasul.

„JEZERA“ PRI TOVARNI BETI, kamor se je odtokala voda iz barvarne, torej ni več. 10. septembra so iz njega izpustili še zadnjo vodo v kanal, nato pa so ves prostor zravljali. Tako je zdaj za okolišne prebivalce konec smrada in nadloge komarjev v poletnih mesecih. Ko bo urejena še drenaža, bo na kraju nekdanjega jezera zrastle lepo športno igrišče.

LANI JE LASTNIK NIZOZEM-SKE tovarne volne NEVEDA podaril metliški BETI 1500 čebulic tulipanov. Vseh tulipanov je bilo okoli 50 vrst, od katerih so se nekatere vrste lepo razmnožile, druge pa so skoraj izrodile. Ko so čebulice sortirali in pripravili za prihodnje sodite, so videli, da imajo 1200 prvo-razrednih čebulic, čez 2000 pa jih je

vrtnar razdelil v drugo, tretjo in četrto skupino. Kot kaže, bo drugo leto okolica tovarne spet vsa v cvetju.

OB NOVI CESTI, ki pelje od tovarne BETA do železniške postaje, bodo to jesen zasadili cel drevored okrasnih drevov in grmičja. Tako bodo tu našli svoj prostor primerki japonskega javora, cepljenih akacij, rdečeliste bukve, srebrnih smrečic in bezga. Vmes pa bodo rastle vege-lije, vrtnice in razne plezavke.

VSE PREGORELE ŽARNICE pri cestni razsvetljavi v Metliki so pretekli teden zamenjali delavci Elektropodjetja. Tako bo za bližajoče se jesenske in zimskie dni mesto spet dobro razsvetljeno.

V TEDNU POŽARNE VARNOSTI so bili tudi v Metliki po vseh lokalnih razobseženi lepaki, ki so pozivali ljudi k čim večji previdnosti pred pogubnim ognjem. V šoli sta učencem o pomenu požarne varnosti govorila višja gasilska častnika Ignac Štupar in Anton Vraničar. Pionirji sami pa so prodajali značke tedna požarne varnosti.

UMRLA JE Terezija Avguštin iz Bušnje vasi, stara 68 let.

metliški tednik

Vse gospodarske organizacije in zainteresirane posameznike, ki se ukvarjajo s pripravo, planiranjem in kontrolo proizvodnje, z organizacijo delovnih procesov, z organizacijo vzdrževanja proizvodnih naprav, s tokom materiala, s študijem dela, s kontrolo kvalitete ter z obračunavanjem in operativnim vodenjem proizvodnje (enako koristna pa bo tudi za delavce, ki se ukvarjajo v neproizvodnih delovnih organizacijah s planiranjem, organizacijo, kontrolo in vodenjem različnih funkcij delovne organizacije, z vodenjem in organizacijo poslovanja celotnega podjetja ali večjih enot podjetja, zavoda, inštituta ali druge vrste delovnih organizacij, z organizacijo administrativnega poslovanja itd.), obveščamo, da bo

VIŠJA ŠOLA ZA ORGANIZACIJO DELA

v letošnjem letu poleg rednega oddelka v Kranju odprla oddelke za izredne študente v Novem mestu in Brezicah.

Vpis je možen do 30. septembra 1971 v tajništvo Višje šole za organizacijo dela v Kranju, Prešernova 11/11, kjer dobite tudi vse podrobnejše informacije.

AVTOMOBILI

ZASTAVA — FIAT

in

TOMOS — CITROEN

odslej tudi pri »NOVOTEHNI« V TREBNJEM

PRODAJAMO:

- ZASTAVA 750
- ZASTAVA 750-LUXE
- ZASTAVA 1300 STANDARD
- ZASTAVA 1300-LUXE
- ZASTAVA 1500 STANDARD
- ZASTAVA 1500-LUXE
- PZ 125 — 1500
- FIAT 125/S — NOVI
- AMI-8
- AMI-8 BREAK
- SPAČEK 2 CV-6

Sprejemamo naročila s priporočilom za novi avto iz programa Zastave, Zastava 101 in GS komfort ter klub (mala žaba) iz programa Tomos-Citroen.

Vse avtomobile, razen Fiat 125/S-NOVI, Zastava 101 in GS prodajamo tudi na potrošniški kredit.

Informacije na telefon 83-013 Novotehna, Trebnje.

Hotel grad Otočec

Otočec ob Krki

razglašja prosto delovno mesto

2 RECEPTORJEV (MOŠKIH)

Pogoj: znanje dveh jezikov. Nastop službe takoj.

Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja.

GRAND HOTEL »UNION« v Ljubljani

sprejme takoj

več snažilk in pomivalok

Stanovanje in hrana v podjetju. Ponudbe pošljite

na upravo podjetja.

DOLENJKA

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO NOVO MESTO

OBJAVLJAJA

prosto delovno mesto

PRODAJALKE

v prodajalni »MARKET« v SEMIČU

Pogoji: kvalificirana prodajalka živilske ali mešane stroke

Poskusno delo traja en mesec. Prijave je treba poslati v 8 dneh po objavi.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

LJUBITELJEM TAKO IMENOVANEGA ŽELEZNEGA REPERTOARJA BO OPERA Z BALETOM SNG USTREGLA Z ODLIČNIMI DELI

Poslušalci se bodo gotovo prav posebno razveselili Puccinijeve TOSCE, ki bo v novi inscenaciji (Marijan Pliberšek) in režiji (Emil Frelj) pa z vrsto prvih solistov v glavnih vlogah prvovrsten gledališki dogodek.

Novost za ljubitelje standardnih oper bo HOVANČINA Modesta Musorgskega, in sicer tudi zato, ker jo bo ljubljanska Opera prvič izvedla v instrumentaciji največjega živečega ruskega skladatelja Dmitrija Sostakoviča.

Baletni ansambel pa bo pripravil delo, ki ga ima občinstvo posebno rado, to je Petra Iljiča Čajkovskega LABODJE JEZERO. Tudi tu je Opera za obiskovalce baletnih uprizoritev pripravila presenečenje: Labodje jezero bo namreč izvedeno v koreografiji prvoga romunskega koreografa Olega Danovskega.

V REPERTOARJU LJUBLJANSKE OPERE BODO ZANIMIVA DELA, KI JIH NAŠA PUBLIKA ŠE NE POZNA

Opero enega najboljših slovaških skladateljev Eugena Suchona KRUTNJAVA (VRITINEC) je slovaški narod sprejel za svojo nacionalno opero in bo zaradi svoje izvirnosti enkratni gledališki dogodek.

Donizettijevo veselo delo VIVA LA MAMMA bo še posebej poživila glavna, to je ženska vloga, ki jo bo

gotovo mojstrsko odpel in odigral basist Ladko Korosec.

Baletni ansambel je pripravil najboljše baletno delo skladatelja Wernerja Egka JOAN VON ZARISSA, ki na svojevrsten način oživilja prastaro temo o Don Juanu.

Ves ta operni in baletni program, prilagojen vsem vrstam in okusom občinstva, si boste najbolj gotovo lahko ogledali, če se boste vpisali med redne abonente oporne hiše. Pohitite s prijavi in berite o razporedih in pogojih vpisa objave v dnevnem časopisu! Tudi na koncu tega prispevka!

VSE KAŽE, DA BO DRAMA SNG V LJUBLJANI V LETOŠNJI SEZONI KRSTILA NAJVEČ SODOBNIH SLOVENSkih ODRSKIH DEL

V zadnjem času se je dvignila slovenska gledališka bera do zavidljive višine. Strokovnjaki ugotavljajo, da še nikdar ni bilo na Slovenskem toliko in tako dobrih gledaliških piscev. Drama SNG, ki se je vsa zadnja leta trudila, da bi bila na voljo razvoju domače dramatik se bo v sezoni 1971/72 še posebej potrudila, da bo kar najbolj učinkovito posredovala dela domače tvorčnosti. Na sporedu je nova komedija Dominika Smoleta IGRA ZA IGRO in nova drama Primoža Kozaka POVRATEK FILIPA LATINOVICZA. V okvirnem repertoarnem načrtu je avantgardistična igra Dušana Jovanoviča IGRAJTE TUMOR V GLAVI IN ONESNAZENJE ZRAKA. — V Mali drami pa bodo uprizorili novo igro Petra Božiča LIFT. Tržaški pisatelj Josip Tavčar je nalašč za Malo dramo napisal gledališki tekst ZAMENJAVA VLOG. Po vsej verjetnosti bo v okviru Male drame tudi krst Javorškove moralitete KONEG HREPENENJA. — Še nikdar ni bilo v Drami SNG v Ljubljani na voljo toliko slovenskih odrskih besedil, zato naj se vsak, kdor se zanima za domače gledališko ustvarjanje vpiše med abonente Drame SNG.

SVETOVNA KLASIKA

V minuli sezoni je največ priznanja občinstva doživela komedija Petra Ustinova »PHOTO FINISH« v režiji Franceta Jamnika, ki smo jo ponovili več kot petdesetkrat in jo bomo uprizorjali tudi v tej sezoni. Na sliki prizor iz predstave z Danilom Benedičičem, Bertom Sotlarjem, Aleksandrom Valičem in Janezom Albrehtom.

V NOVI OBLEKI IN IMENITNIH REŽIJSKIH POSTAVITVAH

Iz svetovne klasike so v Drami SNG izbrali v svoj repertoar Shakespearovega JULIJA CEZARJA, Molierovo komedijo SKAPINOVE ZVIJACE IN IMPROVIZACIJO V VERSAILLESU ter Calderonovo igro SODNIK ZALAMEJSKI. Pri izbiri teh del so sestavljali repertoar gledali, da so izbrali tista dela, ki s svojo klasično besedo sodobnemu človeku največ povedo. JULIJ CEZAR je politična drama, ki ima mnogo podobnosti s sedanjimi političnimi dramami po svetu, SKAPINOVE ZVIJACE so sicer čista komedija, vendar je v njej toliko pretresljive človečnosti, da se danes človeka presenečajo; Calderonov SODNIK ZALAMEJSKI pa je do neke mere najbolj moderna drama španskega »zlatega veka«, zato jo tudi tako pogosto najdemo v repertoarju sodobnih gledališč.

Vse te mogočne igre iz klasičnega gledališkega obdobja bodo postavili na oder priznani tuji režiserji, kar bo seveda za naše gledališko občinstvo novost, za razvoj našega gledališkega življenja pa vsekakor pomemben pri-

spevek. Zato pohitite z vpisom med abonente Drame SNG v Ljubljani in vpisa nikakor ne zamudite!

IZREDNE ZANIMIVOSTI IZ MODERNE EVROPSKE DRAMATIKE

V Drami SNG bodo na primer imeli svetovno krstno predstavo drame sodobnega grškega dramatika Yorgosa Sevastocloglisa SMRT KRALJEVEGA PROKURATORJA. Sevasticloglu je eden najplodovitejših grških dramatikov in je zaradi svojih naprednih prepričanj danes izgnan iz rodne dežele. Živi v Parizu. Drama SNG bo krstila njegovo igro, ki obravnava življenje ljudi v času sodobne grške diktature. David Mercer, eden najuspešnejših sodobnih angleških komediografov, je zaslovel po svetu s svojo komedijo FLINT. V letošnji sezoni jo bo mogoče videti v Drami SNG.

Poljski dramatik J. M. Rymkiewicz je napisal umetnino KRALJ POSTA. Drama SNG jo je uvrstila v svoj letošnji spored. Iz moderne evropske dramatik boste lahko gledali komedijo Ber-

narda Shawa PYGMALION, iz srbske dramatik po Nušičevu zabavno igro ŽALUJOČI OSTALI.

Ne zamudite edinstvene priložnosti in zagotovite si sedeže v Drami SNG s tem, da se boste vpisali med njene abonente!

MALA DRAMA SNG BO PRAV GOTOVO PRITEGNILA IZREDNO POZORNOST OBČINSTVA

Mala drama SNG je nekakšen laboratorij Drame. To je dvoranica, kamor pridejo ljudje iz stranskega vhoda. V njej so že doslej igrali predstave, ki so »pohujševale« ljudi, hkrati pa so dosegle rekorden obisk. Ampak vsaka pomembna ustanova mora imeti svoj laboratorij. Vsa velika gledališča XX. stoletja so ga imela. Imel ga je Stanislavski, imel ga je Reinhardt, imel ga je Vilar... da omenjamo samo najpomembnejše.

Drama SNG bo v svojem laboratoriju letos uprizorila tri nove slovenske drame in organizirala bralne večere dveh novih slovenskih gledaliških stvaritev. Poleg tega bo predstavila občinstvu dve novi francoski dramati, ki nista bili še krščeni na francoskem. Ampak ne bo se gnala samo za novino; Jurij Souček na primer že pripravlja dramo modernega francoskega pisca Dubillarda NAINVNE LASTOVKE, v goste nameravamo povabiti vrsto slovenskih gledaliških umetnikov, ki so pripravili samostojne recitacijske večere iz slovenskih klasičnih besedil.

Mala drama pa se ne bo ukvarjala samo z dramatikom. Prirejala bo tudi koncerte, in sicer koncerte sodobne glasbe elektro-akustične vrste. V tej glasbi sloviša po svetu dva Slovenca: Janez Maticič in Vinko Globokar. Oba bosta sodelovala v iskanjih Male drame.

In tudi Radio in Televizija. Vse kaže, da bo Mala drama naša postala slovenski eksperimentalni center, zato se živo zanimajte za njeno delovanje!

KAKO SI LJUDJE NAJLAŽE PRISKRBE

VSTOPNICE ZA OPERO IN DRAMO?

Obiskovalci lahko pridejo v Opero in Dramo v okviru abonmajskega sistema, ki jim zagotavlja v sezoni stalni sedež za ogled sedmih predstav v vsaki hiši. Na voljo jim je 14 abonmajev v Operi in še eden več v Drami. Vse, ki doslej iz kakršnihkoli razlogov niso izkoristili abonmajskega obiskovanja našega gledališča, vabimo, da v prihodnjih dneh obiščejo upravno pisarno SNG na Cankarjevi 11/1, kjer si bodo od 9. do 12. ure zagotovili ogled dramskih, opernih in baletnih predstav po znatno nižjih cenah, kot bodo veljale za sprotne obiskovalce. Za vsaj abonmaja zadošča sleherniku osebna izkaznica in takojšnje plačilo prvega obroka. Obroki terjajo za abonma v Operi izdatek v razponu od 18,00 do 5,50 din, za abonma v Drami pa v razponu od 15,00 do 3,50 din. Nikakor torej ni treba enkrat pregloboko seči v žep, saj je moč celotno plačilo abonmaja porazdeliti na sedem mesečnih obrokov.

Gornji način aboniranja pa ne velja zgolj za posameznike, temveč ga lahko izkoristijo tudi večje ali manjše skupine delovnih kolektivov, ustanov in tovarn z enakimi ugodnostmi.

Če pa kaka taka kolektivni skupini ne bi bilo po volji, da bi bila prisiljena obiskati vse predstave abonmajskega sistema, temveč bi se rada odločila le za tiste, o katerih gre glas, da so najboljše ali najprivlačnejše, sta vodstvi obeh hiš (Opera SNG — Zupancičeva 1, Drama SNG — Erjavčeva 1) pripravljene organizirati obisk skupin le pri izbranih predstavah, prav tako priznavajo znaten popust na siceršnje cene vstopnic.

Obe gledališči sta pripravljena uprizorjati svoje predstave za kolektiv, ki lahko sam ali v povezavi z drugimi do kraja napolni gledališko dvorano. Spet možnost cenejšega obiska gledališča!

Obe gledališči, kar velja predvsem za Dramo zaradi njene večje mobilnosti in pogosto manjših odrskega telnih zahtev, nadalje računata za možnostjo, da bi obiskali čim več slovenskih krajev. Priporočamo vsem kolektivom, ustanovam in tovarnam, ki žele svojim delavcem pripraviti dobro gledališko predstavo na odru domačega kraja, naj čimprej pošljejo svojega predstavnika zaradi potrebnega dogovora ali naj vzpostavijo vsaj pismeni stik. Slovensko narodno gledališče iz Ljubljane je pripravljeno!

SKUPŠČINA OBČINE KOČEVJE

OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS

Čestitamo občanom in delovnim kolektivom za praznik naše občine 3. oktober!

BLAGOVNICA KOČEVJE

Kupujte v blagovnici NAMA! Za praznik občine čestitamo!

ZDRUŽENO KMETIJSKO GOZDARSKO PODJETJE KOČEVJE

s svojimi samostojnimi organizacijami združenega dela čestita vsem občanom za praznik občine 3. oktober!

Ljubljanska banka

PODRUŽNICA **Kočevje**

Z EKSPOZITURO RIBNICA

čestita vlagateljem in vsem občanom občine Kočevje za občinski praznik.

Devizni računi, hranilne vloge, stanovanjsko varčevanje, potrošniška posojila, tekoči računi in žiro računi.

TEKSTILANA TOVARNA SUKNA KOČEVJE

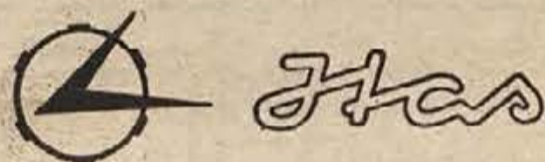
Kupujte naše izdelke! Za praznik čestitamo!

Gostinsko podjetje

»restavracija«

KOČEVJE

Svojim gostom čestitamo za praznik občine!

INDUSTRIJA TRANSPORTNIH
SREDSTEV IN OPREME

KOČEVJE

Pridružujemo se čestitkam za praznik kočevske občine!

MELAMIN

KEMIČNA
TOVARNA

KOČEVJE

Priporočamo naše izdelke in hkrati čestitamo občanom in poslovnim partnerjem za praznik Kočevja!

AVTO KOČEVJE

TUZEMSKI, MEDNARODNI TOVORNI IN POTNIŠKI PROMET
MEHANIČNA SERVISNA DELAVNICA
TURIZEM IN GOSTINSTVO

Za občinski praznik in 500-letnico mesta Kočevja čestitamo občanom in našim poslovnim prijateljem!

Poslužujte se naših storitev!

Splošno gradbeno podjetje ZIDAR KOČEVJE

Opravljam vse vrste nizkih in visokih gradenj. Čestitamo za praznik občine!

Izajemujemo opremo za vse vrste lokalov. Za občinski praznik iskreno čestitamo!

Obrtno podjetje OPREMA KOČEVJE

ELEKTRO Ljubljana enota KOČEVJE

Svojim odjemalcem čestitamo za praznik!

hotel »pugled«

KOČEVJE

S svojimi obrati Pri Rogu, Pri kmetu, Pri lovcu, Pod Stojno, Pod Lipco v Stari cerkvi, Restavracija pri kolo-dvoru, bife Šalka vas in kavarna Zvezda čestita občanom za občinski praznik!

LESNA INDUSTRIJA KOČEVJE

Proizvajalec šolske in otroške opreme, ivernih plošč in žaganega lesa

Za praznik kočevske občine čestitamo vsem delovnim ljudem!

hydrovod

KOMUNALNO PODJETJE

kočevje
ribnica

Občanom čestitamo za praznik!

Priporočamo se za naročila in hkrati čestitamo za praznik naše občine!

kovinar kočevje

REŠKA CESTA 23

Podjetje storitvenih obrti

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 1. oktobra – Julija Sobota, 2. oktobra – Miran Nedelja, 3. oktobra – Terezija Ponedeljek, 4. oktobra – Francišek Torek, 5. oktobra – Marcel Sreda, 6. oktobra – Bruno Četrtek, 7. oktobra – Dan topništva

KINIO

BREŽICE: 1. in 2. 10. špansko-italijanski barvni film „Dinamiter Joe“. 3. in 4. 10. ameriški barvni film „Pustolovec iz Texasa“. 5. in 6. 10. francosko-italijanski barvni film „V prepadu strasti“.

CRNOMELJ: Od 1. do 3. 10. ameriški barvni film „Cas herojev“. 5. 10. ameriški barvni film „Trije mušketirji“.

KOSTANJEVICA: 2. 10. italijanski barvni film „Dekle z revolverjem“. 3. 10. nemški barvni film „Beli volkovi“.

KRŠKO: 2. in 3. 10. ameriški barvni film „Največji rop stoletja“. 6. 10. ameriški barvni film „Diplomant“.

MIRNA: 2. in 3. 10. „Krvava obala“.

MOKRONOG: 2. in 3. 10. italijanski barvni film „Nana iz Monze“.

NOVO MESTO: od 1. do 3. 10. francoski barvni film „Medved in lutka“. 4. in 5. 10. francoski barvni film „Kdo je morilec?“. 6. in 7. 10. francoski barvni film „Ljubim te, jaz pa tebe ne“.

RIBNICA: 2. in 3. 10. ameriški barvni film „Hondo in Apači“.

SEVNICA: 2. in 3. 10. francoski film „Kaster z Zahoda“. 6. 10. ameriški film „Čudoviti dr. Dolittle“.

SODRAŽICA: 2. in 3. 10. ameriški film „Nepomirljivi“.

SENTJERNEJ: 2. in 3. 10. „Nevesta je bila v črmini“.

TREBNJE: 2. in 3. 10. ameriški barvni zgodovinski film „Lawrence Arabski“.

RAZNO

PROSIM pošteno osebo, da takoj vrne sekuro, ki si jo je sposodila pri moji hčerki, Rozalija Bevc, Trstenik 14, 68233 Mirna.

ODDAM v najem gostinski lokal v Malem Nerajcu, Olga Moravec, Mali Nerajec 6, Dragutsa.

POSTENEGA NAJDITELJA črne peresnice, izgubljene v ponedeljek od gimnazije do Kandlje, prosim, da jo vrne z vso vsebino na naslov: Ivanka Ravnikar, Partizanska 5, Novo mesto.

IMATE RESEN NAMEN, da si poiščete ženo, moža? Ste osamljeni, pogredate družino? Se želite izogniti avanturam, izkoriščanju, neresnici, neuglednemu in nevarnemu spoznavanju na cestah in po lokalih? Pišite nam ali pa nas obiščite! Morda bomo pomagali tudi vam. Tajnost vam je zagotovljena. Pri odgovorih na kuverti ni oznake našega podjetja. **POSREDOVALNICA ZA ZAKONSKE ZVEZE**, Ljubljana, Pletersnikova 24 a, blizu Gospodarskega razstavišča.

V NOCI od 27. na 28. september je bil ukraden v Smolenji vasi 1 (Novo mesto) 5 mesecev star pes, črn nemški ovčar, ki sliši na ime Runo. Kdor koli o zadevi kaj ve, ga prosim, da mi proti nagradi sporoči na naslov: Sintič Božo, Ljubljana, Trdinova ul. 2.

V SOBOTO, 25. septembra, sem izgubila zlato zapetnico od 16.30 do 18. ure v Novem mestu. Ker je moj najdražji spomin, vljudno prosim poštenega najditelja, da jo vrne proti nagradi na upravo lista (2094/71).

POROČNI PRSTANI! – Želite presenetiti nevesto? Zlatar Otmar Zidarič v Ljubljani v Gosposki 5 (poleg univerze) vam bo rad pomagal! – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

JOVA KOVAČEVIČA s Stražnjega vrha

iskrena zahvala vsem za ves trud, pomoč in darovane vence, najlepša hvala sosedom s Stražnjega vrha, ki so nam stali v najtežjih trenutkih ob strani in nam nudili vsestransko pomoč. Prav tako hvala vaščanom Rožič vrha, Dobličke gore in Bistrice za dano pomoč. Posebna zahvala osebu splošne bolnišnice Novo mesto, osebu zdravstvenega doma Crnomelj, ZZZB NOV, SZDL, GD, ZMS – aktiv Maverkin, JLA Crnomelj in osnovni šoli Mirana Jarca Crnomelj ter častiti duhovščini za obred.

Stražnji vrh, Rodine, Krško, Krč, Resnik, Karlovac, Sadilovac, Grmuša.

Zalujoči: žena Anica, sinova Jože in Milan, tačča Franca, sestri ter drugo sorodstvo

Ob nenadni in boleči izgubi moža, očeta, sina, brata, strica in bratranca

JOŽETA BRKOPCA iz Vrhov pri Dolžu

se iz srca zahvaljujem vsem, ki ste mi v težkih trenutkih kakokoli pomagali, darovali pokojniku vence in cvetje in ga spremili do prenegega groba. Pristrčna hvala za izrečena sožalja. Se posebej se zahvaljujem podjetju GORJANCI za vso pomoč, ki mi jo je nudilo v teh težkih trenutkih, ter za poslovilne besede tov. direktorju Galiču. Zahvaljujem se otroškemu oddelku, Delavski restavraciji, Prevozu Brežice, tečajnikom šoferske stroke in drugim organizacijam. Pristrčna hvala častitemu gospodu župniku za poslovilne besede.

Zalujoči: žena Tina s sinčkom Božom, hčerkico Ireno, starš, sestra Mimica z družino, Anica z družino, Pepca, brat Ivan, teta Marija in drugo sorodstvo

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

MIZARSKEGA POMOČNIKA in vajenca sprejemem takoj. Plačam dobro. Za stanovanje in hrano poskrbljeno. Jože Peterneš, mizarstvo, Škofja Loka.

SPREJMEM dva mizarstva vajenca, hrana in stanovanje v hiši. Albin Markič, mizarstvo, Naklo 114 pri Kranju.

ISCEM pridno dekle za v Švico. Delo v kuhinji. Dobra plača. Ponudbe pošljite na naslov: Rolli – Zupancič, Podlipa 7, 68274 Raka pri Krškem.

TAKOJ ZAPOSIM kvalificiranega avtokleparja z urejeno vojaščino. Nudim samsko stanovanje. Plača po dogovoru. Ludvik Kirar, avtokleparstvo-ličarstvo. Dolj. Boštanj 56 a, 68294 Boštanj.

TAKOJ SPREJMEM v službo mlajše dekle za varstvo dveh otrok in pomoč v gospodinjstvu. Nudimo: plačo, socialno zavarovanje, hrano in stanovanje. Milica Očepek, Zdravstveni dom, 61353 Borovnica.

ZAPOSILITEV DOBI takoj kvalificirana kuharica. Naslov v upravi lista.

TAKOJ ZAPOSIM dekle v delavnici. Hrana in stanovanje poskrbljeno. Ivan Udri, Gorice 2, Golnik.

SPREJMEM ŽENSKO ali mlajše dekle za varstvo dveh otrok. Nudim hrano in stanovanje. Plača po dogovoru. Prekrbim tudi službo. Jože Pelko, V Brezov log 32, Novo mesto, Novoteksovo naselje.

ISCEM pošteno dekle ali starejšo žensko za varstvo treh starejših otrok. Ostalo po dogovoru. Anica Pene, Vel. Slatnik 24, Novo mesto.

PRODAM

PRODAM leseno prenosno garažo v Kočevju. Lahko jo dostavim, kamor želite. Naslov dobite na upravi lista (2082/71).

PRODAM dobro ohranjen levi vzdiljiv štedilnik na tri plošče, 2 pečici in kotliček. Sitar, Smihel 54.

UGODNO PRODAM rabljeno dvo-krilno smrekovo omaro. Naslov v upravi lista (2065/71).

UGODNO PRODAM dva rabljeni lončeni peči in oljnat peč. Novo mesto, Cankarjeva.

PRODAM nove snegobrane za hišo in več novih in malo ponošenih oblek in kostimov za dekle od 14 do 18 let ter nov štiridelni zabor za shranjevanje žita. Naslov v upravi lista (2075/71).

PRODAM več novih in starih mlatic in eno trosilko za enofazni tok. Cena je ugodna. Anton Hočevar, Čučnja vas 38, Mokronog.

PRODAM zidan štedilnik iz nerjavne pločevine z bujlerjem. Stane Blaznik, Kvedrova 23, Sevnica.

PRODAM novo distončno harmoniko C, F, B. Tone Sušarič, Priložje 6, Gradac.

Motorna vozila

ZASTAVA 750, letnik 1968, v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. Milan Pavlija, Brežice, Jurčičeva 21.

POSEST

PRODAM TRAVNIK v Smolenji vasi. Ludvik Novak, Dolenja vas 10, Otočec ob Krki.

GOZD LISTNIK (cca 50 arov) v Birčni vasi ugodno prodam. Franc Fink, Novo mesto, Brod 25.

NAPRODAJ JE HIŠA v Novem mestu (Muzejska 11, ob Kapiteljski cerkvi). Hiša je enopolstanovalna, takoj vseljiva. Je starejša, z negovanim vrtom (cca 1000 m). Orientacijska cena 200.000 N-din. Informacije pisмено: Božnik, Kurirska pot 8, Vrhnik, ali v večernih urah na naslov: Voljč, Vrtača 4, Ljubljana, tel. 22-189.

PRODAM NJIVO (36 arov), vrt (3 are) in polovico hiše, primerno za upokojece. Janez Prosen, železniška postaja, Novo mesto.

STAREJŠI ŽENSKI ali zakonskemu paru brez otrok dam skromno hišo in posestvo v nepogodni bližini Novega mesta, če bosta do moje smrti skrbela zame. Naslov v upravi lista (2078/71).

UGODNO JE naprodaj večja hiša v Brežicah, Milavčeva 31.

PRODAM majhen vinograd s sadovnjakom (star 3 leta) in vikendom (1360 kv. metrov), zgrajenim do prve plošče (6,3 x 5,5), z gradbenim dovoljenjem, v okolici Brežic. Dostop z avtomobilom. Cena 50.000 N-din, lahko tudi posamezne vikend in sadovnjak ali samo vinograd. Naslov v upravi lista (2096/71).

PRODAM dve gradbeni parceli v Regerčevi vasi. Naslov v upravi lista (2097/71).

UGODNO PRODAM v Crnomlju hišo pod ploščo z nekaj gradbenega materiala. Naslov v upravi lista (2098/71).

V CENTRU MOKRONOGA se prodaja stanovanjska hiša z gospodarskim poslopjem in vrtom. Informacije pri tov. Obaha, Mokronog.

PREKLICI

Janez Martinčič, Brezje 3, Sentjernej, prepovedujem pašo živine in kokoš, vožnjo, hojo in sekanje ter kakršnokoli delanje škode po moji parceli na Imenju. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Prepovedujem vožnjo, hojo, pašo živine po mojih travnikih in vseh mojih parcelah delanje kakršnekoli škode. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. Jože Riharčič, Krsinji vrh 3, Tržiče.

OBVESTILA

NAPRODAJ IMAMO večjo količino kokoši nesnic, starih 20 mesecev, rjavih po 10–15 din. Ivo Resnik, Straža 2 pri Novem mestu.

ŠČETKE ZA LOŠČILCE in za sesalce za prah obnovi ščetarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 52.

ZAHVALE

Ob nepričakovani smrti našega ljubega in nenadomestljivega moža in očeta

JOŽETA STARCA iz Gor. Brezovice 18

se iz srca zahvaljujem vsem sosedom, prijateljem in sorodnikom, ki so nam izrekli sožalje ter pokojnikov prežani grob zasuli z venci in cvetjem. Posebno se zahvaljujem obema gospodoma za obred, kolektivno IMV in tov. Turku za poslovilne besede. Vsem še enkrat hvala.

Zalujoči: žena Anica s hčerko Danico in drugo sorodstvo

Ob hridki izgubi naše ljube mame, stare mame, babice, sestri in tete

ANTONIJE HOČEVAR iz Zapuž pri Sentjerneju

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje. Posebna hvala Boričevim, vsem vaščanom in duhovniku, ki so nam pomagali.

Zalujoči: hčeri Valči in Dragica z družinama, sestra in drugo sorodstvo

27. septembra je minilo 10 let, odkar nas je za vedno zapustila naša dobra, skrbna mama in stara mama

MARIJA NEMANIČ iz Bušinj vasi

Hvala vsem, ki jo imajo v lepem spominu in obiskujejo njen tih dom!

Hčerke Micka, Lojzka in Tina ter sin Franc

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 30. SEPTEMBRA: 16.00 do 16.15 Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki – 16.15 do 17.00 Nove plošče RTB – Aktualnost tedna – Obvestila in reklame – 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 2. OKTOBRA: 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glasbo – 16.30 do 16.40 Sobotno kramljanje – 16.40 do 17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil, reklam in filmski pregled – 17.00 do 17.10 Dietna prehrana – 17.10 do 17.30 Za naše najmlajše – Pika gre z učenci na solski izlet, skladbice iz glasbene šole – 17.30 do 18.00 Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 3. OKTOBRA: 10.30 Domače zanimivosti – Kaj nam pri našajo republiška ustavna dopolnila – ob javni razpravi v brežiški občini – Za naše kmetovalce: inž. Alojz Pirč: Uporaba umetnih gnojil pri nas in v svetu – Nedeljski razgovor: Brežki vodovod in kompleksnejše reševanje z vodo v občini – Obvestila, reklame in spored kinematograf, 12.00 do 14.30 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 5. OKTOBRA: 16.00 do 16.15 Napoved programa in srečanje z ansambлом MŠKA Hočevarja – 16.15 do 17.15 Poročila – Jugoton vam predstavlja – Novo v knjižnici – Kaj prinaša nova številka Dolenjski list

lenjska lista – Tedenski športni komentar – Obvestila, reklame in filmski pregled – 17.15 do 18.00 Skladbice s III. festivala narodnozabavne glasbe Ptuj 71.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Stanislav Brec s Senovega si je v prometni nesreči poškodoval glavo; Jože Polovič iz Vel. Obreža se je zaletel z mopedom: Milana Strojina je nekdo pretepel ter mu poškodoval glavo, trebuš in desno nogo; Janka Oblaka s Senovega je povozil avto in mu poškodoval glavo; Branko Dreski je padel v šoli in si poškodoval desno roko; Franc Golobič je padel s podstrešja in si poškodoval glavo; Marijo Vranaričič je nekdo zabodel z nožem v obe roki; Ivan Gregl se je udaril v desno nogo; Marija Kovačič se je nabodla v desno dlan na kaktus; Marija Kostevc je padla na dvorišču in si poškodovala glavo; Marija Duhančič je padla na poti in si poškodovala desno nogo; Ivan Glogovič je padel s kolesom in si poškodoval glavo.

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Danilo Kovačič, Stanko Vavpotič, Milena Kovačič, Karel Barbič, Peter Zajc, Ana Bobnar, Cvetka Kirn, Anica Gašperšič, Martina Korenčič, Anica Zeljko, Vinko Hribar, Anica Cunk in Draga Pate, člani Novoteksa, Novo mesto; Janez Progar in Barbara Medja, člani osnovne šole Šmarjeta; Ivan Kastelic, Milan Marj in Janez Pureber, člani Novoleša, Novo mesto; Andrej Senica, član Mercatorja, Novo mesto; Olga Vidrih, članica Laboda, Novo mesto; Mirko Ferbežar in Jože Šerš, člani Iskre, Novo mesto; Alojz Gotlib, član Krke, tovarne zdravlja, Novo mesto; Damjan Kos, Marjan Pavlin, Anton Petrič, Jože Bartolj, Slavko Peterle, Jože Pavlin, Rafko Kranjc, Franc Hočevar, Franc Hribar, Franc Jenkole, Jože Smolčič in Alojzija Zbakar, člani IMV Novo mesto; Franc Kraševce, član Elektro, Novo mesto; Evstahij Janežič, član SOB Novo mesto; Miroslav Gutman in Vlado Magnik, dijaka novomeške gimnazije; Marija Slak, gospodinja iz Prečne; Antonija Rodič, članica hotela Grad Otočec.

ZAHVALA

Ob izgubi dobrega moža in očeta

ANTONA ZAJCA iz Kronovega

se pristrčno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in izraze sožalja. Nadalje naša iskrena zahvala zdravnikom, ki so mu lajšali trpljenje, družini Jenko, kolektivu osnovne šole Vavta vas, pevcem, gasilec in gospodu župniku. Se enkrat vsem, ki so nam kakorkoli v težkih trenutkih stali ob strani, naša pristrčna zahvala

Zalujoči: žena Neža in hčerke Tončka, Mimi, Ančka in Štefka z družinami ter Martina in Nežka

ZAHVALA

Ob nenadni smrti našega dragega moža, očeta in tasta

Janeza Hočevarja

IZ CRNOMLJA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga tako številno spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ali se drugače poklonili njegovemu spominu. Zahvaljujem se vsem predstavnikom družbeno-političnih organizacij, posebej pa ZZZB NOV Crnomelj, govorilnikom Tonetu Maleriču in Milanu Šimcu, tovarišem prvoborcem na častni straži, mestni godbi Crnomelj, sorodnikom in znancem ter prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in vsem, ki so nam izrekli sožalje.

Zalujoči: žena Tončka, sin Jože in hči Marika z možem Stanetom.

ZAHVALA

Po mučni bolezni se je od nas za vedno poslovil naš dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

JOŽE LEGAN

IZ GORNJEGA KOTA 1 PRI DVORU

Ob tej nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujem sorodnikom, prijateljem ter sosedom, še posebej Leganovim in Grumovim za vso pomoč. Nadalje se zahvaljujem vsem, ki ste ga v času bolezni obiskali, ga prišli pokropiti, mu darovali vence in šopke, ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti in nam izrekli svoje sožalje in sočustvovanje. Posebej se zahvaljujem dr. Kocutarju, ki mu je v zadnjih urah lajšal bolečine. Iskrena hvala osebu internega oddelka novomeške bolnišnice, še posebej dr. Primožičevi, prav tako hvala dr. Vidcu iz Dolenjskih Toplic. Enako toplo se zahvaljujem gospodu kaplanu Janezu Zaletelju za opravljen obred in poslovilne besede ob odprtem grobu. Iskrena hvala pogreboem, kolektivu obrata ISKRE – Žužemberk in Mizarstvu Dvor za podarjene vence ter vsem, ki so nam kakorkoli v teh težkih dneh stali ob strani.

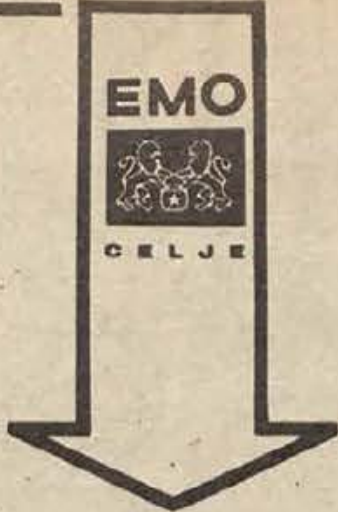
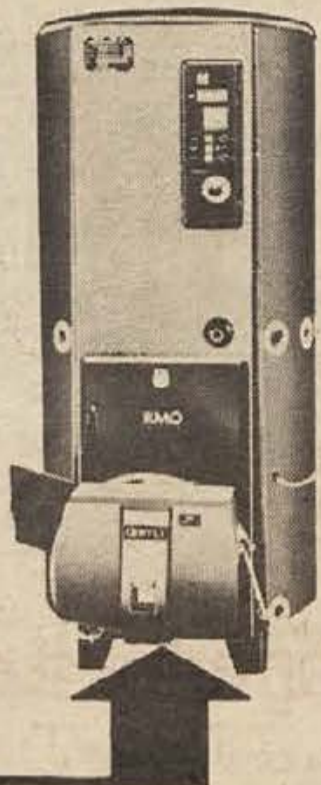
Zalujoči: žena Ottilja, otroci Mirko, Danica, Franc z družino, Marica z možem in drugo sorodstvo.

KOTLI EMOTERM

od 20.000
do 60.000

KCAL/H

7 tipov z
vgrajenim
bojlerjem
ali brez

ZA VSAKO HIŠO

Komisija za volitve in imenovanja pri
OBČINSKI SKUPŠČINI KRŠKO

RAZPISUJE

delovno mesto

DIREKTORJA
tehniške srednje šole Krško

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati pogoje, ki so predpisani za učitelja tehniške šole; nadaljnji pogoji: diplomiran inženir strojne ali diplomiran inženir elektro stroke ali profesor. Imeti morajo najmanj 5 let pedagoške prakse.

Kandidati naj se prijavijo v 15 dneh po dnevu objave tega razpisa komisiji za volitve in imenovanja pri občinski skupščini Krško.

Prijavi je potrebno priložiti življenjepis z navedbami o dosedanjih zaposlitvah.

Komisija za volitve in imenovanja
OBČINSKE SKUPŠČINE KRŠKO

RADIO LJUBLJANA

YSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00

PETEK, 1. OKTOBRA: 8.10 Operna matineja - 9.35 Popevke s slovenskih festivalov - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v oktobru - 12.40 Vzhodnonemške pihalne godbe - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Nasi poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Človek in zdravje - 18.15 Glasbeni vsakdan - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z orkestrom Radio Stuttgart - 20.00 Koncert zbora francoske Radiodifuzije - 20.30 „Top-pops 13“ - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.15 Besede in zvoki iz logov domačin.

SOBOTA, 2. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Jože Silc: Jesensko ali spomladansko zavarovanje podora - 12.40 „Po domače“ - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Vesela godala - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Gremo v kino - 18.15 Odmevi iz Španije - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka - 20.00 Večer z napovedovalko Nadjó Peterin - vmes ob 20.30 Zabavna radijska igra - Radivoj Rehhar: „Mojstrovine Sama Soma“ -

V. epizoda - 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 3. OKTOBRA: 4.30 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radljska igra za otroke - Frane Milčinski: „Zvezdica Zaspanka“ - 9.05 Srečanje v studiu 14 - 10.05 Se pomnite, tovarši... - Smo Sedmak: Banijski topovi - 10.25 Pesmi borbe in dela - 10.45 do 13.00 Nasi poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 13.30 Nedeljska reportaža - 13.50 Z domačimi ansambli - 14.05 Slovenske narodne v različnih izvedbah - 14.30 Humoreska tega tedna - M. Connelly: Gost - 15.30 Nedeljsko sportno popoldne - 17.30 Radijska igra - Vasa Ocvirk: „Ko bi padli ožveili“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 „V nedeljo zvečer“ - 22.20 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 4. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Lojze Hrček: Kaj mora vinarogradnik upoštevati pri pripravah za obnovo nasada - 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Nasi poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.15 „Signali“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Franca Flereta - 20.00 Ferdinand Paer: odlomki iz opere

TOREK, 5. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vzmitev sadnega in okrasnega vrta - 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 18 tednov - 18.00 oktetov - 14.40 „Na poti s kitaro“ - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V torek na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Štirje kovači - 20.00 Prodajalna melodij - 20.30 Radijska igra - Matjaž Kmecl: „Automobili“ - 22.15 Najlepše melodije iz violinskega repertoarja.

SREDA, 6. OKTOBRA: 8.10 Operna matineja - 9.05 Kaj vam pripoveduje glasba - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 16.00 „Vrtljak“ - 18.15 Iščemo popevko - poletja - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana - 22.15 S festivalov jazz.

CETRTEK, 7. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Viktor Repančič: Shranjevanje večjih količin krompirja v kletih in zasipnicah - 12.40 „Cez polja in potoke“ - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Lahka

„Kapelnik“ - 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 5. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vzmitev sadnega in okrasnega vrta - 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 18 tednov - 18.00 oktetov - 14.40 „Na poti s kitaro“ - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V torek na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Štirje kovači - 20.00 Prodajalna melodij - 20.30 Radijska igra - Matjaž Kmecl: „Automobili“ - 22.15 Najlepše melodije iz violinskega repertoarja.

SREDA, 6. OKTOBRA: 8.10 Operna matineja - 9.05 Kaj vam pripoveduje glasba - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 16.00 „Vrtljak“ - 18.15 Iščemo popevko - poletja - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana - 22.15 S festivalov jazz.

CETRTEK, 7. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Viktor Repančič: Shranjevanje večjih količin krompirja v kletih in zasipnicah - 12.40 „Cez polja in potoke“ - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Lahka

PETEK, 8. oktobra
9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bg) - 14.40 TV v šoli - ponovitev do 16.10 (Zg) - 16.30 Baum: Carovnik iz Oza mlad. igra (Lj) - 17.40 Mestice Peyton - serijski film (Lj) - 18.30 Rezerviran čas (Zg) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.40 Rezerviran čas (Zg) (Lj) - 21.30 3-2-1 (Lj) - 21.40 Film meseca: Zadržek, sovjetski film (Lj) - 23.05 Poročila

SREDA, 6. oktobra
8.15 TV v šoli (Zg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bg) 17.05 Šahovski komentar (Zg) - 17.40 Erazem in potepuh - nadaljevanje in konec (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Zabavno glasbena oddaja (Bg) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Na sedmi stezi (Lj) - 19.30 Naš ekran (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.50 3-2-1 (Lj) - 20.55 Suster-Drabosnjak: Igra o izgubljenem sinu (Lj) - 22.35 Naš vsakdan: Cez vse je ljubezen ali Sarabanda za umirajočega Kurenta (Lj) - 23.10 Poročila (Lj)

CETRTEK, 7. oktobra
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 11.00 Francoščina (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe: Sole (Bg) - 17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.25) (Bg) - 17.50 Bili smo v vesolju - oddaja iz cikla Potujmo v naš svet (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Svet, v katerem živimo - film (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Enkrat v tednu (Lj) - 19.20 Vse življenje v letu dni (Bg) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.40 Rezerviran čas (Zg) (Lj) - 21.00 Četrtkovi razgledi (Lj) - 22.10 Maupasantove novele - 7. del (Lj) - 22.35 Poročila

SOBOTA, 9. oktobra
9.55 Rezerviran čas (Zg) (Lj) - 14.55 Milano: Nogomet Italija: Švedska, barvni prenos (EVR) - 16.45 Parada cvetja - barvni posnetek iz Lugana (Lj) - 17.40 Obzornik (Lj) - 17.55 Nicholas Nickleby - serijski film (Lj) - 18.20 Mozaik (Lj) - 18.25 TV kaži-pot (Lj) - 18.45 Cik-cak (Lj) - 19.00 TV dnevnik (Lj) - 20.00 B. Nušić: Zaljubljeni ostali, prenos otvoritve sezone v Drami SNG (Lj) - 22.30 Nikoli grde besede - ser. film (Lj) - 23.20 Poročila (Lj)

glasba za razvedrilo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - 18.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana - 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Privška - 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov - 22.15 Iz sodobne makedonske simfonične literature.

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

Laska pivo

AB Agraria BREŽICE

Ste v zadregi za darilo?

Šopek nageljčkov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni nageljčke ali vrtnice iz vrtnarije Catež!

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 3. oktobra
8.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 9.30 Po domače 10.50 Otroška matineja: Prijatelj Ben, Svet, v katerem živimo (Lj) - 11.40 Mestice Peyton - serijski film (do 12.30) - Sportno popoldne (Lj) - 17.45 Najljubši učenec - ameriški film (Lj) - 19.45 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Humoriistična oddaja (Bg) - 21.25 Videofon (Zg) - 21.40 Sportni pregled (JRT) - 22.10 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 4. oktobra
9.05 Odprta univerza (Bg) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe: Sole (Bg) - 11.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina (do 16.40) (Bg) - 16.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 17.15 Šahovski komentar (do 17.35) (Zg) - 17.45 Ključkeve dogodivščine I. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Od zore do mraka (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Maksimer (Bg) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.50 3-2-1 (Lj) - 20.55 Strah v otroških očeh (Otrok v Vietnamu) (Lj) - 21.30 Igor Tokar: Pisana žoga (Lj) - 22.40

TOREK, 5. oktobra
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe: Burma (Bg) - 14.45

TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.55 Ruščina - ponovitev (Zg) - 15.55 TV vrtec (Zg) - 16.10 Angleščina (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.45 T. Jamson: Carodejev klobuk - I. del. (Lj) - 18.00 Risanke (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Mozaik (Lj) - 18.30 Radost Evrope: prenos otroške prireditve (Bg) - 19.30 Lepotne maske in make up (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.40 Rezerviran čas (Zg) (Lj) - 21.30 3-2-1 (Lj) - 21.40 Film meseca: Začetek, sovjetski film (Lj) - 23.05 Poročila

SREDA, 6. oktobra
8.15 TV v šoli (Zg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bg) 17.05 Šahovski komentar (Zg) - 17.40 Erazem in potepuh - nadaljevanje in konec (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Zabavno glasbena oddaja (Bg) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Na sedmi stezi (Lj) - 19.30 Naš ekran (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.50 3-2-1 (Lj) - 20.55 Suster-Drabosnjak: Igra o izgubljenem sinu (Lj) - 22.35 Naš vsakdan: Cez vse je ljubezen ali Sarabanda za umirajočega Kurenta (Lj) - 23.10 Poročila (Lj)

CETRTEK, 7. oktobra
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 11.00 Francoščina (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe: Sole (Bg) - 17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do

stop romani

vsak četrtek nov snopič romana ki ga boste prebrali na dušek

samo v ZDA 5,000.000 izvodov

MALHARJI
napeta in razburljiva
pripoved o brezobzirni
življenski poti
čudaškega milijarderja H.H.

že pri prodajalcih časopisov

Kadar pride šerif

John Grm iz Ravnega pri Raki je v Ameriki dosegel visok položaj — »Slovenec bom ostal«

Ni prišel delat reda v kakšno bolj razpito dolensko gostilno: John Grm, pomočnik državnega šerifa v ameriški državi Ohio, je dopotoval prejšnji teden v Novo mesto bolj na prijateljski obisk. Sem je naredil kratek skok od doma...

John Grm se je rodil pred 43 leti v Ravnem pri Raki. Kot 11-letni Janezek je odšel 1939 v veliki svet, čez »Veliko lužo«. Združene države Amerike so postale njegova druga domovina. Tam se je izsolal v policijski šoli in v službi zelo hitro napredoval. Dosegel je čin policijskega majorja in postal namestnik državnega šerifa. V Evropo je prispel službeno: na ogled delovanja policijskih služb v Nemčiji in Avstriji ter javne varnosti v Jugoslaviji.

Ko je prišel v Slovenijo, ga je silno pritegnila rodna gruda, rojstni kraj. V Ravno je prišel z materjo, ki že več let živi pri njem v Ameriki. „Samo da se še enkrat najem

naškega kruha,“ je dejala Grmova mati.

V Novem mestu so na UJV šerifa Grma seznanili z organizacijo javne varnosti, delovanjem notranjih zvez, nato pa so ga peljali še v Dolensko Toplice, kjer si je ogledal oddelek milice. Zlasti se je zanimal za promet.

John Grm je v Ohiu odgovoren za promet in poveljuje helikopterskim policijskim enotam za cestni, morski in zračni promet.

„Vaši vozniki so zelo disciplinirani, vaš nadzor je O. K.“ je dejal.

„Toliko časa ste že v Ameriki, pa še vedno dobro govorite slovensko, šerif Grm.“

„Saj sem Slovenec, ne? Ponosen sem na to. Z materjo govoriva samo slovensko. Slovenec sem in Slovenec mislim ostati.“

„Vaša žena je po rodu iz Nemčije, kako se pa z njo sporazumevate?“

„Delno govori slovensko, na kar je šerif Grm zelo ponosen.“

„Prvič ste po več kot trideset letih obiskali svojo staro domovino. Vam je všeč?“

„Zelo. Nisem vedel, da je Slovenija tako lepa.“

„Torej še pridete?“

„Se, pa ne samo enkrat.“

I. ZORAN

500 LET MESTA KOČEVJA

Velika vaja teritorialnih in gasilskih enot ter enot civilne zaščite, ki je bila 26. septembra v Kočevju, je bila posvečena 500-letnici mesta. Po vaji in paradi je bilo na trgu zborovanje, na katerem sta govorila predsednik občinske gasilske zveze Tone Kovačič in predsednik občine in komandant enot civilne zaščite Miro Hegler. (Foto: J. Primc)

»Sovražnik« napadel Kočevje

Letalski napad so odbijali teritorialci, gasilci in enote civilne zaščite pa so reševali ranjence in premoženje

V nedeljo, 26. septembra okoli 9.30, so „sovrážna“ letala napadla Kočevje. Enota teritorialne obrambe, ki je bila v pripravljenosti, je s teras nekaterih višjih zgradb odbijala napadajoča letala.

Letalski napad je napravil precej škoda v podjetjih ITAS, kemični tovarni in NAMI, „goreli“ sta stara šola in tretja stolpnica, porušen pa je bil še most pri „Zeleznihi“.

Gasilske in druge enote znotraj podjetij so se s požari najprej same spoprijele, ker pa vsega niso zmogle, so zaprosile za pomoč štab civilne zaščite pri krajevni skupnosti, ki je imela svoj glavni stan v prostorih stavbe družbenih organizacij.

Po končanem alarmu so si delo reševalnih, gasilskih in drugih enot ogledali tudi prebivalci mesta. Posebno zanimivo je bilo pri tretji stolpnici, kjer so „ranjence“ iz višjih nadstropij reševali s posebnimi gasil-

skimi lestvami, v pritličju pa je reševala „zasute“ reševalna enota kočevskega premogovnika. „Ranjence“ so obvezovali bolničarji takoj pri stolpnici, nekoliko resneje „poškodovane“ v zaslini ambulanti v bližini, huje „ranjene“ pa so vozili v zdravstveni dom.

Obranjena Sodražica

V nedeljo, 26. septembra zjutraj, so bili vsi pripadniki teritorialne enote v krajevni skupnosti Sodražica pod orožjem: enota je zasedla položaje v tistih smereh, kjer so pričakovali „sovrážnikov napad“. Tudi odbor za vseljuski odpor je bil vsekoli na dehu. Prebivalce je pripravil za primer izselitve pred sovrážnikom, posebna mladinska enota pa je s papirjem prelepila vse kašipote v vaseh od Podklanca do Vinic, prav tako tudi hišne številke. Vso oblast na območju krajevne skupnosti je prevzel vseljuski odpor.

Prebivalci so tako pripravljeno pričakali „sovrážnika“, ki je vdril v ponedeljek. Mladinska diverzantska skupina je minirala most čez Bistrico v Sodražici in tako zaustavila napredovanje „sovrážnika“ proti Ribnici. Po vajah je bil na trgu v Sodražici kulturni program, vseljuski odpor v sodražički dolini pa je bil deležen številnih pohval.

Ker je bil most pri „Zeleznihi“ poškodovan, so „ranjence“ iz stare (Bračičeve) šole vozili preko Rinče s Golnom.

Po vaji je bila velika parada vseh enot, nato pa zborovanje na trgu, na katerem je govoril predsednik občinske skupščine Miro Hegler.

Na vajah so sodelovale enote civilne zaščite, gasilske in teritorialne enote iz kočevske občine, razen tega pa še poklicna gasilska enota iz Ljubljane in nekatera gasilska društva iz ribniške in grosupeljske občine. Posamezne gasilske in druge enote, ki tokrat niso sodelovale na vaji, so si vajo kljub temu ogledale, kar jim bo nedvomno koristilo.

Vajo so si razen prestavnikov sosednjih občin ogledali tudi zastopniki raznih republiških organov, ki so odgovorni za civilno zaščito in gasilstvo. J. PRIMC

NOVO ŽARIŠČE NEVARNE BOLEZNI?

Vranični prisad pri Raki

Po 25 letih ponoven izbruh te zahrbtni bolezni, ki uničuje živali in tudi ljudi — Je kaj povezave med Velikim Trnom in Ardrom?

Potem ko je poleti izbruhnil vranični prisad na Velikem Trnu pri Krškem, je te dni prišlo sporočilo o tej nevarni bolezni živine iz Ardra pri Raki. Kmetu Francu Zalokarju iz Ardra 5 je namreč poginila krava: na brestaniški veterinarski postaji smo izvedeli, da so truplo zažgali, okolično razkužili in sploh uvedli vse potrebne ukrepe, da se bolezni ne bi razširila.

Tako so uklinili dogon, sejma v Drnovem v teh dneh ne bo, krajevni urad Raka pa je z zdravstvenimi sodelavci izredno strogo, tako da je ta okoliščina praktično zaprt.

Na veterinarski postaji sodijo, da so govorice o selitvi bolezni z Velikega Trna v Ardrom neutemeljene: v resnici je bil primer vraničnega prisada v tem kraju že 1946. leta, bacil antraksa pa je najbrž ostal v premalo razkuženi zemlji. Znano je namreč, da razkroj živali razširja nove viruse. Prav tako je niso raziskane govorice da je avgusta v bližini Velikega Trna poginil zaradi te bolezni konj, pa so

ga domači zakopali kar v potok. Za zdaj velja ugotovitev, da povezave med vami ni!

Prav tako še vedno ni pojasnjena smrt Albina Debeveca z Velikega Trna, ki naj bi se pri zakolu okužil. Veterinarska postaja Brestanica in ljubljanska biotehniška fakulteta sta pri takratnih izvidih ugotovila, da vol, ki so ga zaklali, ni imel bacilov antraksa. Sodna medicina bo poveda končno sodbo.

Da bi se obvarovali nadaljnjih neprijetnosti, bo nujno potrebno tesno

sodelovanje kmetov z inšpektorji, sicer vraničnega prisada ne bodo zatrli. Zaslini zakoli na črno bi namreč lahko imeli izredno škodljive učinke, ker vranični prisad ni nevaren le živalim, ampak tudi ljudem.

Kap ga je zadela v jami

Ni bila nesreča niti zastrupitev z ogljikovim dioksidom

V jami kočevskega premogovnika je 25. septembra okoli 14. ure umrl 59-letni Rado Samec, delavec v jami. Zdravnik dr. Božidar Tomič je ugotovil, da ga je zadela kap.

Rado Samec okoli 14. ure ni imel dela, zato je sedel in počival. Poslovođa, ki je prišel mimo, je mislil, da je zaspal in ga je hotel zbuditi. Hitro je ugotovil, da je nekaj narobe. Ostali rudarji so Sameca skušali obuditi z umetnim dihanjem, a je bilo vse njihovo prizadevanje brez uspeha.

Nekateri so takrat posumili, da se je zastrupil z ogljikovim dioksidom (dioksidom). Vendar je to domnevo najprej ovrgel dozimetar, ki je pokazal, da v jami ni preveč tega plina, nato pa še ugotovitev dr. Tomiča.

J. PRIMC

Tudi rudniški reševalci so pomagali reševati „zasute“ v tretji kočevski stolpnici, ki so jo 26. septembra „bombardirala“ sovrážna letala. (Foto: J. Primc)

BRALCEM IN NAROČNIKOM!
Današnja številka Dolenskega lista je izjemoma izšla v petek namesto v četrtek: sprememba je bila potrebna zaradi neodložljivih tehničnih vprašanj, zaradi česar prosimo za razumevanje. Prosimo tudi, da upoštevate: vesti v rubriki „Telefon“ na 1. strani lista veljajo za danes, petek, vsi drugi dogodki, ki jih omenjajo razni sestavki v listu z „danes“, pa so se zgodili že včeraj. UREDNIŠTVO

Javno mučenje

Črnomaljski mesarji so se znašli nad iznemoglo kravo

Bilo je v torek, 21. septembra, okoli polne na trgu pred avtobusno postajo v Črnomlju. Mesarji so stradali in iznemoglo kravo, ki ni mogla sama hoditi, privezali za Lukov voz. Vlekli so jo čez trg proti klavnici, toda žival je popolnoma obnemogla. Ko se je izmučena krava pred Gradom zgrudila na tla, so jo trije črnomaljski mesarji junaško vlekli za rep, jo brcali, zverinsko topili in vlekli, kolikor so mogli. Ker se krava vseeno ni postavila na noge, so jo ležečo vlekli za vozom za vogal, potem občinstvo ni več videlo, kaj se je dogajalo.

Dogodek je videlo več meščanov, pa tudi mnogo šolarjev, ki so tedaj ravno čakali avtobus. Javno mučenje živali je bilo tako strašno, da so se odrasli obračali stran, otroci pa so imeli solzne oči. V šoli jih učijo ljubezni do vseh živih bitij, na ulici pa so pričla trpinčenju. Mesarji, ki so se znašli nad onemoglo živaljo, so se očividcem dogodka naravnost zagnusili. R. B.

Opozorilo avtomobilistom!
Odkar je promet Krško-Impoljica zaprt, se je povečalo število prometnih nesreč na odseku Sevnica-Blanca-Brestanica-Krško. Postaja milice v Krškem opozarja voznike, naj upoštevajo prometne znake in vozijo bolj previdno, ker je cesta zelo ozka.

Kužek z ogrlico

Vsa čast ljudem, ki imajo radi živalce, toda nekateri le pretiravajo, vsaj glede na naše razmere. Nič čudnega, da ljubitelji psov poleg sebe raje gledajo čistokrvnega kužko kot čucka, katerega predniki so bili vsak druge pasme, ne vem pa, zakaj naj bi imel kuža ogrlico, okovano z zlatom, in čemu nekateri s psi ravnajo kot s sebi enakimi.

Ko je zadnje tople dni gospa iz Zagreba pripeljala na Otočec črnega kuža z dolgimi ušesi in na temenu postrizeno frizuro, okrog vratu pa se mu je lakasta ogrlica na soncu zalesketala od zlatega okrasja, so nekateri kar zdihovali od silne lepote.

„Edina želja, ki jo še imam, je imeti takega psa. Tak kuža je čist, lahko ga

vzgojiš in sploh je pristrčen bolj kot otrok,“ sem prisluhnila govoru kopalke poleg sebe.

Njena soseda pa: „Saj niti niso tako dragi. Za 10.000 din dobiš v Avstriji že lepega z dolgim rodovnikom. Borisu bom dala vedeti, da bi mi za rojstni dan zelo ustregel s takim darilom.“

Zamislila sem se ob teh željah, gospa s psom, ki ga je klicala Fekim, pa je šla nekajkrat gor in dol po širnem travniku. Kuža je bil tako lepo vzgojen, da ni pogledal otrok, ki so ga klicali in ogovarjali, prav tako se ni zmenil za košček ogrske salame, s katero se mu je hotel prikupiti neznan kopalce.

Pršla sta do mene, a ju nalašč nisem hotela opazno pogledati, tedaj pa je kuža, kot da bi bil uzačen, zabevalskal in silil h košarici s sadjem.

„Nikar, ljubček, se boš umazal,“ mu je rekla gospa in ga rahlo povlekla za vrvice. Grevu k atku pa boš dobil dobro malico.“ Vtem se je bližal gospod s črnimi očali, rahlo siv ob senčeh, in ker je Fekimu ljubko pozvižgal, sem spoznala v njem „atka“.

„Skrbeto me je, kje sta tako dolgo, pa sem šel pogledat,“ je rekel ženi. „Zdi se mi, da je ljubček predolgo na soncu. Mu bo škodilo.

Bal sem se tudi, da ga ne bi pomočila v Krko. Je preveč umazana...“

V takem stilu se je pogovor s kužkom nadaljeval, dokler se ta ni domislil razgibanja in je „starše“ z vrvice povlekel dalje. Prav zares se mi je obračal želodec. Kako je morejo! Ali ne vedo, kam z denarjem, da cučka razvajajo bolj kot marsikdo more otroka? Ali sta Fekimova „atek in mamica“ že kdaj slišala, da je pri nas še dosti ubogih otrok, ki se ob ogrski salami ne bi namrdnili?

Zdaj, ko se je začela sola in po Beli krajini vsak dan slišim, kako težko stari kupijo otrokom najpotrebnejše za pouk, se srečanja s Fekimom večkrat spomnim. RIA BAČER

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jeko, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Živice.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Slavko Dokl, Marjan Leban, Jože Primc, Jože Spilchal, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev (ali ustreznega druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev, pri čemer je že vstet 16-odst. popust, ki pa velja samo za tiste, ki plačujejo naročnino v devizah). Naš devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cicer) 23 din, 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na 1., srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — **NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:** 68001 Novo mesto, Glavn. trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročnih rokovpisov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna „Ljubodenski pravice“ v Ljubljani.